

ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ

ΓΕΜΗ 002099601000
ΑΡ.Μ.Α.Ε. 34192/06/Β/95/2
ΑΧΑΡΝΑΙ ΑΤΤΙΚΗΣ-ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 95

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
της χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

Σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.3556/2007 και τις επ' αυτού εκτελεστικές
Αποφάσεις του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A.	ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
B.	ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018	5
Γ.	ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ	24
Δ.	ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ	30
	Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης	30
	Κατάσταση Συνολικών Εσόδων	31
	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	32
	Κατάσταση Ταμιακών Ροών	34
E.	Σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων	35
1.	Γενικές πληροφορίες	35
2.	Φύση δραστηριοτήτων	35
3.	Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Εταιρία	35
4.	Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοίκησης	53
5.	Χρηματοοικονομικά μέσα – Εύλογες αξίες και διαχείριση κινδύνων	55
6.	Δυνατότητα ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου	59
7.	Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα	60
8.	Ενσώματες ακινητοποιήσεις	61
9.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία	63
10.	Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	64
11.	Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	66
12.	Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	67
13.	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	68
14.	Αποθέματα	68
15.	Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	68
16.	Λοιπές απαιτήσεις	69
17.	Λοιπά κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία	70
18.	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων	70
19.	Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	71
20.	Ίδια κεφάλαια	71
21.	Δανεισμός	72
22.	Αναβαλλόμενος φόρος	73
23.	Παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	75
24.	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	76
25.	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	77
26.	Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	77
27.	Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	77
28.	Πωλήσεις	78
29.	Κόστος πωληθέντων	78
30.	Λοιπά έσοδα	79
31.	Λειτουργικά έξοδα	79
32.	Λοιπά έξοδα	80

33.	Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα	80
34.	Επενδυτικά αποτελέσματα	81
35.	Φόρος εισοδήματος.....	81
36.	Κέρδη ανά μετοχή.....	81
37.	Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού	82
38.	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη.....	82
39.	Μερίσματα.....	83
40.	Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις.....	83
41.	Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη	85
42.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων	85

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Στις κατωτέρω δηλώσεις, οι οποίες λαμβάνουν χώρα σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 ν. 3556/2007, όπως ισχύει σήμερα, προβαίνουν οι ακόλουθοι Εκπρόσωποι του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και δη οι ακόλουθοι:

1. Δημοσθένης Βατικιώτης, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος εκτελεστικό μέλος
2. Ιωάννης Βενέτης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
3. Θωμάς Ρούμπας, Μη εκτελεστικό μέλος

Οι κάτωθι υπογράφοντες, υπό την ως άνω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία «ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ», (εφεξής καλουμένης για λόγους συντομίας ως «Εταιρεία» ή «ΝΤΙΟΝΙΚ») δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

(α) οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας της περιόδου 1.1.2018-31.12.2018 (εταιρικές και ενοποιημένες), οι οποίες καταρτίσθηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Εταιρείας καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, και

(β) η έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και την θέση της Εταιρείας, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Αχαρνάι 25 Απριλίου 2019

Οι δηλούντες

**Ο Πρόεδρος & Διευθύνων
Σύμβουλος του Δ.Σ.**

Το Μέλος του Δ.Σ

Το Μέλος του Δ.Σ

Δημοσθένης Βατικιώτης

Θωμάς Ρούμπας

Ιωάννης Βενέτης

B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία ακολουθεί (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Έκθεση»), αφορά στην εταιρική χρήση 2018 (1.1.2018 - 31.12.2018). Η Έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις τόσο του κ.ν. 2190/1920 (άρθρο 107 παρ.3), δεδομένου ότι η Εταιρεία καταρτίζει ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις) όσο και του νόμου 3556/2007 (ΦΕΚ 91Α'/30.4.2007) και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και ιδίως την Απόφαση με αριθμό 7/448/11.10.2007 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Η παρούσα Έκθεση εμπεριέχει κατά τρόπο ευσύννοπτο, πλην όμως ουσιαστικό όλες τις σημαντικές επιμέρους θεματικές ενότητες, οι οποίες είναι απαραίτητες, με βάση το ως άνω νομοθετικό πλαίσιο και απεικονίζει κατά τρόπο αληθή όλες τις σχετικές αναγκαίες κατά νόμο πληροφορίες, προκειμένου να εξαχθεί μια ουσιαστική και εμπεριστατωμένη ενημέρωση για την δραστηριότητα κατά την εν λόγω χρονική περίοδο της Εταιρείας «ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ.» (εφεξής καλουμένη για λόγους συντομίας ως «Εταιρεία» ή «ΝΤΙΟΝΙΚ») καθώς και του Ομίλου ΝΤΙΟΝΙΚ (στον οποίο Όμιλο, περιλαμβάνονται πλην της ΝΤΙΟΝΙΚ και οι ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

Επωνυμία	% συνολικής συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	Μέθοδος Ενοποίησης
NTIONIK A.E.B.E	0,00%	Ελλάδα	Ολική
ATCOM AE	75,00%	Ελλάδα	Ολική
ATCOM INTERNET & MULTIMEDIA LTD	75,00%	Μεγάλη Βρετανία	Ολική
ATCOM BULGARIA LTD	75,00%	Βουλγαρία	Ολική
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ	33,00%	Ελλάδα	Ολική
SHOP 365 Α.Ε.	90,00%	Ελλάδα	Ολική
DIONIC CONSULTING MARKETING SERVICES AE	97,00%	Ελλάδα	Ολική
NTIONIK ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	51,00%	Ελλάδα	Ολική
I.M.C.G. BRANDS A.E.	30,00%	Ελλάδα	Καθαρή Θέση
ΦΟΡΜΙΩΝ Α.Ε.	20,00%	Ελλάδα	Καθαρή Θέση

Ενόψει δε του ότι από την Εταιρεία συντάσσονται και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, η παρούσα Έκθεση είναι ενιαία, με κύριο σημείο αναφοράς τα ενοποιημένα οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας και των συνδεδεμένων προς αυτήν επιχειρήσεων, και με αναφορά στα επιμέρους (μη ενοποιημένα) οικονομικά δεδομένα της Εταιρείας, μόνο στα σημεία όπου έχει κριθεί σκόπιμο ή αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της. Η Έκθεση περιλαμβάνεται αυτούσια μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και τα λοιπά απαιτούμενα από τον νόμο στοιχεία και δηλώσεις στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά στην κλειόμενη χρήση 2018.

Οι θεματικές ενότητες της Εκθέσεως και το περιεχόμενο αυτών έχουν ως ακολούθως:

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

ΕΞΕΛΙΞΗ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΚΑΙ ΜΗ ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Εξέλιξη και επιδόσεις του Ομίλου

Η εξέλιξη των μεγεθών του Ομίλου, τις τελευταίες δύο χρήσεις απεικονίζεται στους παρακάτω πίνακες:

	Ο Όμιλος	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Κύκλος εργασιών	54.456.121	54.692.642
Μικτά Κέρδη	10.544.861	9.839.175
Ζημιές προ Φόρων	(9.335.855)	(4.449.630)
Ζημιές μετά από φόρους	(9.270.934)	(3.096.099)

Σε επίπεδο ποσοστιαίας μεταβολής οι επιδόσεις του Ομίλου για τις ίδιες χρήσεις απεικονίζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Ο Όμιλος	
	2018 έναντι 2017	2017 έναντι 2016
Κύκλος εργασιών	-0,4%	2,1%
Μικτά Κέρδη	7,2%	-2,7%
Ζημιές προ Φόρων	109,8%	-29,7%
Ζημιές μετά από φόρους	199,4%	-39,2%

Δείκτες επιδόσεων του Ομίλου

	Ο Όμιλος	
	31.12.2018	31.12.2017
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	80,22%	82,57%
Πάγιο Ενεργητικό / Σύνολο Ενεργητικού	19,78%	17,43%
Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Υποχρεώσεων	-45,59%	-12,61%
Σύνολο Υποχρεώσεων / Σύνολο Παθητικού	183,78%	114,43%
Ίδια Κεφάλαια / Σύνολο Παθητικού	-83,78%	-14,43%
Καθαρά Αποτελέσματα Προ Φόρων / Κύκλο Εργασιών	-17,14%	-6,46%
Καθαρά Αποτελέσματα Προ Φόρων / Ίδια Κεφάλαια	34,04%	36,23%
Μικτά Αποτελέσματα / Κύκλο Εργασιών	19,36%	17,99%
Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	64,37%	-0,32%

Εναλλακτικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης:

Ο Όμιλος και η Εταιρεία, χρησιμοποιεί ως εναλλακτικούς δείκτες επιμέτρησης της απόδοσης τα Κέρδη προ Φόρων Τόκων και Αποσβέσεων (EBITDA) και το περιθώριο αποτελεσμάτων προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων. Οι ανωτέρω δείκτες λαμβάνονται υπόψη από την Διοίκηση του Ομίλου για την λήψη στρατηγικών αποφάσεων.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
EBITDA – Περιθώριο EBITDA				
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	-20.422.410	-4.101.560	-19.860.487	-2.644.086
Σύνολο Αποσβέσεων	1.462.655	1.668.350	605.812	505.887
EBITDA (A)	-18.959.755	-2.433.210	-19.254.674	-2.138.199

Κύκλος Εργασιών (Πωλήσεις) (Β)	54.456.121	54.692.642	34.667.179	33.862.102
Περιθώριο ΕΒΙΤΔΑ (Α)/(Β)	-34,82%	-4,45%	-55,54%	-6,31%
ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΕΒΙΤΔΑ (Γ)	-3.751.612	1.419.721	-4.710.663	961.801
Περιθώριο Προσαρμοσμένου ΕΒΙΤΔΑ (Γ)/(Β)	-6,89%	2,60%	-13,59%	2,84%

Έσοδα

Τα έσοδα του ομίλου 2018 ανήλθαν σε 54.456.121 € έναντι σε 54.692.642 € το 2017 παρουσιάζοντας μείωση 0,4%.

Στα πλαίσια του οικονομικού κλίματος του 2018 οι πωλήσεις του ομίλου κινήθηκαν ελαφρώς καθοδικά σε σχέση με το αντίστοιχο περσινό διάστημα.

Έξοδα

Τα έξοδα του ομίλου το 2018 ανήλθαν σε 31.239.713 € έναντι 14.083.340 € των οικονομικών καταστάσεων του 2017 παρουσιάζοντας αύξηση 121,8% και αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος	
	01.01.2018- 31.12.2018	01.01.2017- 31.12.2017
Έξοδα διοίκησης	3.720.354	4.191.724
Έξοδα διάθεσης	4.145.772	4.165.488
Έξοδα έρευνας & ανάπτυξης	547.365	750.307
Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης	22.826.222	4.975.822
Σύνολο	31.239.713	14.083.340

Χρηματοοικονομικά έσοδα-έξοδα

Πολύ σημαντική και θετική επίπτωση στα αποτελέσματα της παρουσιαζόμενης χρήσης αποτέλεσε η διαγραφή δανειακών υποχρεώσεων συνολικού ποσού € 13 εκατ. που προέκυψε από την αναδιάρθρωση του δανεισμού του Ομίλου, έναντι διαγραφής € 6,5 εκατ τη προηγούμενη χρήση.

Συνολικά τα χρηματοοικονομικά έσοδα της χρήσης 2018 ανήλθαν σε € 13.071.349 (2017: € 6.514.301) και τα χρηματοοικονομικά έξοδα (κυρίως τόκους) σε € -2.298.533 (2017: € -4.559.560).

Επενδυτικά αποτελέσματα

Τα επενδυτικά αποτελέσματα ήταν συνολικά θετικά κατά ποσό € 313.739 (2017:€ -2.302.810) και αφορούν κυρίως τα αποτελέσματα από την πώληση των συμμετοχών του Ομίλου στην επιχείρηση ΣΚΡΟΥΤΖ ΑΕ.

Κέρδη - Ζημιές

Τα συνολικά αποτελέσματα προ φόρων του Ομίλου για το 2018 ανήλθαν σε ζημιές € (9.335.855) έναντι ζημιών € (4.449.630) το 2017.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΠΟΥ ΕΛΑΒΑΝ ΧΩΡΑ ΣΤΗΝ ΧΡΗΣΗ 2018

Στις 7/2/2018 η ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε., ενημέρωσε το Επενδυτικό κοινό, ότι στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης του δανεισμού της, προέβη στην πώληση μέρους των στοιχείων του ενεργητικού της και ειδικότερα του ποσοστού συμμετοχής της στην συγγενή Εταιρεία ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε ήτοι 50% έναντι συνολικού τιμήματος 10.001.000 ευρώ. Στις 5/4/2018 η εταιρία «ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε.» ανακοίνωσε ότι συνήλθε η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της στην οποία παραστάθηκαν συνολικά 10 μέτοχοι της εταιρίας (3 δι' αυτοπρόσωπης παραστάσεως και 7 δι' αντιπροσώπου), εκπροσωπούντες συνολικά 4.835.715 μετοχές επί συνόλου 5.867.311, ήτοι παρίσταται

και εκπροσωπείται στη Συνέλευση δηλαδή ποσοστό 82,42 % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας. Διαπιστωθείσης της ύπαρξης νομίμου απαρτίας συζητήθηκαν και ελήφθησαν αποφάσεις επί των θεμάτων Ημερησίας Διατάξεως της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης και ειδικότερα:

A. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων, μετά από ονομαστική ψηφοφορία εξέλεξε ομόφωνα με ποσοστό 82,42% επί του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας, το νέο Διοικητικό Συμβούλιο, εξαμελούς συνθέσεως, το οποίο θα απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

1. Δημοσθένης Βατικιώτης του Ιωάννη, Εκτελεστικό Μέλος
2. Χρήστος Μπιζούμης του Μίμη, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
3. Θωμάς Ρούμπας του Ιωάννη, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
4. Κωνσταντίνος Θεοτοκάς του Στεφάνου, Μη Εκτελεστικό Μέλος,
5. Ιωάννης Βενέτης του Ζώη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος,
6. Ευάγγελος Αδαμόπουλος του Αριστείδη, Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος.

Η θητεία του νέου Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται τριετής και παρατείνεται αυτόματα μέχρι την σύγκληση της αμέσως επόμενης τακτικής γενικής συνέλευσης μετά την λήξη της θητείας του, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του καταστατικού και το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2190/1920, οπότε λήγει την 30.6.2021.

B. Η Γενική Συνέλευση των μετόχων, μετά από ονομαστική ψηφοφορία αποφάσισε ομόφωνα με ποσοστό 82,42% επί του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας

A) Την τροποποίηση-επέκταση του σκοπού της εταιρείας ώστε αυτός να περιλαμβάνει επιπλέον των υφισταμένων και νέες δραστηριότητες.

Στις 22.05.2018 η εταιρία «NTIONIK A.E.B.E.» ανακοίνωσε ότι συνήλθε η Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της στην οποία παρίσταται και εκπροσωπείται στη Συνέλευση ποσοστό 82,42 % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας. Διαπιστωθείσης της ύπαρξης νομίμου απαρτίας συζητήθηκαν και ελήφθησαν αποφάσεις επί των θεμάτων Ημερησίας Διατάξεως της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης και ειδικότερα επί του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας, την τροποποίηση του άρθρου 6 του καταστατικού.

Μερισματική Πολιτική

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, προτίθεται να προτείνει στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, τη μη διανομή μερίσματος για τη χρήση του 2018.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Έκθεση σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους όπως κίνδυνο αγοράς (κυρίως επιτοκιακό), πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, κεφαλαίου καθώς και σε κινδύνους που πηγάζουν από τη γενικότερη οικονομική ύφεση και αβεβαιότητα που μπορεί να χαρακτηρίζει την ελληνική αλλά και την παγκόσμια αγορά.

Αναφορικά με τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους που συνδέονται με την μεταβλητότητα της αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, ο Όμιλος εκτίθεται στον κίνδυνο επιτοκίων, λόγω της ύπαρξης των υποχρεώσεων δανείων με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης των παραπάνω κινδύνων, η Διοίκηση και τα εντεταλμένα στελέχη αυτής διαμορφώνουν τις διαδικασίες και τις πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση των ενδεχόμενων κινδύνων.

Στο πλαίσιο της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου και του κινδύνου ρευστότητας, το Διοικητικό Συμβούλιο διαμορφώνει ειδικές δικλίδες ασφαλείας, διαδικασίες και πολιτικές που είναι απαραίτητες για την αποτελεσματική πρόληψη και διαχείριση των εν λόγω κινδύνων.

Αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο σημειώνεται ότι, ο Όμιλος λαμβάνοντας υπόψη της τα μέχρι σήμερα δεδομένα, έχει προβεί στις κατά την εκτίμηση της, απαραίτητες προβλέψεις επισφαλειών. Η Διοίκηση θεωρεί ότι η συνεχιζόμενη οικονομική κρίση που πλήττει μεγάλα στρώματα της Ελληνικής κοινωνίας καθιστά αδύνατη την ασφαλή πρόβλεψη του ενδεχόμενου πιστωτικού κινδύνου στο μέλλον. Η παρατεταμένη οικονομική ύφεση

στην Ελληνική Αγορά σε συνδυασμό με την πολύ χαμηλή ρευστότητα, την πολύ υψηλή ανεργία και την χαμηλή καταναλωτική διάθεση είχε αποτέλεσμα τη μείωση κατά ένα σημαντικό μέρος της πελατειακής βάσης της εταιρείας κυρίως στην εγχώρια αγορά. Για τους ανωτέρω λόγους η εταιρεία στράφηκε σε αγορές εκτός Ελλάδος θέτοντας τις βάσεις για την μελλοντική ανάπτυξη της Εταιρείας και του Ομίλου. Ωστόσο, η Διοίκηση του Ομίλου, σε όποια περίπτωση θεωρεί ότι διατρέχει υψηλό κίνδυνο μη εξασφάλισης των απαιτήσεων του, προσπαθεί να λαμβάνει εξασφαλίσεις και διενεργεί προβλέψεις ώστε η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο να αντανακλάται από το ύψος κάθε στοιχείου του ενεργητικού.

Αναφορικά με τον κίνδυνο ρευστότητας, η Διοίκηση διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητάς μέσω προσεκτικής παρακολούθησης των προγραμματισμένων πληρωμών για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς και των ταμειακών εκροών από την καθημερινή της δραστηριότητα. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες (καθημερινή, εβδομαδιαία, μηνιαία βάση). Γεγονός που θα βοηθήσει τη ρευστότητα του Ομίλου και αντίστοιχα θα μειώσει τον συνδεόμενο κίνδυνο είναι η ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου που είναι σε εξέλιξη.

Η έκθεση του Ομίλου στο κίνδυνο ρευστότητας και πιστωτικό κίνδυνο εξαρτάται στο μέλλον από τους κινδύνους που απορρέουν από το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον του Ομίλου και τις προοπτικές της ελληνικής και παγκόσμιας αγοράς καθώς και στην εξέλιξη των διαρκών διαπραγματεύσεων με τα συνεργαζόμενα τραπεζικά ιδρύματα αναφορικά με την αναχρηματοδότηση των δανειακών υποχρεώσεων που έχουν καταστεί βραχυπρόθεσμες.

Ειδικά για τον κίνδυνο ρευστότητας στοιχεία που μπορούν να τον αυξήσουν είναι τα εξής:

- Η μη επιτυχής ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με τις πιστώτριες τράπεζες στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης του δανεισμού.
- Η ενδεχόμενη μη συμμόρφωση της Εταιρείας με περιοριστικές ρήτρες και άλλες προϋποθέσεις σε υφιστάμενες ή μελλοντικές δανειακές συμβάσεις ή συμφωνίες συνδεόμενες ή όχι με την αναδιάρθρωση του δανεισμού.
- Η συνέχιση των παρουσών δύσκολων συνθηκών άντλησης ρευστότητας στην ελληνική αγορά μέσω της λειτουργικής, επενδυτικής ή χρηματοδοτικής της δραστηριότητας καθώς και
- Η τυχόν περαιτέρω επιδείνωση των μακροοικονομικών συνθηκών καθώς και των ειδικότερων συνθηκών των κλάδων που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Προμηθευτές - αποθέματα

Η Εταιρεία διατηρεί σημαντικό αριθμό αποθεμάτων, τα οποία προμηθεύεται από προμηθευτές εσωτερικού και εξωτερικού. Από το 2013, υπάρχει συνεχής μείωση του ρυθμού ζήτησης για ορισμένα από τα προϊόντα αυτά, λόγω της γενικότερης οικονομικής στενότητας. Τα αποθέματα αυτά σε περίπτωση περαιτέρω επιδείνωσης της αγοραστικής δύναμης των Ελλήνων καταναλωτών κινδυνεύουν είτε να μείνουν αδιάθετα επι μακρόν με αποτέλεσμα να απαξιωθούν είτε να εκποιηθούν σε σημαντικά μειωμένες τιμές σε σχέση με το κόστος κτήσης επηρεάζοντας αρνητικά τα αποτελέσματα της Εταιρείας και του Ομίλου.

Κίνδυνοι στον τομέα του λογισμικού

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον χώρο του λογισμικού μέσω της θυγατρικής Εταιρείας ATCOM A.E. Η γενικότερη οικονομική κρίση και ύφεση στην αγορά έχει επηρεάσει άμεσα της επενδυτικές δραστηριότητες της Εταιρείας αυτής με αποτέλεσμα την καθυστέρηση στην ανάπτυξη & εξέλιξη των προϊόντων της, λόγω έλλειψης ρευστού διαθέσιμου από την αγορά, γεγονός που θα επιβραδύνει τον ρυθμό ανάπτυξης και κατά επέκταση τις πωλήσεις της θυγατρικής Εταιρείας ATCOM A.E με συνέπεια να επηρεαστούν αρνητικά τα αποτελέσματα του Ομίλου.

Λοιποί κίνδυνοι

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στον χώρο των ανανεώσιμων πηγών Ενέργειας οι συνεχόμενες μεταβολές της φορολογίας νομοθεσίας που αφορούν τις επενδύσεις στον ανωτέρω τομέα επηρεάζουν αρνητικά τα αποτελέσματα της επένδυσης.

Η λειτουργία και η διαχείριση του Ομίλου εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από τη Διοίκηση και τα βασικά της στελέχη, τα οποία έχουν βαθιά γνώση του αντικειμένου. Τυχόν απρόσμενη παύση της δραστηριότητας τους

στην διεύθυνση της Εταιρίας, πιθανότατα θα επέφερε αποσυντονισμό και καθυστέρηση στα σχέδια εξυγίανσης και ανάκαμψης της επιχείρησης

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ

Προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη Ομίλου για την χρήση 2019

Ο Όμιλος είχε επηρεαστεί σημαντικά από την οικονομική συγκυρία του ευρύτερου οικονομικού περιβάλλοντος καθώς και των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιείται. Η παρατεταμένη οικονομική ύφεση που βίωσε η ελληνική αγορά την τελευταία οκταετία σε συνδυασμό με την πολύ χαμηλή ρευστότητα, την υψηλή ανεργία και την χαμηλή καταναλωτική διάθεση είχε αποτέλεσμα τη μείωση κατά ένα σημαντικό μέρος της εγχώριας πελατειακής βάσης της Ομίλου.

Η Διοίκηση του Ομίλου παρόλες τις παραπάνω αρνητικές συγκυρίες εκτιμά ότι ο Όμιλος, βοηθούμενος από την αναμενόμενη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, την αύξηση της επαγγελματικής απασχόλησης και την ενίσχυση της εγχώριας καταναλωτικής διάθεσης, έχοντας βαθιά γνώση της αγοράς, θα ανακτήσει πωλήσεις και μερίδια αγορών κυρίως στους κλάδους της εμπορίας - διανομής - καταναλωτικών αγαθών και προϊόντων τηλεπικοινωνιών και τεχνολογίας.

Βασική παράμετρος για τους παραπάνω σχεδιασμούς είναι η επιτυχής αντιμετώπιση των προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, σημαντική προϋπόθεση της οποίας αποτελεί η ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του δανεισμού της που βρίσκεται σε εξέλιξη καθώς και η τήρηση σχετικών δεσμεύσεων.

Επίσης, η Εταιρεία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις και αναμένει την τελική έγκριση από την ALPHA BANK και την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ της ΕΛΛΑΔΟΣ για την ρύθμιση του δανεισμού της που θα περιλαμβάνει την διαγραφή τόκων υπερημερίας και κεφαλαίου.

Η εκτίμηση της Διοίκησης είναι ότι οι ανωτέρω συμφωνίες θα ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2019 με θετικές επιπτώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε

Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές μεταξύ της Εταιρείας και συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων, (συνδεδεμένα μέρη) όπως αυτά ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24:

Οι συνδεδεμένες εταιρείες που πραγματοποίησαν σημαντικές συναλλαγές με την μητρική και τα λοιπά μέλη του Ομίλου κατά την χρήση 1/1/2018 -31/12/2018 είναι οι ακόλουθες :

ΔΙΑΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 31/12/2018												
Υποχρέωση												
	ΝΤΙΟΝΙΚ	ATCOM ΑΕ	ATCOM UK	ATCOM BULGARI A	ΠΡΟΤΥΠ Ο	SHOP36 5	DIONIC ENERG Y	DIONIC ΑΙΟΛΙΚ Η	Λοιπές εταιρείε ς	Μέλη Δ.Σ.	Σύνολα	
ΑΠΑΙΤΗΣΗ	ΝΤΙΟΝΙΚ	23.519	0	0	3.151	97.460	0	43.787	699.498	103.961	971.375	
	ATCOM ΑΕ	1.256.694	550.156	307.122	5.344	74	2.916	2.816	299.796	342.896	2.767.815	
	ATCOM UK	2.458	31.075	0	0	0	0	0	0	0	33.533	
	ATCOM BULGARI A	0	297.000	0	0	0	0	0	0	0	297.000	
	ΠΡΟΤΥΠΟ	152	0	0	0	0	0	0	0	0	152	
	SHOP365	66.317	0	0	0	0	0	0	0	1.500	67.817	
	DIONIC ENERGY	135.532	0	0	0	0	0	0	0	0	135.532	
	DIONIC ΑΙΟΛΙΚΗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Λοιπές εταιρείες	148.701	128	0	0	0	0	0	0	0	148.829	
	Μέλη Δ.Σ.	3.318	0	0	0	0	0	9.932	0	0	13.250	
Σύνολα		1.613.171	351.722	550.156	307.122	8.495	97.534	2.916	56.535	999.294	448.357	4.435.303
ΔΙΑΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ - ΑΓΟΡΕΣ												
ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ												
	ΝΤΙΟΝΙΚ	ATCOM ΑΕ	ATCOM UK	ATCOM BULGARI A	ΠΡΟΤΥΠ Ο	SHOP36 5	DIONIC ENERG Y	DIONIC ΑΙΟΛΙΚ Η	Λοιπές εταιρείε ς	Μέλη Δ.Σ.	Σύνολα	

ΠΛΗΡΗΣ	NTIONIK	1.166.190	0	0	0	3.600	514.300	0	239.355	52.060	1.975.505
	ATCOM										
	AE	102.926	0	0	0	3.938	0	1.400	582.463	66.645	757.372
	ATCOM										
	UK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ATCOM										
	BULGARI										
	A	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	ΠΡΟΤΥΠΟ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	SHOP365	60	0	0	0	0	0	0	181	17	258
	DIONIC										
	ENERGY	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Λοιπές Εταιρείες Μέλη Δ.Σ.	DIONIC										
	ΑΙΟΛΙΚΗ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Λοιπές	12.599	4.000	0	0	10.968	58.000	0	0	0	85.567
	Εταιρείες	42.840	17.721	0	0	0	0	0	0	0	60.561
Μέλη Δ.Σ.		1.187.91				572.30			118.72		2.879.263
Σύνολα		158.425	1	0	0	18.506	0	1.400	821.999	2	σ

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ ΙΔΙΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας χρήσης 2018 για τον Όμιλο και στην Εταιρία ήταν 410 και 231 άτομα αντίστοιχα, ενώ στο τέλος της χρήσης 2017 ήταν 429 και 274 άτομα αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι το σημαντικότερο μέρος του προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρείας (218 άτομα) αφορά προσωπικό που απασχολείται στον κλάδο «Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού».

2. Μία από τις βασικές αρχές που διέπουν την λειτουργία του ομίλου είναι η διαρκής επιμόρφωση του προσωπικού και η ενίσχυση της εταιρικής συνείδησης σε όλα τα επίπεδα των λειτουργιών και δραστηριοτήτων του ομίλου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Η Σημαντικά γεγονότα τα οποία συνέβησαν μετά τη λήξη της κλειόμενης χρήσεως

Δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα από την λήξη της περιόδου μέχρι και την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης εκτός της περίπτωσης που αναφέρεται στις ανωτέρω ενότητες.

ΕΝΟΤΗΤΑ Θ Επεξηγηματική έκθεση προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει πληροφορίες σύμφωνα με τις διατάξεις με το αρ.4 παρ.8 ν.3556/2007.

Η παρούσα επεξηγηματική έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει πληροφορίες σύμφωνα με το αρ.4 παρ.8 ν.3556/2007.

1. Διάθρωση μετοχικού κεφαλαίου

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας ανέρχεται σήμερα σε 1.760.193,30 Ευρώ διαιρούμενο σε 5.867.311 μετοχές ονομαστικής αξίας 0,30 ευρώ η κάθε μία.»

Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χ.Α, στην κατηγορία επιτήρησης.

Οι μετοχές της εταιρίας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου.

Τα δικαιώματα των μετόχων της εταιρείας που πηγάζουν από την μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο νόμος και το καταστατικό της και ειδικότερα:

Α) Το δικαίωμα επί του μερίσματος από τα ετήσια ή τα κατά την εκκαθάριση κέρδη της εταιρείας.

Ποσοστό 35% των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση μόνο του τακτικού αποθεματικού διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους μετόχους ως πρώτο μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από την Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το μέρισμα κάθε μετοχής καταβάλλεται στον μέτοχο εντός δύο (2) μηνών από την ημερομηνία της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης που ενέκρινε τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Ο τρόπος και ο τόπος καταβολής ανακοινώνεται μέσω του τύπου. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέχεται στο δημόσιο μετά την παρέλευση πέντε ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε την διανομή του η Γενική Συνέλευση.

Β) Το δικαίωμα ανάληψης της εισφοράς κατά την εκκαθάριση ή αντίστοιχα της απόσβεσης κεφαλαίου που αντιστοιχεί στην μετοχή εφόσον αυτό αποφασισθεί από την Γενική Συνέλευση.

Γ) Το δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.

Δ) Το δικαίωμα λήψης αντιγράφου των οικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας.

Ε) Το δικαίωμα συμμετοχής στην Γενική Συνέλευση, το οποίο εξειδικεύεται στα εξής επιμέρους δικαιώματα: νομιμοποίησης, παρουσίας, συμμετοχής στις συζητήσεις, υποβολής προτάσεως σε θέματα της ημερησίας διάταξης, καταχώρηση των απόψεων στα πρακτικά και ψήφου.

ΣΤ) Η Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρείας διατηρεί όλα τα δικαιώματα της κατά την διάρκεια της εκκαθάρισης.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της εταιρείας.

Η μεταβίβαση των μετοχών της εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβαση τους δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων του Π.Δ. 51/1992.

Σήμερα οι κατωτέρω μέτοχοι κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της εταιρείας:

Ονοματεπώνυμο/ Επωνυμία εταιρείας	Αριθμός μετοχών	Ποσοστό % επί του Μετοχικού κεφαλαίου
Ρούμπας Θωμάς	528.016	9,00%
TEVACOM Α.Ε	667.935	11,38%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑΣ Α.Ε.	1.920.592	32,73%
Καβρουλάκης Νικόλαος	828.050	14,11%
Ροδόπουλος Κων/νος	405.000	6,90%

Κανένα άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν κατέχει ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

4. Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές, οι οποίες παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν υφίστανται γνωστοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου σε κατόχους μετοχών της Εταιρείας.

6. Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν έχουν περιέλθει εις γνώση της Εταιρείας τυχόν συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στην μεταβίβαση των μετοχών της ή περιορισμούς στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού που διαφοροποιούνται από προβλεπόμενα στο Κ.Ν.2190/1920.

Αναφορικά με τον διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας καθώς και τα σχετικά με την τροποποίηση του Καταστατικού αυτής, δεν υφίστανται κανόνες οι οποίοι διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν 2190/1920, όπως ισχύει σήμερα.

8. Αρμοδιότητα του Δ.Σ ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών της Εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/1920.

Σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ.2 του καταστατικού της εταιρείας με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, η οποία υπόκειται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 7β του κ.ν 2190/1920 όπως ισχύει μπορεί να εκχωρείται στο διοικητικό συμβούλιο το δικαίωμα, με απόφασή του που θα λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 τουλάχιστον του συνόλου των μελών του, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο μερικά ή ολικά με την έκδοση νέων μετοχών, μέχρι το ποσό του κεφαλαίου που είναι καταβεβλημένο κατά την ημερομηνία που χορηγήθηκε στο διοικητικό συμβούλιο η εν λόγω εξουσία.

9.Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίσταται οιαδήποτε συμφωνία συναφθείσα από την Εταιρεία, η οποία να τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

10.Σημαντικές συμφωνίες με μέλη του Δ.Σ ή το προσωπικό της Εταιρείας.

Δεν υφίσταται οιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Εταιρείας και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής ή του προσωπικού, η οποία να προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας οιασδήποτε δημόσιας πρότασης.

11. Σχετικά με τα στοιχεία γ, δ, στ, η και θ της παρ. 1 του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ η Εταιρεία δηλώνει τα ακόλουθα:

• ως προς το σημείο γ': οι σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές της Εταιρείας είναι οι ακόλουθες:

Επωνυμία	% συνολικής συμμετοχής	Χώρα εγκατάστασης	Μέθοδος Ενοποίησης
NTIONIK A.E.B.E	0,00%	Ελλάδα	Ολική
ATCOM ΑΕ	75,00%	Ελλάδα	Ολική
ATCOM INTERNET & MULTIMEDIA LTD	75,00%	Μεγάλη Βρετανία	Ολική
ATCOM BULGARIA LTD	75,00%	Βουλγαρία	Ολική
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ	33,00%	Ελλάδα	Ολική
SHOP 365 Α.Ε.	90,00%	Ελλάδα	Ολική
DIONIC CONSULTING MARKETING SERVICES ΑΕ	97,00%	Ελλάδα	Ολική
NTIONIK ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	51,00%	Ελλάδα	Ολική
I.M.C.G. BRANDS Α.Ε.	30,00%	Ελλάδα	Καθαρή Θέση
ΦΟΡΜΙΩΝ Α.Ε.	20,00%	Ελλάδα	Καθαρή Θέση

Εντός του 2018 μεταβιβάστηκαν οι συμμετοχές στον Όμιλο της ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε (ποσοστό συμμετοχής 50%).

Περαιτέρω οι σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές στο μετοχικό κεφάλαιο και δικαιώματα ψήφου της Εταιρείας, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 9 έως 11 του ν. 3556/2007 είναι οι ακόλουθες:

Ονοματεπώνυμο/ Επωνυμία εταιρείας	Αριθμός μετοχών	Ποσοστό % επί του Μετοχικού κεφαλαίου
Ρούμπας Θωμάς	528.016	9,00%
TEVACOM A.E	667.935	11,38%
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΗΧΟΥ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΑΣ Α.Ε.	1.920.592	32,73%
Καβρουλάκης Νικόλαος	828.050	14,11%
Ροδόπουλος Κων/νος	405.000	6,90%

Κανένα άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν κατέχει ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του μετοχικού κεφαλαίου.

• ως προς το σημείο δ': δεν υφίστανται οιουδήποτε είδους τίτλοι, οι οποίοι παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

• ως προς το σημείο στ': δεν υφίστανται γνωστοί περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου (όπως περιορισμοί των δικαιωμάτων ψήφου σε κατόχους δεδομένου ποσοστού ή αριθμού ψήφων, προθεσμίες άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου, ή συστήματα στα οποία, με τη συνεργασία της εταιρείας, τα χρηματοπιστωτικά δικαιώματα που απορρέουν από τίτλους διαχωρίζονται από την κατοχή των τίτλων) Αναφορικά με την άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου κατά την Γενική Συνέλευση εκτενής αναφορά γίνεται στην Ενότητα 3 της παρούσας Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

• ως προς το σημείο η': αναφορικά με τον διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας καθώς και τα σχετικά με την τροποποίηση του Καταστατικού της Εταιρείας, δεν υφίστανται κανόνες οι οποίοι διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει σήμερα. Οι κανόνες αυτοί περιγράφονται αναλυτικά στην Ενότητα 2.1 της παρούσας Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης ως προς το σημείο θ': δεν υφίσταται ειδικές εξουσίες των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με έκδοση ή την επαναφορά μετοχών.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ι

ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

(η παρούσα δήλωση συντάσσεται σύμφωνα με το άρθρο 43α παρ. 3 περ. δ του κ.ν. 2190/1920 και αποτελεί μέρος της Ετήσιας Έκθεσης του ΔΣ της Εταιρείας)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

* ΕΙΣΑΓΩΓΗ

* **1. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης**

1.1 Γνωστοποίηση οικειοθελούς συμμόρφωσης της Εταιρείας με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

1.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αιτιολόγηση αυτών. Ειδικές διατάξεις του Κώδικα που δεν εφαρμόζει η Εταιρεία και εξήγηση των λόγων της μη εφαρμογής

* **2. Διοικητικό Συμβούλιο**

2.1 Σύσταση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

2.2 Πληροφορίες για τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

2.3 Αμοιβές Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

2.4 Επιτροπή Ελέγχου

* **3. Γενική Συνέλευση των μετόχων**

3.1 Επικοινωνία με τους μετόχους

3.2 Τρόπος λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης και βασικές εξουσίες αυτής

3.3 Δικαιώματα των μετόχων και τρόπος άσκησης τους

***4. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων**

4.1 Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

4.2 Διαχείριση των κινδύνων της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με την διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (εταιρικών και ενοποιημένων)

***5. Λοιπά διαχειριστικά, εποπτικά όργανα ή επιτροπές της Εταιρείας**

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο όρος «εταιρική διακυβέρνηση» περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι εταιρείες διοικούνται και ελέγχονται. Η εταιρική διακυβέρνηση αρθρώνεται ως ένα σύστημα σχέσεων ανάμεσα στη Διοίκηση της Εταιρείας, το Διοικητικό Συμβούλιο, τους μετόχους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, συνιστά τη δομή μέσω της οποίας προσεγγίζονται και τίθενται οι στόχοι της Εταιρείας, προσδιορίζονται τα μέσα επίτευξης των στόχων αυτών και καθίσταται δυνατή η παρακολούθηση της απόδοσης της Διοίκησης κατά την διαδικασία εφαρμογής των ανωτέρω. Η αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση διαδραματίζει ουσιαστικό και πρωτεύοντα ρόλο στην προώθηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, ενώ η αυξημένη διαφάνεια που προάγει έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση της διαφάνειας στο σύνολο της οικονομικής δραστηριότητας των ιδιωτικών επιχειρήσεων αλλά και των δημοσίων οργανισμών και θεσμών.

***1. Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης**

1.1 Γνωστοποίηση οικειοθελούς συμμόρφωσης της Εταιρείας με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Στη χώρα μας και κατά την ημερομηνία κατάρτισής της παρούσας δήλωσης δεν υφίσταται πλείονες του ενός ευρέως αποδεκτοί Κώδικες Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ) που να θεσπίζουν πρότυπα βέλτιστων πρακτικών διακυβέρνησης για τις ελληνικές εταιρείες, έλλειψη η οποία διαφοροποιεί την Ελλάδα από τις άλλες χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και καθιστά πιο δύσκολη την συμμόρφωση των ελληνικών εταιρειών με τις επιταγές της ευρωπαϊκής νομοθεσίας όσον αφορά την εταιρική διακυβέρνηση.

Ειδικότερα στην Ελλάδα το πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης έχει αναπτυχθεί κυρίως μέσω της υιοθέτησης υποχρεωτικών κανόνων όπως ο ν. 3016/2002 που επιβάλλει την συμμετοχή μη εκτελεστικών και ανεξάρτητων εκτελεστικών μελών στα Διοικητικά Συμβούλια ελληνικών εταιρειών των οποίων οι μετοχές διαπραγματεύονται σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά, την θέσπιση και την λειτουργία μονάδας εσωτερικού ελέγχου και την υιοθέτηση εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Επιπλέον και άλλα πιο πρόσφατα νομοθετήματα ενσωμάτωσαν στο ελληνικό δίκαιο τις ευρωπαϊκές οδηγίες εταιρικού δικαίου, δημιουργώντας νέους κανόνες εταιρικής διακυβέρνησης, όπως ο ν. 3693/2008 που επιβάλλει την σύσταση επιτροπών ελέγχου καθώς και σημαντικές υποχρεώσεις γνωστοποίησης όσον αφορά το ιδιοκτησιακό καθεστώς και τη διακυβέρνηση μίας εταιρείας και ο ν. 3884/2010 που αφορά σε δικαιώματα των μετόχων και πρόσθετες εταιρικές υποχρεώσεις γνωστοποιήσεων προς τους μετόχους κατά το στάδιο προετοιμασίας μίας γενικής συνέλευσης. Τέλος ο πλέον πρόσφατος νόμος 3873/2010 ενσωμάτωσε στην ελληνική έννομη τάξη την υπ' αριθ. 2006/46/ΕΚ Οδηγία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λειτουργώντας με τον τρόπο αυτό ως υπενθύμιση της ανάγκης θέσπισης Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αποτελώντας ταυτόχρονα τον θεμέλιο λίθο του.

Η Εταιρεία μας συμμορφώνεται πλήρως με τις επιταγές και τις ρυθμίσεις των κατά τα ανωτέρω αναφερομένων νομοθετικών κειμένων (ιδίως κ.ν. 2190/1920, 3016/2002 και 3693/2008), οι οποίες αποτελούν και το ελάχιστο περιεχόμενο οιαδήποτε Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και συνιστούν (οι εν λόγω διατάξεις) έναν άτυπο τέτοιο Κώδικα.

Εν' όψει των ανωτέρω και επί σκοπώ πλήρους συμμόρφωσης της Εταιρείας μας με τις επιταγές του ν. 3873/2010, η Εταιρεία μας δηλώνει ότι κατά το παρόν χρονικό στάδιο υιοθετεί ως Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΚΕΔ) τον γενικά (και μοναδικό μέχρι τώρα) ευρέως αποδεκτό Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που διαμορφώθηκε από τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) (διαθέσιμο στο http://www.sev.org.gr/Uploads/pdf/KED_TELIKO_JAN2011.pdf) στον οποίο Κώδικα δηλώνει ότι υπάγεται. Η παραπομπή στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.dionicgroup.com) αναφέρεται στον Κώδικα του ΣΕΒ.

1.2 Αποκλίσεις από τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης και αιτιολόγηση αυτών. Ειδικές διατάξεις του Κώδικα που δεν εφαρμόζει η Εταιρεία και εξήγηση των λόγων της μη εφαρμογής

Η Εταιρεία βεβαιώνει με την παρούσα δήλωση ότι εφαρμόζει πιστά και απαρέγκλιτα τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (κ.ν. 2190/1920, ν. 3016/2002 και ν. 3693/2008) οι οποίες διαμορφώνουν τις ελάχιστες απαιτήσεις που πρέπει να πληροί οιοσδήποτε Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης, εφαρμοζόμενος από Εταιρεία, οι μετοχές της οποίας διαπραγματεύονται σε οργανωμένη αγορά. Οι εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις ενσωματώνονται στον ως άνω Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ΣΕΒ) στον οποίο η Εταιρεία υπάγεται, πλην όμως ο εν λόγω Κώδικας περιέχει και μια σειρά από επιπλέον (των ελαχίστων απαιτήσεων του νόμου) ειδικές πρακτικές και αρχές. Σε σχέση με τις εν λόγω πρόσθετες ειδικές πρακτικές και αρχές υφίστανται κατά την παρούσα χρονική στιγμή ορισμένες αποκλίσεις (συμπεριλαμβανομένης της περιπτώσεως της μη εφαρμογής), για τις οποίες αποκλίσεις ακολουθεί σύντομη ανάλυση καθώς και επεξήγηση των λόγων που δικαιολογούν αυτές.

*** 2. Διοικητικό Συμβούλιο**

2.1 Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Δ.Σ.

Η εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο με τριετή θητεία που εκλέγεται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκπροσωπεί την εταιρεία και είναι αρμόδιο να αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά την διοίκηση της εταιρείας, τη διαχείριση της περιουσίας της και την επιδίωξη γενικά των σκοπών της. Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν δικαιούται να αποφασίζει μόνο για τα θέματα για τα οποία σύμφωνα με το νόμο ή το καταστατικό είναι αποκλειστικά αρμόδια η Γενική συνέλευση ή αντίκεινται στο σκοπό της εταιρείας. Δεν υφίσταται συγκεκριμένος κανονισμός λειτουργίας του ΔΣ, καθώς οι διατάξεις του Καταστατικού της εταιρείας, οι οποίες αναφέρουν αναλυτικά τον τρόπο σύνθεσης και λειτουργίας του, αξιολογούνται ως επαρκείς για την οργάνωση και λειτουργία του Δ.Σ.

Το ΔΣ συνεδριάζει όταν το επιβάλλουν οι ανάγκες της εταιρείας ή ο νόμος, σύμφωνα με όσα ορίζει το καταστατικό της εταιρείας. Συνήθως συμμετέχουν όλα τα μέλη του στις συνεδριάσεις του. Δεν υπάρχει προκαθορισμένο πρόγραμμα δράσεως, ούτε υιοθετείται ημερολόγιο συνεδριάσεων, καθώς είναι ευχερής η σύγκληση και συνεδρίαση του ΔΣ, ενόψει του γεγονότος ότι όλα τα μέλη αυτού είναι κάτοικοι νομού Αττικής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το ήμισυ πλέον ενός των συμβούλων, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων αυτοπροσώπως συμβούλων, μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Οι αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων και αντιπροσωπευομένων συμβούλων εκτός από την περίπτωση που αναφέρεται στο καταστατικό. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερσχύει η ψήφος του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Δεν θεσπίζεται ρητή διάκριση μεταξύ των αρμοδιοτήτων του Προέδρου και τα του Διευθύνοντος Συμβούλου, ούτε κρίνεται σκόπιμη ενόψει της οργανωτικής δομής και λειτουργίας της Εταιρείας η δημιουργία της διάκρισης αυτής. Το ΔΣ δεν διορίζει ανεξάρτητο Αντιπρόεδρο προερχόμενο από τα ανεξάρτητα μέλη του, αλλά εκτελεστικό Αντιπρόεδρο.

Το ΔΣ έχει υιοθετήσει ως μέρος των εσωτερικών κανονισμών της Εταιρείας, πολιτικές διαχείρισης συγκρούσεων συμφερόντων ανάμεσα στα μέλη του και στην Εταιρεία.

Δεν υφίσταται υποχρέωση αναλυτικής γνωστοποίησης τυχόν επαγγελματικών δεσμεύσεων των μελών του ΔΣ (συμπεριλαμβανομένων και σημαντικών μη εκτελεστικών δεσμεύσεων σε εταιρείες και μη κερδοσκοπικά ιδρύματα) πριν από το διορισμό τους στο Δ.Σ..

Δεν υφίσταται επιτροπή ανάδειξης υποψηφιοτήτων για το ΔΣ, καθώς λόγω της δομής και λειτουργίας της εταιρείας, η συγκεκριμένη επιτροπή δεν αξιολογείται ως απαραίτητη κατά την παρούσα χρονική στιγμή.

Δεν υφίσταται πρόβλεψη για υποστήριξη του ΔΣ κατά την άσκηση του έργου του από ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο εταιρικό γραμματέα, καθώς υφίσταται η τεχνολογική υποδομή για την πιστή καταγραφή και αποτύπωση των συνεδριάσεων του ΔΣ

Δεν υφίσταται υποχρέωση για διενέργεια συναντήσεων σε τακτική βάση μεταξύ του Προέδρου του ΔΣ και των μη εκτελεστικών μελών του χωρίς την παρουσία των εκτελεστικών μελών προκειμένου να συζητά την επίδοση και τις αμοιβές των τελευταίων, καθώς όλα τα σχετικά θέματα συζητούνται παρουσία όλων των μελών του ΔΣ

Δεν υφίσταται πρόβλεψη για ύπαρξη προγραμμάτων εισαγωγικής ενημέρωσης για τα νέα μέλη του ΔΣ αλλά και την διαρκή επαγγελματική κατάρτιση και επιμόρφωση για τα υπόλοιπα μέλη, δεδομένου ότι προτείνονται προς εκλογή ως μέλη του ΔΣ πρόσωπα που διαθέτουν ικανή και αποδεδειγμένη εμπειρία και οργανωτικές -διοικητικές ικανότητες .

Δεν υφίσταται πρόβλεψη για παροχή επαρκών πόρων προς τις επιτροπές του ΔΣ για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους και για την πρόσληψη εξωτερικών συμβούλων στο βαθμό που χρειάζονται, καθώς οι σχετικοί πόροι εγκρίνονται ανά περίπτωση από την διοίκηση της εταιρείας, με βάση τις εκάστοτε εταιρικές ανάγκες

Δεν υφίσταται θεσμοθετημένη διαδικασία με σκοπό την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του ΔΣ και των επιτροπών του. Η διαδικασία αυτή δεν θεωρείται ως αναγκαία ενόψει της οργανωτικής δομής της εταιρείας

2.2. Πληροφορίες για τα μέλη του Δ.Σ.

Η θητεία του νέου Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται τριετής και παρατείνεται αυτόματα μέχρι την σύγκληση της αμέσως επόμενης τακτικής γενικής συνέλευσης μετά την λήξη της θητείας του, σύμφωνα με το άρθρο 19 παρ. 2 του καταστατικού και το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 2190/1920, οπότε λήγει την 30.6.2021.

Η εμπειρία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνει διαφορετικά επαγγελματικά υπόβαθρα, που εκπροσωπούν υψηλό επίπεδο επιχειρηματικών, διεθνών και οικονομικών γνώσεων που είναι βασική για τη ρύθμιση των επιτευγμάτων, οδηγώντας τελικά στην επιτυχία της Εταιρείας. Η σύνθεση του ΔΣ είναι πολύ καλά ισορροπημένη μεταξύ του αριθμού των ανεξάρτητων και μη ανεξάρτητων μελών, καθώς και μεταξύ εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών. Η Εταιρεία έχει αξιολογήσει το μέγεθος του ΔΣ ως επαρκές. Τα ανεξάρτητα, μη εκτελεστικά μέλη είναι σε θέση να παρέχουν στο ΔΣ αμερόληπτες απόψεις και συμβουλές για τη λήψη των αποφάσεων του, να εξασφαλίσουν το συμφέρον της Εταιρείας, προστατεύοντας μετόχους και εργαζομένους, ενώ τα εκτελεστικά μέλη είναι υπεύθυνα για την εξασφάλιση της εφαρμογής των στρατηγικών και πολιτικών που εκάστοτε αποφασίζει το ΔΣ.

Τα συνοπτικά Βιογραφικά στοιχεία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν ως ακολούθως :
ΒΑΤΙΚΙΩΤΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ: Έχει γεννηθεί στην Αθήνα το 1962. Είναι Τεχνολόγος Μηχανικός, ενώ έχει ολοκληρώσει πολυάριθμα σεμινάρια πολυεθνικών εταιρειών σε Business Administration & Management Practices, Development Experience for General Managers και Sales and Product marketing, και κατέχει την θέση του Προέδρου & Διευθύνοντα Συμβούλου.

ΘΩΜΑΣ ΡΟΥΜΠΑΣ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.: Έχει γεννηθεί το 1963 στην Κέρκυρα. Απόφοιτος της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Ασχολείται με τον χώρο της Πληροφορικής και του Home Entertainment από το 1989. Στην εταιρεία εργάζεται από το 1996.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΠΙΖΟΥΜΗΣ ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.: Έχει γεννηθεί το 1963 στην Αθήνα. Έχει σπουδάσει μαθηματικός στο Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο. Εργάζεται από το 1983 στον χώρο της Πληροφορικής και από το 1990 εξειδικεύεται στην ανάπτυξη εφαρμογών πολυμέσων καθώς και στη διαχείριση βάσεων δεδομένων μεγάλου όγκου. Στην εταιρεία εργάζεται από το 1996.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.: Έχει γεννηθεί στην Αθήνα το 1972. Πτυχιούχος Αγγλικού Πανεπιστημίου στον κλάδο της Πληροφορικής με μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών με τίτλο MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS.

BENETHS ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ.: Έχει γεννηθεί στην Αθήνα το 1973 . Πτυχιούχος Μηχανολόγος –Μηχανικός Α/Φ . Για 15 χρόνια εργάστηκε σαν Σύμβουλος Επενδύσεων – Χρηματιστής . Σήμερα εργάζεται σαν Σύμβουλος Επενδύσεων .

ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΜΕΛΟΣ Δ.Σ Έχει γεννηθεί στην Αθήνα το 1962 . Πτυχιούχος της Παντείου τμήμα Κοινωνιολογίας .Εργάστηκε επί 25 έτη σε Ελεγκτικούς μηχανισμούς του Δημόσιου Φορέα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν έχει προβεί στην σύσταση ξεχωριστής επιτροπής, η οποία να προΐσταται στη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο ΔΣ και να προετοιμάζει προτάσεις προς το ΔΣ όσον αφορά τις αμοιβές των

εκτελεστικών μελών και των βασικών ανώτατων στελεχών, δεδομένου ότι η πολιτική της Εταιρείας σε σχέση με τις αμοιβές αυτές είναι σταθερή και διαμορφωμένη.

2.3. Αμοιβές μελών Δ.Σ.

Δεν υφίσταται Επιτροπή Αμοιβών με αντικείμενο τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών και μη εκτελεστικών μελών του ΔΣ και κατά συνέπεια δεν υπάρχουν ρυθμίσεις για τα καθήκοντα της εν λόγω επιτροπής, την συχνότητα συνεδριάσεων της και για άλλα θέματα που αφορούν την λειτουργία της. Η σύσταση της εν λόγω επιτροπής, ενόψει της δομής και λειτουργίας της Εταιρείας δεν έχει αξιολογηθεί ως αναγκαία μέχρι σήμερα, καθώς τυχόν αμοιβές εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση, σύμφωνα με το καταστατικό.

Στις συμβάσεις των εκτελεστικών μελών του ΔΣ δεν προβλέπεται ότι το ΔΣ μπορεί να απαιτήσει την επιστροφή όλου ή μέρους του bonus που έχει απονεμηθεί λόγω αναθεωρημένων οικονομικών καταστάσεων προηγούμενων χρήσεων ή γενικώς βάσει εσφαλμένων χρηματοοικονομικών στοιχείων, που χρησιμοποιήθηκαν για τον υπολογισμό του bonus αυτού, καθώς τα τυχόν δικαιώματα bonus ωριμάζουν μόνο μετά την οριστική έγκριση και έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αμοιβές και συναλλαγές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου παρουσιάζονται στην ετήσια οικονομική έκθεση στην σημείωση 9.31.

2.4. Επιτροπή Ελέγχου

Η Εταιρεία εξέλεξε Επιτροπή Ελέγχου (Audit Committee) κατά την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων που έλαβε χώρα την 4/11/2015, αποτελούμενη από τους κάτωθι:

ΘΕΟΤΟΚΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ,
ΛΑΒΡΑΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΕΝΕΤΗΣ.

Την 5/4/2018 σύμφωνα με απόφαση της την Έκτακτης Γενική Συνέλευση των μετόχων αντικαταστάθηκε το μέλος ΛΑΒΡΑΝΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ από τον ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟ.

Δεν υφίσταται ειδικός και ιδιαίτερος κανονισμός λειτουργίας της επιτροπής ελέγχου. Οι αρμοδιότητες και υποχρεώσεις της Επιτροπής Ελέγχου συνίστανται: α) στην παρακολούθηση της διαδικασίας της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, β) στην παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, καθώς και την παρακολούθηση της ορθής λειτουργίας της μονάδας των εσωτερικών ελεγκτών της Εταιρείας, γ) στην παρακολούθηση της πορείας του υποχρεωτικού ελέγχου των ατομικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Εταιρείας, δ) στην επισκόπηση και παρακολούθηση θεμάτων συναφών με την ύπαρξη και διατήρηση της αντικειμενικότητας και της ανεξαρτησίας του νόμιμου ελεγκτή ή του ελεγκτικού γραφείου, ιδιαίτερος όσον αφορά την παροχή στην Εταιρεία άλλων υπηρεσιών από το νόμιμο ελεγκτή ή το ελεγκτικό γραφείο.

Αποστολή της Επιτροπής Ελέγχου είναι η διασφάλιση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των εταιρικών εργασιών, ο έλεγχος της αξιοπιστίας της παρεχόμενης προς το επενδυτικό κοινό και τους μετόχους της Εταιρείας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, η συμμόρφωση της Εταιρείας με το ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο, η περιφρούρηση των επενδύσεων και των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας και ο εντοπισμός και η αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων.

Η Επιτροπή Ελέγχου κατά την διάρκεια της χρήσεως 2017 (01/01/2017-31/12/2017) συνεδρίασε μία φορά.

Διευκρινίζεται ότι οι Ελεγκτές της Εταιρείας, οι οποίοι διενεργούν τον έλεγχο των ετησίων και των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, δεν παρέχουν άλλου είδους μη ελεγκτικές υπηρεσίες προς την Εταιρεία ούτε συνδέονται με οποιαδήποτε άλλη σχέση με την Εταιρεία, προκειμένου να διασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό η αντικειμενικότητα, η αμεροληψία και η ανεξαρτησία τους.

Δεν διατίθενται ιδιαίτερα κονδύλια στην Επιτροπή για την εκ μέρους της χρήση υπηρεσιών εξωτερικών συμβούλων, καθώς η σύνθεση της Επιτροπής και οι εξειδικευμένες γνώσεις και εμπειρία των μελών αυτής διασφαλίζουν την αποτελεσματική λειτουργία της.

*** 3. Γενική Συνέλευση των Μετόχων**

3.1. Επικοινωνία με τους Μετόχους

Η ΝΤΙΟΝΙΚ αναγνωρίζει τη σημασία της αποτελεσματικής και έγκαιρης επικοινωνίας με τους μετόχους και το ευρύτερο επενδυτικό κοινό. Μετά την ανακοίνωση των ενδιάμεσων και ετήσιων οικονομικών αποτελεσμάτων, οι ενοποιημένες οικονομικές εκθέσεις, περισσότερες πληροφορίες, και άλλες ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα της Εταιρείας www.dionicgroup.com. Η Εταιρεία διατηρεί τμήμα επενδυτικών σχέσεων, το οποίο αναρτά σχετικές πληροφορίες στον δικτυακό τόπο της Εταιρείας, όπου οι μέτοχοι και οι πιθανοί επενδυτές μπορούν να βρουν πληροφορίες για τη διάρθρωση της Διοίκησης, στοιχεία για τους μετόχους, τα οικονομικά αποτελέσματα και τα δελτία τύπου.

3.2. Τρόπος λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων είναι το ανώτατο όργανο της εταιρείας και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την εταιρεία. Οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν και τους μετόχους που απουσιάζουν ή διαφωνούν. Ο τρόπος λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης εκτίθεται αναλυτικά στο καταστατικό της εταιρείας και στον νόμο. Οι βασικές εξουσίες και αρχές της λειτουργίας της είναι οι εξής:

Η Γενική Συνέλευση είναι μόνη αρμόδια ν' αποφασίσει περί: α) Τροποποιήσεων του καταστατικού, ως τοιούτων θεωρουμένων πάντων και των αυξήσεων ή μειώσεων του εταιρικού κεφαλαίου. Οι περί τροποποίησης του καταστατικού αποφάσεις είναι έγκυρες, εφ' όσον δεν απαγορεύονται δια ρητής διατάξεως του καταστατικού, β) Εκλογής μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και ελεγκτών, γ) Εγκρίσεως των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, δ) Διαθέσεως των ετήσιων κερδών, ε) Συγχώνευσης, διάσπασης, μετατροπής, αναβίωσης, παράτασης της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας και στ) Περί διορισμού εκκαθαριστών.

Εξαιρούνται της αποκλειστικής αρμοδιότητας της γενικής συνέλευσης:

α) οι αυξήσεις που αποφασίζονται κατά τις παραγράφους 1 και 14 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920 από το διοικητικό συμβούλιο, καθώς και αυξήσεις που επιβάλλονται από διατάξεις άλλων νόμων, β) η τροποποίηση του καταστατικού από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 11, την παράγραφο 2 του άρθρου 13^α, την παράγραφο 13 του άρθρου 13 Κ.Ν. 2190/1920 και την παράγραφο 4 του άρθρου 17β Κ.Ν. 2190/1920, γ) ο διορισμός με το καταστατικό του πρώτου διοικητικού συμβουλίου, δ) η εκλογή κατά το καταστατικό, σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 18 Κ.Ν. 2190/1920, συμβούλων σε αντικατάσταση παραιτηθέντων, αποθανόντων ή απωλεσάντων την ιδιότητά τους με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, ε) η απορρόφηση κατά το άρθρο 78 Κ.Ν. 2190/1920 ανώνυμης εταιρείας από άλλη ανώνυμη εταιρεία που κατέχει το 100% των μετοχών της και στ) η δυνατότητα διανομής κερδών ή προαιρετικών αποθεματικών μέσα στην τρέχουσα εταιρική χρήση με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, εφόσον έχει υπάρξει σχετική εξουσιοδότηση της τακτικής γενικής συνέλευσης.

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται υποχρεωτικά στην έδρα της εταιρείας ή στην περιφέρεια άλλου δήμου εντός του νομού της έδρας ή άλλου δήμου όμορου της έδρας, τουλάχιστον μια φορά κάθε εταιρική χρήση και εντός έξι (6) το πολύ μηνών από τη λήξη της χρήσης αυτής. Η γενική συνέλευση μπορεί να συνέρχεται και στην περιφέρεια του δήμου, όπου βρίσκεται η έδρα του χρηματιστηρίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να συγκαλεί σε έκτακτη συνεδρίαση τη Γενική Συνέλευση των μετόχων, όποτε το κρίνει σκόπιμο.

Η Γενική Συνέλευση με εξαίρεση τις επαναληπτικές συνελεύσεις και εκείνες που εξομοιώνονται μ' αυτές, πρέπει να καλείται είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από εκείνη που ορίζεται για τη συνεδρίασή της, στις οποίες υπολογίζονται και οι μη εργάσιμες ημέρες. Η ημέρα της δημοσίευσης της πρόσκλησης της Γενικής Συνέλευσης και η ημέρα της συνεδρίασής της δεν υπολογίζονται.

Η πρόσκληση της γενικής συνέλευσης περιλαμβάνει τουλάχιστον το οίκημα με ακριβή διεύθυνση, τη χρονολογία και την ώρα της συνεδρίασης, τα θέματα της ημερήσιας διάταξης με σαφήνεια, τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και ακριβές οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου ή,

ενδεχομένως, και εξ αποστάσεως. Η πρόσκληση δημοσιεύεται κατά τα αναλυτικώς οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 26 του Κ.Ν. 2190/1920. Σε περίπτωση μη επίτευξης απαρτίας σε τακτική ή έκτακτη γενική συνέλευση νεότερη πρόσκληση δεν απαιτείται αν τηρηθούν τα οριζόμενα στο άρθρο 29 Κ.Ν. 2190/2190, καθώς και στα άρθρα 14 και 15 του παρόντος καταστατικού.

Η Γενική Συνέλευση ευρίσκεται εν απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως επί των θεμάτων της ημερήσιας διατάξεως, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται κατ' αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας το 1/5 τουλάχιστον του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των ψήφων που εκπροσωπούνται στην Συνέλευση.

Κατ' εξαίρεση, προκειμένου για αποφάσεις που αφορούν στη μεταβολή της εθνικότητας της εταιρείας, στη μεταβολή του αντικειμένου της επιχείρησης αυτής, στην επαύξηση των υποχρεώσεων των μετόχων, στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου που δεν προβλέπεται από το καταστατικό, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920, εκτός εάν επιβάλλεται από το νόμο ή γίνεται με κεφαλαιοποίηση αποθεματικών, στη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, εκτός εάν γίνεται σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 16 του Κ.Ν. 2190/1920, στη μεταβολή του τρόπου διάθεσης των κερδών, στη συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρείας, παροχή ή ανανέωση εξουσίας προς το διοικητικό συμβούλιο για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/1920, και σε κάθε άλλη περίπτωση που ορίζεται στο νόμο, η συνέλευση ευρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα επί των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης, όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι εκπροσωπώντας τα δύο τρίτα (2/3) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Όλες οι αποφάσεις που αναφέρονται στα ανωτέρω θέματα, λαμβάνονται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των ψήφων που εκπροσωπούνται στην Γενική Συνέλευση.

Με ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου, δημοσιεύονται στην ιστοσελίδα της εταιρίας μας, τα αποτελέσματα της ψηφοφορίας, εντός πέντε (5) ημερών από την ημερομηνία της Γ.Σ., προσδιορίζοντας για κάθε απόφαση τουλάχιστον τον αριθμό των μετόχων για τις οποίες δόθηκαν έγκυρες ψήφοι, την αναλογία του μετοχικού κεφαλαίου που εκπροσωπούν αυτές οι ψήφοι, το συνολικό αριθμό έγκυρων ψήφων καθώς και τον αριθμό ψήφων υπέρ και κατά κάθε απόφασης και τον αριθμό των αποχών. Όλα τα ειδικότερα θέματα που προκύπτουν από την λειτουργία της Γενικής Συνέλευσης καθορίζονται αναλυτικά από το καταστατικό.

3.3. Δικαιώματα των μετόχων και τρόπος άσκησής τους

Οι μέτοχοι ασκούν τα δικαιώματά τους, εν σχέση προς τη Διοίκηση της Εταιρείας, μόνο στις Γενικές Συνελεύσεις και σύμφωνα με τα αναλυτικά οριζόμενα στο νόμο και το Καταστατικό της εταιρίας. Κάθε μετοχή δίδει το δικαίωμα μιας ψήφου στη Γενική Συνέλευση.

Οι μέτοχοι μπορούν να λάβουν ενημέρωση και διευκρινίσεις για οποιοδήποτε θέμα αρμοδιότητας της Γενικής Συνέλευσης. Ο Πρόεδρος της Γενικής Συνέλευσης διαθέτει επαρκή χρόνο για την υποβολή ερωτήσεων από τους μετόχους.

Τα βασικά δικαιώματα των μετόχων και ο τρόπος άσκησής τους έχει ως εξής :

Στην Γενική Συνέλευση δικαιούται να συμμετάσχει όποιος εμφανίζεται ως μέτοχος στα αρχεία του Συστήματος Αύλων Τίτλων που διαχειρίζεται η «Ελληνικά Χρηματιστήρια Α.Ε.» (Ε.Χ.Α.Ε.), στο οποίο τηρούνται οι κινητές αξίες (μετοχές) της Εταιρείας. Η απόδειξη της μετοχικής ιδιότητας γίνεται από τα αρχεία του εν λόγω φορέα.

Η ιδιότητα του μετόχου πρέπει να υφίσταται κατά την ημερομηνία καταγραφής (record date), ήτοι κατά την έναρξη της πέμπτης (5^{ης}) ημέρας πριν από την ημέρα συνεδρίασης της Γενικής Συνέλευσης, και η σχετική βεβαίωση ή η ηλεκτρονική πιστοποίηση σχετικά με την μετοχική ιδιότητα πρέπει να περιέλθει στην Εταιρεία το αργότερο την τρίτη (3^η) ημέρα πριν από τη συνεδρίαση της Γενικής Συνέλευσης.

Έναντι της Εταιρείας θεωρείται ότι έχει δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση μόνον όποιος φέρει την ιδιότητα του μετόχου κατά την αντίστοιχη ημερομηνία καταγραφής. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις του άρθρου 28α του κ.ν. 2190/1920, ο εν λόγω μέτοχος μετέχει στη Γενική Συνέλευση μόνο μετά από άδειά της.

Από το καταστατικό παρέχεται το δικαίωμα προτίμησης σε παλαιούς μετόχους σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου. Οι προϋποθέσεις και ο τρόπος άσκησης του δικαιώματος προτίμησης ορίζονται αναλυτικά στο νόμο και το καταστατικό.

Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλεί έκτακτη γενική συνέλευση των μετόχων, ορίζοντας ημέρα συνεδρίασης αυτής, η οποία δεν πρέπει να απέχει περισσότερο από σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημερομηνία επίδοσης της αίτησης στον πρόεδρο του διοικητικού συμβουλίου. Η αίτηση περιέχει το αντικείμενο της ημερήσιας διάταξης. Εάν δεν συγκληθεί γενική συνέλευση από το διοικητικό συμβούλιο εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της σχετικής αίτησης, η σύγκληση διενεργείται από τους αιτούντες μετόχους με δαπάνες της εταιρείας με απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου της έδρας της εταιρείας, που εκδίδεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην απόφαση αυτή ορίζονται ο τόπος και ο χρόνος της συνεδρίασης, καθώς και η ημερήσια διάταξη.

Με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να εγγράψει στην ημερήσια διάταξη γενικής συνέλευσης, που έχει ήδη συγκληθεί, πρόσθετα θέματα, εάν η σχετική αίτηση περιέλθει στο διοικητικό συμβούλιο δεκαπέντε (15) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Τα πρόσθετα θέματα πρέπει να δημοσιεύονται ή να γνωστοποιούνται, με ευθύνη του διοικητικού συμβουλίου, κατά το άρθρο 26 του Κ.Ν. 2190/1920, επτά (7) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση. Αν τα θέματα αυτά δεν δημοσιευθούν, οι αιτούντες μέτοχοι δικαιούνται να ζητήσουν την αναβολή της γενικής συνέλευσης σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 39 του Κ.Ν. 2190/1920 και να προβούν οι ίδιοι στη δημοσίευση, κατά τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο, με δαπάνη της εταιρείας.

Με αίτηση μετόχου ή μετόχων που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, ο πρόεδρος της συνέλευσης υποχρεούται να αναβάλει μια μόνο φορά τη λήψη αποφάσεων από τη γενική συνέλευση, τακτική ή έκτακτη, για όλα ή ορισμένα θέματα, ορίζοντας ημέρα συνέχισης της συνεδρίασης, αυτή που ορίζεται στην αίτηση των μετόχων, η οποία όμως δεν μπορεί να απέχει περισσότερο από τριάντα (30) ημέρες από την χρονολογία της αναβολής. Η μετ' αναβολή γενική συνέλευση αποτελεί συνέχιση της προηγούμενης και δεν απαιτείται η επανάληψη των διατυπώσεων δημοσίευσης της πρόσκλησης των μετόχων σε αυτήν δε, μπορούν να μετάσχουν και νέοι μέτοχοι, τηρουμένων των διατάξεων των άρθρων 27 παράγραφος 2 και 28 του Κ.Ν. 2190/1920.

Μετά από αίτηση οποιουδήποτε μετόχου, που υποβάλλεται στην εταιρεία πέντε (5) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες πριν από τη γενική συνέλευση τις αιτούμενες συγκεκριμένες πληροφορίες για τις υποθέσεις της εταιρείας, στο μέτρο που αυτές είναι χρήσιμες για την πραγματική εκτίμηση των θεμάτων της ημερήσιας διάταξης. Επίσης, με αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα εικοστό (1/20) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να ανακοινώνει στη γενική συνέλευση, εφόσον είναι τακτική, τα ποσά που, κατά την τελευταία διετία, καταβλήθηκαν σε κάθε μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή τους διευθυντές της εταιρείας, καθώς και κάθε παροχή προς τα πρόσωπα αυτά από οποιαδήποτε αιτία ή σύμβαση της εταιρείας με αυτούς. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3 ή 6 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/1920.

Μετά από αίτηση μετόχων, που εκπροσωπούν το ένα πέμπτο (1/5) του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου η οποία υποβάλλεται στην εταιρεία εντός της προθεσμίας της προηγούμενης παραγράφου, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να παρέχει στη γενική συνέλευση πληροφορίες για την πορεία των εταιρικών υποθέσεων και την περιουσιακή κατάσταση της εταιρείας. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να αρνηθεί την παροχή των πληροφοριών για αποχρώντα ουσιώδη λόγο, ο οποίος αναγράφεται στα πρακτικά. Τέτοιος λόγος

μπορεί να είναι, κατά τις περιστάσεις, η εκπροσώπηση των αιτούντων μετόχων στο διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με τις παραγράφους 3 ή 6 του άρθρου 18 του Κ.Ν. 2190/1920, εφόσον τα αντίστοιχα μέλη του διοικητικού συμβουλίου έχουν λάβει τη σχετική πληροφόρηση κατά τρόπο επαρκή.

Αιτήσε μετόχων εκπροσωπούμενων το 1/20 του καταβεβλημένου εταιρικού κεφαλαίου, η λήψη αποφάσεως επί τίνος θέματος της ημερησίας διατάξεως γενικής συνελεύσεως ενεργείται δι' ονομαστικής κλήσεως.

Σε όλες τις περιπτώσεις οι αιτούντες μέτοχοι οφείλουν να αποδείξουν τη μετοχική τους ιδιότητα και τον αριθμό των μετοχών που κατέχουν κατά την άσκηση του σχετικού δικαιώματος. Τέτοια απόδειξη αποτελεί και η κατάθεση των μετοχών σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 28 του Κ.Ν. 2190/1920.

*** 4. Σύστημα εσωτερικού ελέγχου και διαχείριση κινδύνων**

4.1 Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος εσωτερικού ελέγχου

Ο εσωτερικός έλεγχος της Εταιρείας διενεργείται από την Υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου και πραγματοποιείται σύμφωνα με το πρόγραμμα ελέγχου που περιέχεται στον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Εταιρείας. Σημειώνεται ότι ο έλεγχος στην βάση του οποίου συντάσσεται και η σχετική Έκθεση διενεργείται εντός του κανονιστικού πλαισίου του ν. 3016/2002, όπως ισχύει σήμερα, και ειδικότερα σύμφωνα με τα άρθρα 7 και 8 του εν λόγω νόμου, καθώς επίσης και με βάση τα οριζόμενα στην Απόφαση 5/204/2000 του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή της από την Απόφαση του Δ.Σ. της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς με αριθμό 3/348/19.7.2005.

Κατά την άσκηση του ελέγχου η Υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου λαμβάνει γνώση όλων των αναγκαίων βιβλίων, εγγράφων, αρχείων, τραπεζικών λογαριασμών και χαρτοφυλακίων της Εταιρείας και ζητεί την απόλυτη και διαρκή συνεργασία της Διοικήσεως προκειμένου να της παρασχεθούν όλες οι αιτηθείσες πληροφορίες και στοιχεία με σκοπό την απόκτηση εκ μέρους της εύλογης διασφάλισης για την κατάρτιση μίας Έκθεσης η οποία θα είναι απαλλαγμένη από ουσιώδεις ανακρίβειες σχετικά με τις πληροφορίες και τα συμπεράσματα που περιέχονται σε αυτήν. Ο έλεγχος δεν περιλαμβάνει οιαδήποτε αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που εφαρμόστηκαν καθώς επίσης και του εύλογου των εκτιμήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση, καθώς αυτά αποτελούν αντικείμενο του ελέγχου εκ μέρους του νόμιμου ελεγκτή της Εταιρείας.

Αντικείμενο του ελέγχου είναι η αξιολόγηση του γενικότερου επιπέδου και των διαδικασιών λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου. Σε κάθε ελεγχόμενη περίοδο επιλέγονται ορισμένες περιοχές-πεδία ελέγχου, ενώ σε σταθερή και μόνιμη βάση ελέγχονται και εξετάζονται αφενός μεν η λειτουργία και οργάνωση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας και αφετέρου η λειτουργία των δύο βασικών Υπηρεσιών που λειτουργούν με βάση τις διατάξεις του ν. 3016/2002, ήτοι η Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων και η Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων. Το Διοικητικό Συμβούλιο εξετάζει κάθε χρόνο την εταιρική στρατηγική, τους κύριους επιχειρηματικούς κινδύνους και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου.

4.2 Διαχείριση των κινδύνων της Εταιρείας και του Ομίλου σε σχέση με την διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων (εταιρικών και ενοποιημένων).

Ο Όμιλος έχει επενδύσει στην ανάπτυξη και συντήρηση προηγμένων μηχανογραφικών υποδομών που εξασφαλίζουν μέσα από σειρά δικλίδων ασφαλείας την ορθή απεικόνιση των οικονομικών μεγεθών. Παράλληλα ανάλυση των αποτελεσμάτων πραγματοποιείται σε ημερήσια βάση καλύπτοντας όλα τα σημαντικά πεδία της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Αντιπαραβολές πραγματοποιούνται μεταξύ πραγματικών, ιστορικών και προϋπολογισμένων λογαριασμών εσόδων και εξόδων με επαρκή λεπτομερή εξήγηση όλων των σημαντικών αποκλίσεων.

Διευκρινίζεται ότι οι Ελεγκτές της Εταιρείας, οι οποίοι διενεργούν τον έλεγχο των ετησίων και των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων, δεν παρέχουν άλλου είδους μη ελεγκτικές υπηρεσίες προς την Εταιρεία ούτε συνδέονται με οποιαδήποτε άλλη σχέση με την Εταιρεία, προκειμένου να διασφαλίζεται με τον τρόπο αυτό η αντικειμενικότητα, η αμεροληψία και η ανεξαρτησία τους.

*** 5. Λοιπά διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα ή επιτροπές της Εταιρείας**

Δεν υφίστανται κατά την παρούσα χρονική στιγμή άλλα διαχειριστικά ή εποπτικά όργανα ή επιτροπές της Εταιρείας

Η παρούσα Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης αποτελεί αναπόσπαστο και ειδικό τμήμα της ετήσιας Έκθεσης (Διαχείρισης) του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας

Αχαρνάι, 25 Απριλίου 2018

Ο Πρόεδρος & Διευθύνων Σύμβουλος

Το Μέλος του Δ.Σ.

Δημοσθένης Βατικιώτης

Θωμάς Ρούμπας

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ (η «Εταιρεία»), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικών εσόδων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη των σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 6 επί των οικονομικών καταστάσεων, όπου περιγράφεται το θέμα ότι λόγω των συσσωρευμένων ζημιών, το σύνολο της αξίας των Ιδίων Κεφαλαίων της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν καταστεί αρνητικά. Επιπλέον, το σύνολο της αξίας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου υπερβαίνει τη συνολική αξία των κυκλοφορούντων περιουσιακών του στοιχείων κατά ποσό € 14,5 εκ.. Οι παραπάνω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως θα εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με την δυνατότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν την δραστηριότητα τους. Όπως αναφέρεται στην ίδια σημείωση, η διοίκηση του Ομίλου έχει σχεδιάσει τη λήψη συγκεκριμένων και κατάλληλων μέτρων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής του θέσης και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων του, προϋπόθεση η οποία έχει ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη των συνημμένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων που συντάχθηκαν με δεδομένη την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας του Ομίλου και της Εταιρείας. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά. Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσης μας "Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας", έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων	
Την 31/12/2018, οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, μετά τις απομειώσεις που έχουν διενεργηθεί ανέρχονται σε € 16,5 εκατ. και € 10,4 εκατ., αντίστοιχα, όπως αναφέρεται στην σημείωση 15 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Οι επισφαλείς απαιτήσεις στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναγνωρίζονται με τα ποσά τα οποία είναι πιθανόν να ανακτηθούν. Το ποσό της απομείωσης για επισφαλείς απαιτήσεις που αναγνωρίζει ο Όμιλος και η Εταιρεία στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, υπολογίζεται με βάση τις αναμενόμενες ζημιές, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων. Δεδομένης της σημαντικότητας του θέματος και του επιπέδου της κρίσης και των εκτιμήσεων που απαιτήθηκαν από την διοίκηση όταν αξιολογεί τη δυνατότητα του πελάτη να εξοφλήσει, θεωρούμε πως αυτό αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου. Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου σχετικά με τη φύση των ως άνω απαιτήσεων και εκτιμήσεων που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αξιολόγηση της ανακτησιμότητας αυτών, περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 3 και 15 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων	Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες: - Αξιολογήσαμε τις εκτιμήσεις και την μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε από την διοίκηση για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητας των εμπορικών απαιτήσεων ή του χαρακτηρισμού τους ως επισφαλείς. - Κατανοήσαμε και αξιολογήσαμε τις διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου του Ομίλου και τις βασικές δικλίδες σχετικά με τη χορήγηση πιστώσεων στους πελάτες. - Εξετάσαμε τις απαντητικές επιστολές του νομικού συμβούλου, για επισφαλείς απαιτήσεις που χειρίστηκαν κατά τη διάρκεια του έτους και τον εντοπισμό τυχόν θεμάτων που υποδεικνύουν υπόλοιπα από εμπορικές απαιτήσεις που δεν είναι ανακτήσιμα στο μέλλον. - Εξετάσαμε την ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών απαιτήσεων στο τέλος της χρήσης και αξιολογήσαμε το ύψος της απομείωσης των εμπορικών απαιτήσεων. - Αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα των υπολοίπων συγκρίνοντας τα ποσά του τέλους της χρήσης με μεταγενέστερες εισπράξεις/τακτοποιήσεις. - Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σχετικές σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων
Αναχρηματοδότηση τραπεζικού δανεισμού (εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)	
Η Διοίκηση βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να διακανονίσει τον τραπεζικό δανεισμό του Ομίλου. Την 22.12.2017	Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

υπογράφηκε ιδιωτικό συμφωνητικό ρύθμισης οφειλών της Εταιρείας με τη μία πιστώτρια τράπεζα το οποίο εκτελέστηκε εντός της χρήσης 2018. Επίσης η Εταιρεία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με άλλες δύο πιστώτριες τράπεζες με σκοπό την αναχρηματοδότηση ή ρύθμιση υφιστάμενων δανειακών υποχρεώσεων. Θεωρούμε την διαδικασία της αναχρηματοδότησης ως ένα εκ των σημαντικότερων θεμάτων ελέγχου, λόγω του μεγέθους των δανειακών υπολοίπων και της επίδρασης που θα έχει η έκβαση αυτών στην μελλοντική ρευστότητα. Το παραπάνω γεγονός έχει επίδραση στην αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας βάσει της οποίας έχουν καταρτιστεί οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της 31/12/2018. Οι γνωστοποιήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σχετικά με το υπόλοιπο των δανειακών υποχρεώσεων και την διαδικασία της αναχρηματοδότησης περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 6 και 21 των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.	• Επισκοπήσαμε τους βασικούς όρους όπως περιέχονται στα υπογεγραμμένα ιδιωτικά συμφωνητικά ρύθμισης οφειλών με τη μία πιστώτρια τράπεζα. • Συζητήσαμε με τη διοίκηση και αξιολογήσαμε το σχέδιο αναχρηματοδότησης και την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων μέχρι την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης. • Επισκοπήσαμε την επικοινωνία της διοίκησης με τις πιστώτριες τράπεζες αναφορικά με την αναχρηματοδότηση του τραπεζικού δανεισμού. • Αξιολογήσαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων που περιλαμβάνονται στις σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων σε σχέση με το θέμα αυτό
---	--

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων" στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση

είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σε αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύνανται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την

έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσης και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

1. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
2. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
3. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ ΓΕΝΙΚΟΥ ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΔΙΑΝΟΜΩΝ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρείας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014. Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 31 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρείας με την από 16/07/2012 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 7 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 30 Απριλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Νίκος Γαρμπής
Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 25011

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης

Η κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2018 και την 31.12.2017 έχει ως εξής:

	Σημ.	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ					
Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία					
Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	8	3.088.690	6.715.573	2.450.321	5.759.303
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	9	2.584.738	2.740.732	431.918	772.016
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	10	0	0	5.770.435	6.075.430
Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις	11	74.858	60.371	48.900	55.363
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	12	459.428	462.405	6.463	0
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	22	34.219	0	0	0
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	13	233.526	1.795.389	7.426	1.722.541
		6.475.459	11.774.470	8.715.464	14.384.654
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	14	3.380.391	4.928.450	2.325.800	3.969.066
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	15	16.522.663	36.473.886	10.377.821	28.493.658
Λοιπές απαιτήσεις	16	1.800.132	2.886.545	638.641	895.618
Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού	17	1.372.759	1.836.171	116.601	262.299
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	18	1.576.140	895.149	729.142	353.864
Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	19	1.608.575	8.749.849	1.608.575	7.466.534
		26.260.660	55.770.050	15.796.580	41.441.039
Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία					
		32.736.119	67.544.520	24.512.044	55.825.693
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο	20	1.760.193	1.760.193	1.760.193	1.760.193
Υπέρ το άρτιο	20	11.348.609	11.348.609	11.348.609	11.348.609
Αποθεματικά εύλογης αξίας	20	0	1.557.360	0	1.557.360
Λοιπά Αποθεματικά	20	1.127.479	1.403.085	1.094.950	1.370.556
Αποτελέσματα εις νέον		(41.205.329)	(26.325.743)	(34.056.758)	(22.019.199)
		(26.969.047)	(10.256.495)	(19.853.005)	(5.982.481)
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών μητρικής					
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(458.531)	507.190	0	0
		(27.427.578)	(9.749.305)	(19.853.005)	(5.982.481)
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων					
Υποχρεώσεις					
Παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	23	256.846	233.743	47.204	37.798
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	21	13.846.804	13.574.980	13.846.804	13.542.004
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	22	608.067	654.445	527.945	590.118
Λοιπές Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	24	4.655.826	4.946.652	3.835.678	3.979.979
		19.367.543	19.409.820	18.257.631	18.149.899
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	25	8.341.571	7.755.892	5.059.345	4.721.732
Τρέχουσες Φορολογικές Υποχρεώσεις	27	5.942.177	4.945.094	3.567.155	2.502.980
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	26	4.388.571	2.844.049	3.635.981	2.092.462
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	21	22.123.834	42.338.970	13.844.937	34.341.100
		40.796.153	57.884.005	26.107.418	43.658.275
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων					
		60.163.696	77.293.825	44.365.049	61.808.174
Σύνολο Υποχρεώσεων					
		32.736.119	67.544.520	24.512.044	55.825.693
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων					
		32.736.119	67.544.520	24.512.044	55.825.693

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Συνολικών Εσόδων

Η κατάσταση συνολικών εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας κατά τη χρήση 1.1 – 31.12.2018 και η αντίστοιχη της συγκρίσιμης χρήσης 1.1 – 31.12.2017 έχει ως εξής:

		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Σημ.		1/1- 31/12/2018	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2018	1/1- 31/12/2017
Πωλήσεις	28	54.456.121	54.692.642	34.667.179	33.862.103
Κόστος Πωληθέντων	29	(43.911.260)	(44.853.467)	(31.072.387)	(31.504.302)
Μικτό Κέρδος		10.544.861	9.839.175	3.594.792	2.357.801
Λοιπά έσοδα	30	272.441	142.605	285.955	206.623
Έξοδα διοίκησης	31	(3.720.354)	(4.191.724)	(303.225)	(235.865)
Έξοδα διάθεσης	31	(4.145.772)	(4.165.488)	(1.469.559)	(1.143.103)
Έξοδα ανάπτυξης	31	(547.365)	(750.307)	0	0
Λοιπά έξοδα	32	(22.826.222)	(4.975.822)	(21.968.450)	(3.829.542)
Κέρδη εκμετάλλευσης		(20.422.410)	(4.101.561)	(19.860.487)	(2.644.086)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	33	13.071.349	6.514.301	13.049.319	6.544.945
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	33	(2.298.533)	(4.559.560)	(1.637.259)	(3.981.670)
Επενδυτικά αποτέλεσμα	34	313.739	(2.302.810)	1.356.533	99.570
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων		(9.335.855)	(4.449.630)	(7.091.893)	18.759
Φόρος εισοδήματος	35	64.921	436.510	60.586	326.397
Κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		(9.270.934)	(4.013.120)	(7.031.307)	345.156
Κέρδη διακοπείσας δραστηριότητας μετά φόρων			917.021		32.668
Κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους		(9.270.934)	(3.096.099)	(7.031.307)	377.824
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους: Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Επανεκτίμηση ακινήτων	20	-1.557.360	0	(1.557.360)	0
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	23	2.222	241	(6.307)	241
Αναβαλλόμενος φόρος επί της επανεκτίμησης της υποχρέωσης παροχών προσωπικού	22	741	(70)	1.586	(70)
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του εξωτερικού		(75.805)	110.759		
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		(1.630.201)	110.930	(1.562.080)	171
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους		(10.901.135)	(2.985.169)	(8.593.387)	377.995
Κέρδη/(ζημίες) περιόδου μετά από φόρους αποδιδόμενα σε:					
- Ιδιοκτήτες μητρικής		(8.730.793)	(2.678.522)	(7.031.307)	377.824
- Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(540.142)	(417.577)	0	0
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους αποδιδόμενα σε:					
- Ιδιοκτήτες μητρικής		(10.341.864)	(2.567.592)	(8.593.387)	377.995
- Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(559.271)	(417.577)	0	0
Κέρδη ανά μετοχή					
Βασικά κέρδη ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	36	-1,4880	-0,4565	-1,1984	0,0644
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)					
		-18.959.755	-2.433.211	-19.254.674	-2.138.199
Κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (EBITDA) adj					
		-3.751.612	1.419.721	-4.710.663	961.801

Οι επεξηγηματικές σημειώσεις που ακολουθούν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των παρουσιαζόμενων οικονομικών καταστάσεων

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

Η κατάσταση μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου έχει ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέο	Σύνολο	Μη ελέγχουσες σημμετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2017		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.402.914	(23.757.981)	(7.688.905)	924.767	(6.764.138)
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	0	(2.678.522)	(2.678.522)	(417.577)	(3.096.099)
Λοιπά συνολικά έσοδα:									
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής		0	0	0	0	110.759	110.759	0	110.759
επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		0	0	0	171	0	171	0	171
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)		0	0	0	171	0	171	0	171
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	171	(2.567.762)	(2.567.591)	(417.577)	(2.985.168)
Υπόλοιπο την 31/12/2017		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.403.085	(26.325.743)	(10.256.496)	507.190	(9.749.306)
Υπόλοιπο την 1/1/2018		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.403.085	(26.325.743)	(10.256.496)	507.190	(9.749.306)
Προσαρμογές από μεταβολή σε λογιστικές πολιτικές και εφαρμογή νέων προτύπων						(6.370.698)	(6.370.698)	(406.440)	(6.777.138)
Υπόλοιπο την 1/1/2018 (αναπροσαρμοσμένο)		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.403.085	(32.696.441)	(16.627.194)	100.750	(16.526.444)
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον		0	0	0	(275.606)	275.606	0	0	0
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	0	0	(275.606)	275.606	0	0	0
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	0	(8.730.793)	(8.730.793)	(540.141)	(9.270.935)
Λοιπά συνολικά έσοδα:									
Επανεκτίμηση ακινήτων	20	0	0	(1.557.360)	0	0	(1.557.360)	0	(1.557.360)
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής		0	0	0	0	(56.854)	(56.854)	(18.951)	(75.805)
επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εξωτερικού		0	0	0	0	2.751	2.751	(529)	2.222
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	23	0	0	0	0	401	401	340	741
Αναβαλλόμενοι φόροι επί Αναλογιστικά Κέρδη/ (Ζημίες)	22	0	0	0	0	401	401	340	741
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	(1.557.360)	0	(53.702)	(1.611.062)	(19.140)	(1.630.201)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	(1.557.360)	0	(8.784.495)	(10.341.855)	(559.281)	(10.901.136)
Υπόλοιπο την 31/12/2018		1.760.193	11.348.609	0	1.127.479	(41.205.330)	(26.969.048)	(458.531)	(27.427.580)

Η κατάσταση μεταβολής των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας έχει ως εξής:

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά Αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
Υπόλοιπο την 1/1/2017		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.370.385	(22.397.022)	(6.360.475)
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	0	377.824	377.824
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)		0	0	0	171	0	171
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	0	171	377.824	377.995
Υπόλοιπο την 31/12/2017		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.370.556	(22.019.198)	(5.982.480)
Υπόλοιπο την 1/1/2018		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.370.556	(22.019.198)	(5.982.480)
Προσαρμογές από μεταβολή σε λογιστικές πολιτικές και εφαρμογή νέων προτύπων						(5.277.138)	(5.277.138)
Υπόλοιπο την 1/1/2018 (αναπροσαρμοσμένο)		1.760.193	11.348.609	1.557.360	1.370.556	(27.296.336)	(11.259.618)
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον					(275.606)	275.606	0
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες		0	0	0	(275.606)	275.606	0
Αποτέλεσμα περιόδου		0	0	0	0	(7.031.306)	(7.031.306)
Λοιπά συνολικά έσοδα:							0
Επανεκτίμηση ακινήτων	20	0	0	(1.557.360)	0		(1.557.360)
Αναλογιστικά κέρδη/ (ζημίες)	23	0	0	0	0	(6.307)	(6.307)
Αναβαλλόμενοι φόροι επί Αναλογιστικά Κέρδη/ (Ζημίες)	22	0	0	0	0	1.586	1.586
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους		0	0	(1.557.360)	0	(4.721)	(1.562.081)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα περιόδου μετά φόρων		0	0	(1.557.360)	0	(7.036.027)	(8.593.387)
Υπόλοιπο την 31/12/2018		1.760.193	11.348.609	0	1.094.950	(34.056.757)	(19.853.005)

Κατάσταση Ταμιακών Ροών

Οι ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 1/1 - 31/12/2018 και τα αντίστοιχα συγκρίσιμα μεγέθη της προηγούμενης χρήσης έχουν ως εξής:

Σημ.	('Εμμεση Μέθοδος)	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
	Κέρδη Περιόδου πρό φόρων από συνεχιζόμενη δραστηριότητα	(9.335.855)	(4.449.630)	(7.091.893)	18.759
	Κέρδη Περιόδου πρό φόρων από διακοπείσα δραστηριότητα	0	917.021	0	32.668
	Προσαρμογές για:				
	Αποσβέσεις ενσώματων & άυλων περιουσιακών στοιχείων	1.462.655	1.668.350	605.812	505.887
	Μεταβολές στις υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης του προσωπικού	25.325		3.099	
	Προβλέψεις	17.891.653	3.588.699	17.715.994	3.101.945
33	Προβλέψεις απομείωσης δανείων και λοιπών επενδύσεων (Κέρδη)/ ζημιές από την πώληση/απόσυρση ενσώματων παγίων	(13.017.219)	0	(13.017.219)	0
	Ζημιές από απομείωση παγίων στοιχείων	175.082	0	170.074	0
	Πιστωτικοί τόκοι και συναφή έσοδα	410.923		410.923	0
	Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημιές) επενδυτικής δραστηριότητας	(54.130)	0	(32.100)	0
	Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	(839.820)	(8.188.622)	(1.462.461)	(6.497.244)
	Σύνολο προσαρμογών	2.298.533	6.900.258	1.637.259	3.961.236
		8.353.002	3.968.685	6.031.381	1.071.824
	Ταμειακές Ροές από λειτουργικές δραστηριότητες πριν τος μεταβολές του κεφαλαίου κίνησης	(982.853)	436.076	(1.060.512)	1.123.251
	Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης				
	(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων	358.610	1.024.230	463.817	1.121.514
	(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων	(296.236)	(1.067.590)	(1.885.051)	(1.741.088)
	Αύξηση / (μείωση) υποχρεώσεων (πλύν δανειακών)	2.612.300	1.947.231	2.743.223	(349.825)
	Λειτουργικές ταμειακές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες	2.674.675	1.903.871	1.321.990	(969.399)
	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	1.691.821	2.339.947	261.478	153.853
	Καταβληθέντες τόκοι	(195.478)	(78.000)	(63.775)	(12.487)
	Λειτουργικές ροές από διακοπείσες δραστηριότητες		(917.021)		(32.668)
	Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (α)	1.496.343	1.344.926	197.703	108.698
	Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
	Εισπράξεις από πώληση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων	8.862.985	725.000	8.862.985	725.000
	Αγορά ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	(836.740)	(1.134.332)	(27.664)	(59.188)
	Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άυλων παγίων στοιχείων	0	189.003	0	189.000
	Μερίσματα εισπραχθέντα	31.868	0	31.868	32.668
	Τόκοι εισπραχθέντες	22.262	1.272	232	1.272
	Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (β)	8.080.375	(219.057)	8.867.421	888.752
	Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
	Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου και υπέρ το άρτιο	(8.895.728)	(1.370.804)	(8.689.845)	(1.344.804)
	Εισπράξεις / πληρωμές δανείων	(8.895.728)	(1.370.804)	(8.689.845)	(1.344.804)
	Καθαρές Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)				
	Καθαρή (μείωση)/ αύξηση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α+β+γ)	680.990	(244.934)	375.278	(347.354)
	Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή της περιόδου	895.149	1.140.081	353.864	701.221
	Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα στο τέλος της περιόδου	1.576.140	895.149	729.142	353.864

Ε. Σημειώσεις επί των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η εταιρία ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε είναι ανώνυμη εταιρία εγγεγραμμένη στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Ανάπτυξης με αριθμό μητρώου 34192/06/Β/95/2, ιδρύθηκε το 1995 και η διάρκεια λειτουργίας της έχει ορισθεί μέχρι το 2045 με δυνατότητα παράτασης. Η εταιρία ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε. προέκυψε από τη συγχώνευση με απορρόφηση των θυγατρικών εταιριών ΕΥΡΩΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ Α.Ε. και UNIKID HELLAS Α.Ε. κατόπιν απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου την 19.01.2004.

Η εταιρία ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε. έχει την έδρα της σε ιδιόκτητους χώρους, στην οδό Αριστοτέλους 95 Αχαρνάι και ιδιόκτητες εγκαταστάσεις στον Αυλώνα Αττικής.

Οι παρούσες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της χρήσης 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018, του Ομίλου και της Εταιρίας, εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας, την 25 Απριλίου 2019 και υπόκεινται σε οριστική έγκριση από την ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

2. Φύση δραστηριοτήτων

Η Εταιρεία δραστηριοποιείται κυρίως στην εμπορία - διανομή- καταναλωτικών αγαθών, προϊόντων τηλεπικοινωνιών και υπηρεσιών ανθρώπινου δυναμικού. Επίσης, μέσω των θυγατρικών-συγγενών επιχειρήσεων της (με τη μέθοδο της ολικής ενοποίησης και καθαρής θέσης), ATCOM AE, I.M.C.G. BRANDS AE, ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ AE και SHOP365.GR A.E. αναπτύσσονται δραστηριότητες κυρίως στους τομείς του λογισμικού και e-commerce.

3. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών που χρησιμοποιεί ο Όμιλος και η Εταιρία

3.1. Πλαίσιο κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και του Ομίλου έχουν συνταχθεί από την Διοίκηση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες της Επιτροπής Διερμηνειών των Διεθνών Προτύπων Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα ΔΠΧΑ που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ). Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας (going concern). Πρέπει να σημειωθεί ότι, αν και υπάρχουν συνθήκες που υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας αναφορικά με την δυνατότητα της Εταιρίας και του Ομίλου να συνεχίσουν την δραστηριότητα τους, η Διοίκηση του Ομίλου η διοίκηση του Ομίλου έχει σχεδιάσει τη λήψη συγκεκριμένων και κατάλληλων μέτρων για τη βελτίωση της χρηματοοικονομικής του θέσης και την ομαλή συνέχιση των δραστηριοτήτων του (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ. 6 σημείωση).

Όλα τα αναθεωρημένα ή νέο-εκδοθέντα πρότυπα και διερμηνείες που έχουν εφαρμογή στον Όμιλο και ήταν σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2018, ελήφθησαν υπόψη στην έκταση που αυτά ήταν εφαρμόσιμα.

Η κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων βάσει ΔΠΧΑ απαιτεί την υιοθέτηση εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών και παραδοχών οι οποίες επηρεάζουν την αποτίμηση των στοιχείων ενεργητικού, παθητικού, καθώς και την καταχώριση των εσόδων και εξόδων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Οι περιοχές που αφορούν περίπλοκες συναλλαγές και εμπεριέχουν μεγάλο βαθμό υποκειμενικότητας, ή οι υποθέσεις και εκτιμήσεις που είναι σημαντικές για τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναφέρονται στη σημείωση 4.

3.2. Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες

Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την εφαρμογή αυτών των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους ήταν υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

(α) Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, Αναθεωρήσεις και Τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

- ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης. Η επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 3.2.(β).

- ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα. Η επίδραση από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 15 στον Όμιλο περιγράφεται στη σημείωση 3.2.(β).

- Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ

4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ - Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 1: Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, ΔΛΠ 28: Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιλάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες και εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

(β) Επίδραση εφαρμογής ΔΠΧΑ 15 και ΔΠΧΑ 9

Ο Όμιλος εφαρμόζει από την 1 Ιανουαρίου 2018 τα νέα πρότυπα ΔΠΧΑ 9 και ΔΠΧΑ 15. Η υιοθέτηση των δύο προτύπων πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς η σωρευτική επίδραση από την αναδρομική εφαρμογή των νέων λογιστικών πολιτικών παρουσιάζεται στο υπόλοιπο έναρξης των Ιδίων Κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής (01/01/2018). Ως εκ τούτου, οι προσαρμογές που προέκυψαν από την εφαρμογή των νέων Προτύπων δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31/12/2017 αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση της 01/01/2018.

Συνοπτικά οι νέες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στα πλαίσια πρώτης εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 παρατίθενται παρακάτω:

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 από την 1/1/2018, η ακόλουθη λογιστική πολιτική αντικαθιστά τις λογιστικές πολιτικές που περιγράφονταν στη Σημείωση 3.8 των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017, οι οποίες ήταν σύμφωνες με το ΔΛΠ 39.

Αρχική αναγνώριση και αποαναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού ή μία χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, όταν και μόνο όταν, ο Όμιλος καθίσταται ένας εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ρών του στοιχείου, ή όταν ο Όμιλος μεταβιβάσει το χρηματοοικονομικό στοιχείο και ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας.

Μία χρηματοοικονομική υποχρέωση (ή μέρος αυτής) αποαναγνωρίζεται από την Κατάσταση Οικονομικής Θέσης όταν, και μόνον όταν, η υποχρέωση που καθορίζεται στο συμβόλαιο εκπληρώνεται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού, εκτός από εκείνα που αποτελούν καθορισμένα και αποτελεσματικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνων, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- α. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στο αποσβεσμένο κόστος,
- β. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, και
- γ. χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Η ταξινόμηση προσδιορίζεται βάσει του επιχειρηματικού μοντέλου του Ομίλου σχετικά με τη διαχείριση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ρών τους.

Όλα τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και τα οποία αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων περιλαμβάνονται στα κονδύλια «Χρηματοοικονομικά έξοδα» και «Χρηματοοικονομικά έσοδα», εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που περιλαμβάνεται εντός των λειτουργικών αποτελεσμάτων.

Μεταγενέστερη επιμέτρηση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού επιμετράται μεταγενέστερα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων. Η ταξινόμηση βασίζεται σε δύο κριτήρια:

- α. το επιχειρηματικό μοντέλο διαχείρισης ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού, δηλαδή εάν στόχος είναι η διακράτηση με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών ή η είσπραξη συμβατικών ταμειακών ρών καθώς και η πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και
- β. εάν οι συμβατικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού συνίσταται αποκλειστικά σε αποπληρωμή κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου υπολοίπου ("SPPI" κριτήριο).

Η κατηγορία επιμέτρησης στο αποσβεσμένο κόστος περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού όπως δάνεια και απαιτήσεις με σταθερές ή προκαθορισμένες πληρωμές που δεν διαπραγματεύονται σε κάποια ενεργό αγορά. Μετά την αρχική αναγνώριση, επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αντίκτυπος από την προεξόφληση είναι ασήμαντος, η προεξόφληση παραλείπεται.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα της Κατάστασης Συνολικών Εσόδων και αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων κατά την αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών μέσων.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και οι μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα

κέρδη ή στις ζημιές της Κατάστασης Αποτελεσμάτων. Η εύλογη αξία των στοιχείων προσδιορίζεται με αναφορά σε συναλλαγές σε μία ενεργό αγορά ή με τη χρήση τεχνικών μεθόδων αποτίμησης, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υφίσταται ενεργός αγορά.

Απομείωση χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Ο στόχος των απαιτήσεων απομείωσης του ΔΠΧΑ 9 είναι να αναγνωρίσει τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής ενός χρηματοοικονομικού μέσου, του οποίου ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί μετά την αρχική αναγνώριση, ανεξαρτήτως από το εάν η αξιολόγηση γίνεται σε συλλογικό ή εξατομικευμένο επίπεδο, χρησιμοποιώντας όλες τις πληροφορίες που μπορούν να συλλεχθούν, βάσει τόσο ιστορικών όσο και παρόντων στοιχείων, αλλά και στοιχείων που αφορούν σε λογικές μελλοντικές εκτιμήσεις.

Για την εφαρμογή της ανωτέρω προσέγγισης πραγματοποιείται διάκριση μεταξύ:

- α) των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση ή τα οποία έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 1),
- β) των χρηματοοικονομικών στοιχείων των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος έχει επιδεινωθεί σημαντικά μετά την αρχική αναγνώριση και τα οποία δεν έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο (Στάδιο 2), και
- γ) των χρηματοοικονομικών στοιχείων για τα οποία υπάρχουν αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς (Στάδιο 3).

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που εντάσσονται στο Στάδιο 1 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για την περίοδο των επόμενων δώδεκα μηνών, ενώ για εκείνα που εντάσσονται στο Στάδιο 2 ή το Στάδιο 3 αναγνωρίζονται αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για το σύνολο της διάρκειας ζωής του χρηματοοικονομικού στοιχείου του ενεργητικού.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ρών και των ταμειακών ρών που ο Όμιλος ή η Εταιρεία αναμένουν να λάβουν.

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, σύμφωνα με την οποία, η πρόβλεψη ζημιάς επιμετράται πάντοτε σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία. Για τον προσδιορισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες, ο Όμιλος χρησιμοποιεί πίνακα προβλέψεων πιστωτικής ζημιάς με βάση την ενηλικίωση των υπολοίπων, βασιζόμενο στα ιστορικά στοιχεία του Ομίλου για πιστωτικές ζημιές, προσαρμοσμένο για μελλοντικούς παράγοντες σε σχέση με τους οφειλότες και το οικονομικό περιβάλλον. Η επίδραση από την αναδρομική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 κατά την 31/12/2017 ήταν σημαντική και ανήλθε σε € 6,78 εκατ. Με τη δυνατότητα που προσφέρει το νέο πρότυπο κατά την πρώτη εφαρμογή του, το ποσό αυτό έχει λογιστεί απευθείας τα ίδια κεφάλαια του Ομίλου κατά την έναρξη της τρέχουσας χρήσης 01/01/2018 με ισόποση απομείωση την επισφαλών λοιπών απαιτήσεων και εμπορικών απαιτήσεων.

Συνοπτικά, η επίδραση των προσαρμογών και αναταξινομήσεων στα οικονομικά μεγέθη του Ομίλου και της Εταιρείας από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» αναλύεται στον κατωτέρω πίνακα. Στον πίνακα αυτόν έχουν απαλειφθεί οι γραμμές με τα κονδύλια που δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο.

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017 ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΠΧΑ 9	1/1/2018
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία			
Εμπορικές απαιτήσεις	36.473.886	-6.551.325	29.922.561
Λοιπές απαιτήσεις	2.886.545	-225.813	2.660.732
	55.770.050	-6.777.138	48.992.912

ΟΜΙΛΟΣ	31/12/2017 ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΠΧΑ 9	1/1/2018
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	67.544.519	-6.777.138	60.767.381
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Αποτελέσματα σε νέο	-26.325.743	-6.777.138	-33.102.881
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών μητρικής	-10.256.496	-6.777.138	-17.033.634
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	67.544.519	-6.777.138	60.767.381

ΕΤΑΙΡΙΑ	31/12/2017 ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΕΝΑ	ΕΠΙΔΡΑΣΗ ΔΠΧΑ 9	1/1/2018
ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ			
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία			
Εμπορικές απαιτήσεις	28.493.658	-5.051.325	23.442.333
Λοιπές απαιτήσεις	895.618	-225.813	669.805
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	41.441.039	-5.277.138	36.163.901
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	55.825.693	-5.277.138	50.548.555
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια κεφάλαια			
Αποτελέσματα σε νέο	-22.019.199	-5.277.138	-27.296.337
Ίδια κεφάλαια ιδιοκτητών μητρικής	-5.982.481	-5.277.138	-11.259.619
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	55.825.693	-5.277.138	50.548.555

Ταξινόμηση και επιμέτρηση χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 δεν είχε επίδραση στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου που αφορούν χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»

Η εφαρμογή του νέου Προτύπου δεν είχε επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρείας κατά την 01/01/2018.

Συνεπεία της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15 από την 01/01/2018, η ακόλουθη λογιστική πολιτική αντικαθιστά τις λογιστικές πολιτικές που περιγράφονταν στη Σημείωση 3.16 των ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2017, οι οποίες ήταν σύμφωνες με το ΔΛΠ 18.

Η βασική αρχή του εν λόγω Προτύπου, είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα προκειμένου να απεικονίσει τη μεταβίβαση των υποσχόμενων αγαθών ή υπηρεσιών σε πελάτες της, σε ένα ποσό που αντικατοπτρίζει το αντάλλαγμα που αναμένει ότι δικαιούται για τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες. Μία οικονομική οντότητα θα αναγνωρίζει έσοδα σύμφωνα με αυτήν την βασική αρχή, εφαρμόζοντας ένα μοντέλο πέντε βημάτων:

- ✓ Προσδιορισμός της σύμβασης με τον πελάτη.
- ✓ Προσδιορισμός των δεσμεύσεων εκτέλεσης.
- ✓ Προσδιορισμός της τιμής συναλλαγής.
- ✓ Κατανομή της τιμής συναλλαγής στις δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης.
- ✓ Αναγνώριση εσόδων όταν (ή καθώς) οι δεσμεύσεις εκτέλεσης της σύμβασης εκπληρώνονται.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν έσοδα όταν (ή καθώς) εκπληρώνουν μία δέσμευση εκτέλεσης, μεταβιβάζοντας ένα υποσχόμενο αγαθό ή μία υπηρεσία (δηλαδή ένα στοιχείο του ενεργητικού) σε έναν πελάτη. Ένα στοιχείο του ενεργητικού μεταβιβάζεται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού.

Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο ενός αγαθού ή μίας υπηρεσίας, όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα υπολειπόμενα οφέλη από αυτό. Ως έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο ο Όμιλος αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων.

Η δέσμευση εκτέλεσης της σύμβασης μπορεί να εκπληρωθεί είτε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή είτε σε βάθος χρόνου. Η εκπλήρωση μίας δέσμευσης για πώληση ενός αγαθού ή παροχή μιας υπηρεσίας πραγματοποιείται σε βάθος χρόνου όταν:

- α) ο πελάτης λαμβάνει και ταυτόχρονα αναλώνει τα οφέλη που απορρέουν από την εκτέλεση από πλευράς του Ομίλου κατά την εκτέλεση από τον Όμιλο,
- β) η εκτέλεση από πλευράς του Ομίλου δημιουργεί ή ενισχύει ένα περιουσιακό στοιχείο του οποίου ο έλεγχος ανήκει στον πελάτη, καθώς δημιουργείται ή ενισχύεται το περιουσιακό στοιχείο, ή
- γ) η εκτέλεση από πλευράς του Ομίλου δεν συνεπάγεται τη δημιουργία ενός περιουσιακού στοιχείου με εναλλακτική χρήση για τον Όμιλο και ο Όμιλος έχει εκτελεστικό δικαίωμα πληρωμής έναντι της εκτέλεσης που έχει ολοκληρωθεί μέχρι τη δεδομένη ημερομηνία.

Συμβατικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις: Όταν ο Όμιλος έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου για την έκδοση τιμολογίου τότε αναγνωρίζεται ένα συμβατικό περιουσιακό στοιχείο. Όταν ο Όμιλος λαμβάνει τίμημα από τον πελάτη (προπληρωμή) ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών τότε αναγνωρίζεται μία συμβατική υποχρέωση.

Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- Πώληση αγαθών: Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταβιβάζεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη. Ως εκ τούτου, η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 δεν έχει επίδραση στην αναγνώριση των εσόδων αυτών.
- Έσοδα από παροχή υπηρεσιών: Ο Όμιλος παρέχει υπηρεσίες συμβουλών, διαχείρισης μισθοδοσίας, ανάπτυξης εφαρμογών λογισμικού κλπ.. Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται στην λογιστική περίοδο στην οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρούνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών αυτών. Από τη Διοίκηση του Ομίλου αξιολογήθηκε η επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 15 στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το ΔΠΧΑ 15 δεν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στο ισχύον μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων, που είναι η μέθοδος ποσοστιαίας ολοκλήρωσης. Συνεπώς τα συμβατικά έσοδα θα συνεχίσουν να αναγνωρίζονται κατά τη διάρκεια της σύμβασης, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ποσοστιαίας ολοκλήρωσης βάσει κόστους (input method). Οι πρόσθετες αξιώσεις και οι συμπληρωματικές εργασίες αναγνωρίζονται στην περίπτωση που οι συζητήσεις για την είσπραξη τους βρίσκονται σε προχωρημένο στάδιο διαπραγμάτευσης.
- Έσοδα από τόκους και μερίσματα: Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου το οποίο είναι το επιτόκιο το οποίο προεξοφλεί με ακρίβεια μελλοντικές καταβολές τοις μετρητοίς ή εισπράξεις για τη διάρκεια της αναμενόμενης ζωής του χρηματοοικονομικού μέσου ή, όταν απαιτείται, για συντομότερο διάστημα, στην καθαρή λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης. Τα έσοδα από τα μερίσματα αναγνωρίζονται όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξης τους από τους μετόχους. Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 15 για την αναγνώριση εσόδων από τόκους και μερίσματα δεν έχει επίδραση στη λογιστική πολιτική του Ομίλου.

Η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν απέφερε ουσιαστική επίδραση στα αποτελέσματα ή στα Ίδια Κεφάλαια του Ομίλου και της Εταιρείας.

3.3. Ενοποίηση

ι. Θυγατρικές:

Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις στις οποίες ασκείται έλεγχος από τον Όμιλο. Ο Όμιλος ασκεί έλεγχο σε μια επιχείρηση όταν ο Όμιλος εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην επιχείρηση και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης που ασκεί στην επιχείρηση. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος παύει να υφίσταται.

Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται με την εφαρμογή της μεθόδου εξαγοράς. Ο Όμιλος επιμετρά τα αποκτηθέντα αναγνωρίσιμα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στις εύλογες αξίες τους κατά την ημερομηνία απόκτησής τους. Ανά περίπτωση εξαγοράς, ο Όμιλος αναγνωρίζει τυχόν μη ελέγχουσα συμμετοχή στη θυγατρική είτε στην εύλογη αξία, είτε στην αξία του μεριδίου της μη ελέγχουσας συμμετοχής στην καθαρή θέση της θυγατρικής. Το μεταβιβασθέν αντάλλαγμα σε μια απόκτηση επιμετράται σε

εύλογη αξία, η οποία υπολογίζεται ως το άθροισμα της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία απόκτησης των μεταφερθέντων περιουσιακών στοιχείων από τον Όμιλο, των τυχόν υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν από την αποκτώμενη θυγατρική προς τους προηγούμενους ιδιοκτήτες και τα τυχόν συμμετοχικά δικαιώματα που έχει εκδώσει ο Όμιλος.

Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Εάν η επιχειρηματική συνένωση επιτυγχάνεται σταδιακά, η εύλογη αξία της συμμετοχής που κατείχε ο Όμιλος στην αποκτηθείσα εταιρεία επαναμετράται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το κέρδος ή η ζημιά που προκύπτει από την επαναμέτρηση αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα που μεταβιβάζεται από τον Όμιλο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Οποιοσδήποτε μεταγενέστερες μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος, που θεωρείται περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, αναγνωρίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Εάν το ενδεχόμενο τίμημα κατατάσσεται ως στοιχείο της καθαρής θέσης δεν επαναμετράται έως την τελική τακτοποίησή του μέσω της καθαρής θέσης.

Ενδοεταιρικά υπόλοιπα και ενδοεταιρικές συναλλαγές, που συμπεριλαμβάνουν έσοδα, έξοδα και μερίσματα, απαλείφονται πλήρως. Κέρδη και ζημιές από ενδοεταιρικές συναλλαγές επίσης απαλείφονται.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των θυγατρικών της που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, καταρτίζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς.

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις καταρτίζονται χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές αρχές για όμοιες συναλλαγές και άλλα γεγονότα, σε όμοιες συνθήκες. Όποτε απαιτείται, οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών τροποποιούνται ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο. Όταν ο Όμιλος χάσει τον έλεγχο μιας θυγατρικής, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επιμετράται εκ νέου στην εύλογη αξία του, ενώ τυχόν διαφορές που προκύπτουν σε σχέση με την τρέχουσα αξία καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο αναγνωρίζεται ως συγγενής επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού στην εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, σχετικά ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα λογιστικοποιούνται με τον ίδιο τρόπο που θα ακολουθούσαν σε περίπτωση πώλησης των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, δηλαδή μπορεί να μεταφερθούν στα αποτελέσματα.

Ο Όμιλος χειρίζεται τις συναλλαγές με τους κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών, που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την απώλεια ελέγχου, με τον ίδιο τρόπο που χειρίζεται τις συναλλαγές με τους κύριους μετόχους του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και της λογιστικής αξίας του αποκτηθέντος μεριδίου των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από την πώληση σε κατόχους μη ελεγχουσών συμμετοχών καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι οι επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις έχουν απομειωθεί. Εφόσον υφίσταται η ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων σε θυγατρικές επιχειρήσεις και της λογιστικής αξίας και αναγνωρίζει το ποσό στα αποτελέσματα, προσκείμενο στα «Επενδυτικά αποτελέσματα».

Η Εταιρεία στις ατομικές της χρηματοοικονομικές καταστάσεις, λογιστικοποιεί τις επενδύσεις σε θυγατρικές στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομείωση.

ii. Συγγενείς:

Συγγενείς είναι οι επιχειρήσεις, στις οποίες ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι τον έλεγχο. Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος κτήσεως το οποίο μεταγενέστερα αυξάνεται ή μειώνεται με την αναγνώριση του μεριδίου του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά. Ο λογαριασμός των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που προέκυψε κατά την εξαγορά.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συγγενών επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των απ' ευθείας μεταβολών των λοιπών συνολικών εισοδημάτων μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι συσσωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις με αντίστοιχη προσαρμογή στην τρέχουσα αξία της επένδυσης. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μιας συγγενούς υπερβεί την αξία της επένδυσης στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημιές, εκτός εάν έχουν γίνει πληρωμές ή έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Σε περίπτωση μείωσης του ποσοστού συμμετοχής σε συγγενή επιχείρηση όπου, όμως, ο Όμιλος συνεχίζει να ασκεί ουσιώδη επιρροή, μόνο αναλογία των ποσών που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα θα μεταφερθεί στα αποτελέσματα.

Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από τη μείωση του ποσοστού συμμετοχής σε συγγενείς καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές αρχές των συγγενών επιχειρήσεων έχουν τροποποιηθεί ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Ο Όμιλος αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία αναφοράς αν υπάρχει αντικειμενική ένδειξη ότι οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις έχουν απομειωθεί. Εφόσον υφίσταται η ένδειξη, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις και της λογιστικής αξίας και αναγνωρίζει το ποσό στα αποτελέσματα, προσκείμενο στα «Επενδυτικά αποτελέσματα».

Η Εταιρία καταχωρεί τις επενδύσεις της σε συγγενείς εταιρίες στο κόστος κτήσης μείον τυχόν απομείωση.

3.4. Μετατροπή ξένου νομίσματος

i. Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιριών του Ομίλου επιμετρώνται βάσει του νομίσματος του πρωτεύον οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο λειτουργεί ο Όμιλος (λειτουργικό νόμισμα). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα και το νόμισμα παρουσίασης της μητρικής. Το νόμισμα λειτουργίας όλων των θυγατρικών είναι επίσης το ΕΥΡΩ €, εκτός από τις θυγατρικές στην Αγγλία όπου το νόμισμα λειτουργίας είναι το GBP και στην Βουλγαρία, όπου το νόμισμα λειτουργίας είναι το BGN.

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών.

Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

ii. Δραστηριότητες εξωτερικού

Οι εκτός Ελλάδος δραστηριότητες του Ομίλου σε ξένα νομίσματα (οι οποίες αποτελούν κατά κανόνα αναπόσπαστο μέρος των δραστηριοτήτων της μητρικής), μετατρέπονται στο νόμισμα λειτουργίας με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών, ενώ τα στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού των δραστηριοτήτων στο εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων της υπεραξίας και των αναπροσαρμογών της εύλογης αξίας, που προκύπτουν κατά την ενοποίηση, μετατρέπονται σε Ευρώ με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

3.5. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

i. Αναγνώριση και επιμέτρηση

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις του ενεργητικού απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στις αξίες κτήσεως τους, πλην των ακινήτων των οποίων η αξία προσδιορίστηκε βάσει εύλογων αξιών, μείον κατ' αρχήν τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και δεύτερον, τυχόν απαξιώσεις των παγίων. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτέες δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

ii. Μεταγενέστερες Δαπάνες

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από την χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

iii. Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κτίρια	30-65 έτη
Μηχανολογικός εξοπλισμός	6 έτη
Αυτοκίνητα	5-10 έτη
Λοιπός εξοπλισμός	5-20 έτη

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα.

Οι ιδιοπαραγόμενες ενσώματες ακινητοποιήσεις στοιχειοθετούν προσθήκη στο κόστος κτήσεως των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων σε αξίες που περιλαμβάνουν το άμεσο κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού, που συμμετέχει στην κατασκευή (αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές), κόστος αναλωθέντων υλικών και άλλα γενικά κόστη.

3.6. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

i. Αναγνώριση και επιμέτρηση- Αποσβέσεις

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνονται η υπεραξία από απόκτηση θυγατρικών, τα δικαιώματα χρήσης και εκμετάλλευσης ακινητοποιήσεων, τα λογισμικά προγράμματα και τα έξοδα ανάπτυξης άυλων παγίων στοιχείων.

Υπεραξία: Είναι η διαφορά μεταξύ του κόστους αγοράς και της εύλογης αξίας του ενεργητικού και του παθητικού θυγατρικής / συγγενούς επιχείρησης κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Η εταιρία κατά την ημερομηνία της αγοράς αναγνωρίζει την υπεραξία που προέκυψε από την απόκτηση, ως ένα στοιχείο του ενεργητικού, και την εμφανίζει στο κόστος. Το κόστος αυτό είναι ίσο με το ποσό κατά το οποίο το κόστος ενοποίησης υπερβαίνει το μερίδιο της επιχείρησης, στα στοιχεία του ενεργητικού, στις υποχρεώσεις και στις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτηθείσας εταιρίας .

Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον τις συσσωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας της. Η υπεραξία δεν αποσβένεται, αλλά εξετάζεται ετήσια για τυχόν μείωση της αξίας της, εάν υπάρχουν γεγονότα που παρέχουν ενδείξεις για ζημιά σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 36.

Στην περίπτωση που το κόστος της απόκτησης είναι μικρότερο από το μερίδιο της εταιρίας στα ίδια κεφάλαια της αποκτηθείσας επιχείρησης, τότε η πρώτη υπολογίζει ξανά το κόστος της απόκτησης, αποτιμά τα στοιχεία του ενεργητικού, τις υποχρεώσεις και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις της αποκτηθείσας επιχείρησης και αναγνωρίζει απευθείας στα αποτελέσματα χρήσης ως κέρδος, οποιαδήποτε διαφορά παραμείνει μετά τον επανυπολογισμό.

Δικαίωμα χρήσης ενσώματων στοιχείων: Δικαιώματα εκμετάλλευσης ενσώματων στοιχείων που παραχωρούνται στα πλαίσια συμβάσεων κατασκευής έργων (αντισταθμιστικά οφέλη) αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους ή στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία παραχώρησής τους, μείον τις αποσβέσεις.

Δικαίωμα εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων: Δικαιώματα εκμετάλλευσης άυλων στοιχείων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (φωτοβολταϊκά συστήματα και αιολικά πάρκα) που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία απόκτησής τους. Δικαιώματα χρήσης ταινιών αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως τους μείον τις διενεργηθείσες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις τους. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία κυμαίνεται σε 10 χρόνια.

Λογισμικό: Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως τους μείον τις διενεργηθείσες αποσβέσεις και τυχόν απομειώσεις τους. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών, η οποία κυμαίνεται από 4 έως 10 χρόνια.

Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης: Τα έξοδα έρευνας αναγνωρίζονται ως έξοδα της χρήσης όταν αυτά προκύπτουν. Τα έξοδα που προκύπτουν λόγω αναπτυξιακών προγραμμάτων (και σχετίζονται με τον σχεδιασμό και δοκιμές νέων ή βελτιωμένων προϊόντων) αναγνωρίζονται ως ασώματες ακινητοποιήσεις εφόσον πληρούνται οι παρακάτω προϋποθέσεις: - Μπορεί να αποδειχθεί η δυνατότητα τεχνικής αξιοποίησης του προϊόντος ή της παραγωγικής διαδικασίας. - Η εταιρεία προτίθεται να παράγει και να εμπορευθεί ή να χρησιμοποιήσει το προϊόν ή την παραγωγική διαδικασία. - Μπορεί να αποδειχθεί ότι υπάρχει αγορά για το προϊόν ή τη διαδικασία ή ότι αυτά θα είναι χρήσιμα για την εταιρεία στην περίπτωση που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν αντί να πωληθούν και υπάρχουν επαρκείς πόροι, ή μπορεί να αποδειχθεί ή διαθεσιμότητα τους για την ολοκλήρωση του προγράμματος και την εμπορία ή χρήση του προϊόντος ή της παραγωγικής διαδικασίας. Τα έξοδα ανάπτυξης δεν υπερβαίνουν το ποσό που πιθανολογείται ότι θα καλυφθεί από τα σχετικά μελλοντικά οφέλη (οικονομικά) μετά την αφαίρεση των περαιτέρω δαπανών ανάπτυξης του σχετικού κόστους παραγωγής και των εξόδων διάθεσης και διοίκησης που συνδέονται άμεσα με την εμπορία του προϊόντος. Τα υπόλοιπα έξοδα ανάπτυξης καταχωρούνται στους λογαριασμούς εξόδων μόλις αυτά προκύπτουν. Τα έξοδα ανάπτυξης είναι περιορισμένης ωφέλιμης ζωής. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία επανεξετάζεται σε κάθε χρήση, λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες όπως τεχνική ή άλλου τύπου απαξίωση ή η περίοδος ελέγχου του περιουσιακού στοιχείου και τα νομικά ή όμοια όρια που τίθενται στη χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Η διάρκεια της ωφέλιμης ζωής που έχει οριστεί για την παρουσιαζόμενη χρήση και την προηγούμενη είναι από 5 έως 9 χρόνια.

ii. Μεταγενέστερες δαπάνες

Μεταγενέστερες δαπάνες κεφαλαιοποιούνται μόνο όταν αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που ενσωματώνονται στο συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο που αφορά. Όλες οι άλλες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών για εσωτερικώς δημιουργούμενη υπεραξία και τα εμπορικά σήματα, αναγνωρίζεται στο κέρδος ή τη ζημιά.

3.7. Χρηματοοικονομικά μέσα

Αναγνώριση και αποαναγνώριση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος γίνει συμβαλλόμενο μέρος των συμβατικών όρων των χρηματοοικονομικών μέσων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν λήγουν τα συμβατικά δικαιώματα στις ταμειακές ροές από το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή όταν μεταβιβάζεται το χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και οι ανταμοιβές. Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αποαναγνωρίζεται όταν αποσβένεται, εκκαθαριστεί, ακυρωθεί ή λήξει.

Ταξινόμηση και αρχική αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Εκτός από τις εμπορικές απαιτήσεις που δεν περιέχουν σημαντική χρηματοοικονομική συνιστώσα και αποτιμώνται στην τιμή συναλλαγής σύμφωνα με το Δ.Π.Χ.Α. 15, όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, προσαρμοσμένη για το κόστος συναλλαγής (κατά περίπτωση).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός εκείνων που ορίζονται και λειτουργούν ως μέσα αντιστάθμισης, ταξινομούνται στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Αποσβεσμένο κόστος
- Εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
- Εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων.

Στις παρουσιαζόμενες περιόδους, η εταιρεία δεν διέθετε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η ταξινόμηση καθορίζεται και από τα δύο:

- το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου
- τα συμβατικά χαρακτηριστικά ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Όλα τα έσοδα και έξοδα που σχετίζονται με χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα παρουσιάζονται στα χρηματοοικονομικά έξοδα, στα χρηματοοικονομικά έσοδα ή σε άλλα χρηματοοικονομικά στοιχεία, εκτός από την απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων που εμφανίζεται σε κονδύλια λειτουργικής δραστηριότητας.

Μεταγενέστερη αποτίμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος εάν τα περιουσιακά στοιχεία πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις (και δεν προσδιορίζονται ως χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων):

- βρίσκονται σε επιχειρηματικό μοντέλο που έχει ως στόχο την κατοχή των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και τη συλλογή των συμβατικών ταμειακών ροών
- οι συμβατικοί όροι των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δημιουργούν ταμειακές ροές που αποτελούν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του ανεξόφλητου κεφαλαίου

Μετά την αρχική αναγνώριση, αυτές αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Η προεξόφληση παραλείπεται όταν η επίδραση της προεξόφλησης είναι μη ουσιώδης. Τα ταμειακά διαθέσιμα και τα ισοδύναμα του Ομίλου, οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις εμπίπτουν σε αυτήν την κατηγορία χρηματοοικονομικών μέσων όπως επίσης και τα ομόλογα που διαπραγματεύονται σε οργανωμένες αγορές και προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί ως διακρατούμενα έως τη λήξη σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (χρηματοοικονομικά μέσα που δεν διέθετε ο Όμιλος κατά τις παρουσιαζόμενες περιόδους).

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω λοιπών συνολικών εσόδων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων τους συμμετοχικούς τίτλους, τους οποίους ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είχε αμετάκλητα επιλέξει να ταξινομή στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος κατά την αρχική αναγνώρισή τους ή μεταβίβαση. Αυτή η κατηγορία περιλαμβάνει επίσης χρεόγραφα των οποίων οι ταμειακές ροές δεν πληρούν το SPPI κριτήριο ή ο Όμιλος δεν τους κατέχει στα πλαίσια ενός επιχειρηματικού μοντέλου με σκοπό την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών, ή την είσπραξη συμβατικών ταμειακών ροών και την πώλησή τους. Το κέρδος ή ζημία από χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που είχαν ταξινομηθεί ως διαθέσιμα προς πώληση σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 (συγκριτικές περιόδους)

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία είτε έχουν οριστεί σε αυτήν την κατηγορία είτε δεν μπορούν να συμπεριληφθούν σε καμία άλλη κατηγορία χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων ή διακρατούμενα έως τη λήξη τους και δάνεια και απαιτήσεις). Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση του Ομίλου μετοχές εταιρείας διαπραγματευόμενες σε οργανωμένη αγορά.

Τα παραπάνω χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση αποτιμήθηκαν στην εύλογη αξία. Οι ζημιές αναγνωρίστηκαν στα λοιπά συνολικά έσοδα και καταχωρήθηκαν στο σχετικό αποθεματικό (Αποθεματικό εύλογης αξίας) εντός των ιδίων κεφαλαίων.

Απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η βάση υπολογισμού απαιτήσεων απομείωσης σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 λαμβάνει υπόψη πιο ενημερωμένες πληροφορίες για την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών - το μοντέλο «αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών». Αυτό αντικαθιστά το «μοντέλο ζημιών που έχουν προκύψει» του ΔΛΠ 39.

Τα μέσα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των νέων απαιτήσεων περιλαμβάνονται τα δάνεια και άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χρεωστικού τύπου που αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος καθώς και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μέσω κατάστασης λοιπών συνολικών εσόδων, εμπορικές απαιτήσεις, περιουσιακά στοιχεία που αναγνωρίζονται και αποτιμώνται βάσει του ΔΠΧΑ 15 και δανειακές υποχρεώσεις και εγγυοδοσίες που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Η αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών δεν εξαρτάται πλέον από την αρχική αναγνώριση. Αντίθετα, ο Όμιλος εξετάζει ένα ευρύτερο φάσμα πληροφοριών κατά την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου και τη μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των παρελθόντων γεγονότων, των τρεχουσών συνθηκών, εύλογων και υποστηρικτικών προβλέψεων που επηρεάζουν την αναμενόμενη είσπραξη των μελλοντικών ταμειακών ροών του μέσου.

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, γίνεται διάκριση μεταξύ:

- χρηματοπιστωτικών μέσων που δεν έχουν υποστεί σημαντική υποβάθμιση της πιστωτικής ικανότητας τους κατά την αρχική αναγνώριση ή που έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο («στάδιο 1») και
- χρηματοπιστωτικά μέσα που έχει υποβαθμιστεί σημαντικά η πιστωτική τους ικανότητα κατά την αρχική αναγνώριση και των οποίων ο πιστωτικός κίνδυνος δεν είναι χαμηλός («στάδιο 2»).

Το «Στάδιο 3» θα καλύπτει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης κατά την ημερομηνία αναφοράς.

Οι «άνω των 12-μηνών αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές» αναγνωρίζονται για την πρώτη κατηγορία, ενώ για τη δεύτερη κατηγορία αναγνωρίζονται «ζημιές από πιστωτικές ζημιές».

Η μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών προσδιορίζεται από μια στάθμιση πιθανοτήτων για τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε σχέση με την αναμενόμενη διάρκεια ζωής του χρηματοπιστωτικού μέσου.

Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σύμφωνα με το ΔΛΠ 39

Κατά το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων βασίστηκε στο μοντέλο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών. Η διενέργεια απομείωσης σε εξατομικευμένη βάση προέκυπτε όταν οι απαιτήσεις είχαν καταστεί καθυστερημένες ή όταν λαμβάνονταν άλλα αντικειμενικά αποδεικτικά στοιχεία της αθέτησης του αντισυμβαλλόμενου. Οι απαιτήσεις που εξατομικευμένα θεωρούνταν ότι δεν έχουν υποστεί απομείωση, ελέγχονταν για απομείωση σε επίπεδο διαφόρων κατηγοριών, οι οποίες κατηγορίες προσδιορίζονταν κυρίως με βάση την πιστοληπτικό κίνδυνο. Στη συνέχεια η εκτίμηση των ζημιών απομείωσης βασιζόταν σε πιθανά ποσοστά αθέτησης με βάση ιστορικά δεδομένα συνδεδεμένα με την κάθε κατηγορία.

Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων και δεν προέκυψε ανάγκη για την αναγνώριση επιπλέον απομειώσεων.

Κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, οι εμπορικές απαιτήσεις έχουν αξιολογηθεί με βάση την κατηγορία που υπάγονται, κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου ή/και κλάδου ή/και γεωγραφική θέση των πελατών.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αποαναγνωρίζονται (δηλαδή διαγράφονται) όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία μελλοντικής είσπραξης. Η μη πραγματοποίηση πληρωμής εντός 360 ημερών από την ημερομηνία του τιμολογίου και η αποτυχία να συνεργαστούν με τον Όμιλο για εξεύρεση εναλλακτικής λύσης πληρωμής, μεταξύ άλλων, θεωρούνται ανεπίδεκτες εισπράξεως απαιτήσεις.

Ταξινόμηση και αποτίμηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου περιλαμβάνουν τα δάνεια καθώς και τις εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αποτιμώνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Στη συνέχεια αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (καθαρό από σχετικά έξοδα) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Αναφορικά με τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, οι προμήθειες που καταβάλλονται κατά την έναρξη της σύμβασης δανεισμού αναγνωρίζονται ως έξοδα για την πραγματοποίηση της συναλλαγής όταν είναι πιθανό ότι ένα μέρος ή ολόκληρο το δάνειο θα εκταμειωθεί. Σε αυτή την περίπτωση, η αναγνώριση της προμήθειας αναβάλλεται μέχρι την εκταμίευση του δανείου. Όταν δεν υπάρχει κάποια ένδειξη ότι η εκταμίευση μέρους ή ολόκληρου του δανείου είναι πιθανό να πραγματοποιηθεί, η προμήθεια κεφαλαιοποιείται σαν προπληρωμή και αποσβένεται κατά τη διάρκεια του σχετικού δανεισμού.

Οι δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν έντοκα τραπεζικά δάνεια και αλληλόχρεους τραπεζικούς λογαριασμούς.

Αποαναγνώριση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων

Η ανταλλαγή μεταξύ υφιστάμενου δανειολήπτη και δανειστή δικαιιοπραξιών με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους λογιστικοποιείται ως απόσβεση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Ομοίως, μια ουσιαστική τροποποίηση των όρων μιας υφιστάμενης χρηματοοικονομικής υποχρέωσης ή μέρους αυτής (ανεξαρτήτως του εάν αποδίδεται ή όχι στην οικονομική δυσκολία του οφειλέτη) λογίζεται ως εξόφληση της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και της αναγνώρισης νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης.

Η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας της χρηματοοικονομικής υποχρέωσης (ή μέρους μιας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης) που αποσβέστηκε ή μεταβιβάστηκε σε άλλο μέρος και του εύλογου τιμήματος, συμπεριλαμβανομένων τυχόν μεταβιβαζόμενων μη χρηματικών περιουσιακών στοιχείων ή αναληφθεισών υποχρεώσεων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

3.8. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος των αποθεμάτων προσδιορίζεται με τη μέθοδο FIFO. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης κατά τη συνήθη ροή των δραστηριοτήτων της εταιρείας, μείον το εκτιμώμενο κόστος που είναι αναγκαίο για να πραγματοποιηθεί η πώληση. Το κόστος των αποθεμάτων δεν περιλαμβάνει χρηματοοικονομικά έξοδα. Σημειώνεται ότι γίνεται ειδική πρόβλεψη σε ετήσια βάση για τα αποθέματα που θεωρούνται πεπαιωμένα και πιθανόν να μην μπορούν να πωληθούν.

3.9. Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία κρατούμενα προς πώληση

Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνουν στοιχεία ενεργητικού ή/και παθητικού, κατατάσσονται ως κατεχόμενα για πώληση σύμφωνα με το εάν η ανάκτησή τους είναι πιθανή μέσω της πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση.

Τα περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται ως "κρατούμενα προς πώληση" αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας τους αμέσως πριν την ταξινόμησή τους ως κρατούμενα προς πώληση και την εύλογή τους αξία μείον το κόστος πώλησης. Τα περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται ως "κρατούμενα προς πώληση"

δεν υπόκεινται σε απόσβεση. Το κέρδος ή η ζημία που προκύπτει από την πώληση και επανεκτίμηση των "κρατούμενων προς πώληση" περιουσιακών στοιχείων συμπεριλαμβάνεται στα "άλλα έσοδα" και "άλλα έξοδα", αντίστοιχα, στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Τα μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία κρατούμενα προς πώληση του Ομίλου αφορούν συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις οι οποίες πρόκειται να εκποιηθούν εντός της χρήσης 2019 στα πλαίσια πλήρωσης των προϋποθέσεων που τέθηκαν από τις πιστώτριες τράπεζες προκειμένου να υλοποιηθεί η αναδιάρθρωση του δανεισμού της (βλέπε σχετικά τη σημείωση 11).

3.10. Φορολογία εισοδήματος & αναβαλλόμενος φόρος

Η επιβάρυνση της περιόδου με φόρους εισοδήματος αποτελείται από τους τρέχοντες φόρους και τους αναβαλλόμενους φόρους, δηλαδή τους φόρους ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στην περίοδο αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές περιόδους.

Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στον λογαριασμό των αποτελεσμάτων της περιόδου, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της περιόδου και οι τυχόν πρόσθετοι φόροι εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Οι τρέχοντες φόροι επιμετρώνται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που εφαρμόζονται στις διαχειριστικές περιόδους με τις οποίες σχετίζονται, βασιζόμενα στο φορολογητέο κέρδος για το έτος. Όλες οι αλλαγές στα βραχυπρόθεσμα φορολογικά στοιχεία του ενεργητικού ή τις υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν μέρος των φορολογικών εξόδων στην κατάσταση συνολικών εσόδων χρήσης.

Αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος

Αναβαλλόμενοι φόροι είναι οι φόροι ή οι φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά βάρη ή οφέλη που προκύπτουν στην χρήση αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές χρήσεις. Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αποτιμώνται με βάση τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να εφαρμοστούν στη χρήση κατά την οποία θα διακανονιστεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης, χρήση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επανεξετάζεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και μειώνεται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκές φορολογητέο κέρδος θα είναι διαθέσιμο για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο μέλλον.

3.11. Παροχές στο προσωπικό

i. Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση και σε περίπτωση που το ποσό που καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, το υπερβάλλον ποσό αναγνωρίζεται ως στοιχείο του ενεργητικού, μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

ii. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Η εταιρία δεν έχει επίσημα ή ανεπίσημα ενεργοποιήσει κανένα ειδικό πρόγραμμα παροχών προς του εργαζομένους της. Το μόνο πρόγραμμα που ισχύει και έχει ενεργοποιηθεί στο παρελθόν είναι η συμβατική υποχρέωση (με βάση την ισχύουσα νομοθεσία Ν.2112/20 και 4093/2012) για παροχή αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Για το παραπάνω ποσό η εταιρία κάνει πρόβλεψη όταν αυτή θεωρεί απαραίτητο βάσει αναλογιστικής μελέτης. Αναγνωρίζει το σύνολο της υποχρέωσης της στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης. Στην κατάσταση αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται το τρέχων κόστος υπηρεσίας καθώς και το χρηματοοικονομικό κόστος ενώ στην κατάσταση λοιπών εισοδημάτων αναγνωρίζονται οι προκύπτουσες στην χρήση αναλογιστικές διαφορές.

3.12. Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν:

- (1) Υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων
- (2) Είναι πιθανόν ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης
- (3) Το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα

Αν δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα απαιτηθεί μία εκροή πόρων προκειμένου να διακανονιστεί μια υποχρέωση για την οποία έχει ήδη σχηματισθεί πρόβλεψη, τότε αυτή αναστρέφεται. Σε περιπτώσεις όπου η εκροή οικονομικών πόρων ως αποτέλεσμα παρουσών δεσμεύσεων θεωρείται μη πιθανή, ή το ποσό της πρόβλεψης δεν μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα, δεν αναγνωρίζεται καμία υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις. Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός αν η πιθανότητα εκρών πόρων οι οποίοι ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη.

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων και προσαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζουν την τρέχουσα καλύτερη εκτίμηση. Οι προβλέψεις αποτιμώνται στο προσδοκώμενο κόστος που απαιτείται για να προσδιοριστεί η παρούσα δέσμευση, με βάση τα πιο αξιόπιστα τεκμήρια που είναι διαθέσιμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, περιλαμβάνοντας τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες σχετικά με την παρούσα δέσμευση.

Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση. Το προ-φόρου επιτόκιο προεξόφλησης αντανakλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους. Το επιτόκιο δεν αντανakλά κινδύνους για τους οποίους οι μελλοντικές εκτιμήσεις ταμιακών ροών έχουν προσαρμοστεί. Όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος της προεξόφλησης, η λογιστική αξία μιας πρόβλεψης αυξάνει σε κάθε περίοδο έτσι ώστε να αντανakλά την πάροδο του χρόνου. Αυτή η αύξηση αναγνωρίζεται ως κόστος στα αποτελέσματα.

Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον Όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται εφόσον η εισροή οικονομικών οφελών είναι πιθανή.

3.13. Αναγνώριση εσόδων και εξόδων

i. Έσοδα

Ο Όμιλος αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί σε έναν πελάτη. Ένα αγαθό ή η υπηρεσία μεταβιβάζονται όταν (ή καθώς) ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του στοιχείου αυτού. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή υπηρεσίας, όταν μπορεί να κατευθύνει τη χρήση του και να λαμβάνει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται όταν οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών (output methods), είτε μεθόδους εισροών (input methods).

Τα έσοδα της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

ii. Έξοδα

Τα έξοδα αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σε δεδουλευμένη βάση. Οι πληρωμές που πραγματοποιούνται για λειτουργικές μισθώσεις μεταφέρονται στο αποτέλεσμα ως έξοδα, κατά το χρόνο χρήσεως του μισθίου.

Τα έξοδα από τόκους αναγνωρίζονται σε δεδουλευμένη βάση

3.14. Διανομή μερισμάτων

Η τυχόν διανομή μερισμάτων στους μετόχους της μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την ημερομηνία κατά την οποία η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.15. Μισθώσεις

Η εκτίμηση του κατά πόσο μία συμφωνία περιέχει μία μίσθωση πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπ' όψιν όλα τα στοιχεία και τις συνθήκες. Η επαναξιολόγηση μετά την έναρξη της συμφωνίας πραγματοποιείται όταν κάποιο από τα παρακάτω συμβαίνει:

- α) Υπάρχει μεταβολή στους όρους της σύμβασης, εκτός κι αν η μεταβολή απλά ανανεώνει ή παρατείνει τη συμφωνία.
- β) Ασκείται δικαίωμα ανανέωσης ή συμφωνείται μια παράταση, εκτός κι αν όρος της ανανέωσης ή της παράτασης αρχικά είχε περιληφθεί στη μισθωτική περίοδο.
- γ) Υπάρχει μια μεταβολή στο κατά πόσο η εκπλήρωση εξαρτάται από ένα καθορισμένο περιουσιακό στοιχείο.
- δ) Υπάρχει σημαντική αλλαγή στο περιουσιακό στοιχείο.

Εάν μια συμφωνία επαναξιολογείται, η λογιστική αντιμετώπιση για μισθώσεις εφαρμόζεται από την ημερομηνία που η μεταβολή στις συνθήκες συνεπάγονται επαναξιολόγηση για τα (α), (γ) & (δ), και από την ημερομηνία της ανανέωσης ή της παράτασης για την περίπτωση (β).

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται ουσιαστικά στο μισθωτή όλοι οι κίνδυνοι ή οι ωφέλειες που σχετίζονται με την ιδιοκτησία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου. Το σχετικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται κατά την έναρξη της μίσθωσης στην εύλογη αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου ή εάν αυτή είναι χαμηλότερη, η παρούσα αξία των καταβολών μισθωμάτων πλέον κάποιων επιπρόσθετων μισθωμάτων, εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται ως μια υποχρέωση από χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων είναι προκαταβολικά πληρωτέες κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση για τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ μέθοδοι απόσβεσης και ωφέλιμες ζωές, αντιστοιχεί σε αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία. Η αντίστοιχη υποχρέωση από χρηματοδοτική μίσθωση μειώνεται με τις καταβολές των μισθωμάτων μείον τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδα στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο στο ανεξόφλητο υπόλοιπο της υποχρέωσης από τη χρηματοδοτική μίσθωση.

Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Επομένως οι συμφωνίες μισθώσεων όπου ο εκμισθωτής μεταβιβάζει το δικαίωμα χρήσης ενός στοιχείου του ενεργητικού για μία συμφωνημένη χρονική περίοδο, χωρίς ωστόσο να μεταβιβάζει και τους κινδύνους και ανταμοιβές της ιδιοκτησίας του παγίου στοιχείου, ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο. Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδα, όταν πραγματοποιούνται.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Οι μισθώσεις στις οποίες ο όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστική αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης.

3.16. Διαχείριση κεφαλαίου

Πολιτική του ομίλου είναι η διατήρηση ισχυρής κεφαλαιακής βάσης προκειμένου να υπάρχει εμπιστοσύνη εκ μέρους των επενδυτών και των πιστωτών και να υποστηρίζεται η μελλοντική της ανάπτυξη. Η διοίκηση παρακολουθεί τα ίδια κεφάλαια τα οποία και εκλαμβάνει στο σύνολο τους, με εξαίρεση τα δικαιώματα μειοψηφίας, ώστε η σχέση τους με τα ξένα κεφάλαια να διαμορφώνεται σε όσο το δυνατόν καλύτερα επίπεδα.

Από τις διατάξεις περί νομοθεσίας των ανωνύμων εταιρειών, Κ.Ν 2190/1920, επιβάλλονται περιορισμοί σε σχέση με τα ίδια κεφάλαια που έχουν ως εξής:

Η απόκτηση ιδίων μετοχών, με εξαίρεση την περίπτωση απόκτησης με σκοπό την διανομή τους στους εργαζομένους, δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και δεν μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την μείωση των ιδίων κεφαλαίων σε ποσό κατώτερο από το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου προσαυξημένου με τα αποθεματικά για τα οποία η διανομή τους απαγορεύεται από τον Νόμο.

Σε περίπτωση που το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας, γίνει κατώτερο από το 1/2 του μετοχικού κεφαλαίου το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει την γενική συνέλευση, μέσα σε προθεσμία έξι μηνών από την λήξη της χρήσης, που θα αποφασίσει την λύση της εταιρίας ή την υιοθέτηση άλλου μέτρου.

Όταν σύνολο των ιδίων κεφαλαίων της εταιρίας, καταστεί κατώτερο του 1/10 του μετοχικού κεφαλαίου και η γενική συνέλευση δεν λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, η εταιρία μπορεί να λυθεί με δικαστική απόφαση μετά από αίτηση οποιουδήποτε έχει έννομο συμφέρον.

Ετησίως, αφαιρείται το 1/20 τουλάχιστον των καθαρών κερδών, προς σχηματισμό του τακτικού αποθεματικού, το οποίο χρησιμοποιείται αποκλειστικά προς εξίσωση, προ πάσης διανομής μερίσματος, του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου του λογαριασμού αποτελέσματα εις νέον. Ο σχηματισμός του αποθεματικού αυτού καθίσταται προαιρετικός, όταν το ύψος του φθάσει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου.

Η καταβολή ετησίου μερίσματος στους μετόχους σε μετρητά, και σε ποσοστό 35% τουλάχιστον των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού και του καθαρού αποτελέσματος από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στην εύλογη αξία τους, είναι υποχρεωτική. Αυτό δεν έχει εφαρμογή, αν έτσι αποφασισθεί από την γενική συνέλευση των μετόχων με πλειοψηφία τουλάχιστον 65% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση αυτή, το διανεμηθέν μέρισμα μέχρι τουλάχιστον ποσοστού 35% επί των κατά τα ανωτέρω καθαρών κερδών, εμφανίζεται σε ειδικό λογαριασμό αποθεματικού προς κεφαλαιοποίηση, εντός τετραετίας με την έκδοση νέων μετοχών που παραδίδονται δωρεάν στους δικαιούχους μετόχους. Τέλος, με πλειοψηφία τουλάχιστον 70% του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, η Γενική Συνέλευση των μετόχων, μπορεί να αποφασίζει την μη διανομή μερίσματος.

Η εταιρία συμμορφώνεται πλήρως με τις σχετικές διατάξεις που επιβάλλονται από την νομοθεσία σε σχέση με ίδια κεφάλαια.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της διοικήσεως.

Η προετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί από τη διοίκηση το σχηματισμό κρίσεων, εκτιμήσεων και υποθέσεων οι οποίες επηρεάζουν τα δημοσιευμένα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων. Επηρεάζουν επίσης τις γνωστοποιήσεις των ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων την ημερομηνία σύνταξης οικονομικών καταστάσεων καθώς και τα δημοσιευμένα ποσά εσόδων και εξόδων.

Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων και των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά στις συγκεκριμένες συνθήκες, ενώ επαναξιολογούνται συνεχώς με την χρησιμοποίηση όλων των διαθέσιμων πληροφοριών. Τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από αυτά τα οποία έχουν εκτιμηθεί.

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές σχετικά με αξίες ή συνθήκες οι οποίες δεν είναι δυνατόν να είναι γνωστές με βεβαιότητα κατά την περίοδο σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων και ενέχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων, εσόδων και εξόδων αφορούν:

- **Εξέταση για τυχόν απομείωση υπεραξίας ή συνολικής αξίας συμμετοχής**

Ο Όμιλος ελέγχει ετησίως την υπάρχουσα υπεραξία και την αξία των συμμετοχών για τυχόν απομείωση και ερευνά τα γεγονότα ή τις συνθήκες που καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απομείωσης, όπως για παράδειγμα μια σημαντική δυσμενής αλλαγή στο εταιρικό κλίμα ή μια απόφαση για πώληση ή διάθεση μιας μονάδας ή ενός λειτουργικού τομέα. Ο καθορισμός της ύπαρξης απομείωσης απαιτεί την αποτίμηση της αντίστοιχης μονάδας, η οποία εκτιμάται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της προεξόφλησης των ταμειακών ροών. Κατά την εφαρμογή αυτής της μεθοδολογίας, ο Όμιλος βασίζεται σε μια σειρά από παράγοντες, στους οποίους περιλαμβάνονται τα πραγματικά λειτουργικά αποτελέσματα, μελλοντικά εταιρικά σχέδια, οικονομικές προεκτάσεις καθώς και δεδομένα της αγοράς (στατιστικά και μη).

Εάν από αυτή την ανάλυση προκύπτει ανάγκη για απομείωση της υπεραξίας ή της αξίας των συμμετοχών, η μέτρηση της απομείωσης απαιτεί εκτίμηση της εύλογης αξίας της υπεραξίας ή κάθε συμμετοχής. Σε αυτή την περίπτωση, χρησιμοποιείται η προσέγγιση των ταμειακών ροών, η οποία αναφέρεται παραπάνω, από ανεξάρτητους εκτιμητές όταν κρίνεται κατάλληλο. Βλέπε σχετικά τις υπ' αριθμ. 7 και 8 σημειώσεις.

- **Αποθέματα**

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη τιμή μεταξύ του ιστορικού κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Για την εκτίμηση της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, η διοίκηση λαμβάνει υπ' όψιν την πιο αξιόπιστη απόδειξη η οποία είναι διαθέσιμη τη στιγμή που πραγματοποιείται η εκτίμηση.

▪ **Φόροι εισοδήματος**

Ο Όμιλος υπόκειται σε φορολόγηση και απαιτείται κρίση για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης για φόρο εισοδήματος. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Η Εταιρεία αναγνωρίζει υποχρεώσεις από αναμενόμενους φορολογικούς ελέγχους, βάσει εκτιμήσεων για το ενδεχόμενο που θα της επιβληθούν επιπλέον φόροι. Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την πρόβλεψη για αναβαλλόμενη φορολογία της περιόδου.

Ο Όμιλος εκτιμά επίσης την έκταση που αναμένεται ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ορισμένων θυγατρικών εταιρειών μπορούν να χρησιμοποιηθούν.

Η επιμέτρηση των αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων και αναβαλλόμενων φορολογικών περιουσιακών στοιχείων αντανakλά τις επακόλουθες φορολογικές συνέπειες που θα προκύψουν από τον τρόπο με τον οποίο ο Όμιλος αναμένει, κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς να ανακτήσει ή να τακτοποιήσει τη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του.

▪ **Ωφέλιμη ζωή αποσβέσιμων στοιχείων**

Ο Όμιλος εξετάζει τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων σε κάθε περίοδο αναφοράς. Κατά το τέλος της περιόδου αναφοράς των συνημμένων οικονομικών καταστάσεων η διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των εν λόγω στοιχείων.

▪ **Ανακτησιμότητα των απαιτήσεων**

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων. Η μέγιστη περίοδος που έχει ληφθεί υπόψη κατά τη μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών είναι η μέγιστη συμβατική περίοδος (συμπεριλαμβανομένων των επιλογών επέκτασης) στην οποία η οικονομική οντότητα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο ακόμη και αν αυτή η μεγαλύτερη περίοδος είναι σύμφωνη με την επιχειρηματική πρακτική.

Κατά την εκτίμηση των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, οι εμπορικές απαιτήσεις έχουν αξιολογηθεί με βάση την κατηγορία που υπάγονται, κοινά χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου ή/και κλάδου ή/και γεωγραφική θέση των πελατών.

▪ **Συνταξιοδοτικά προγράμματα**

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτόκιο προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης. Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς.

▪ **Προσδιορισμός εύλογων αξιών**

Ο Όμιλος στα πλαίσια εφαρμογής των ΔΠΧΑ είναι υποχρεωμένος ή έχει την ευχέρεια να επιμετρά περιουσιακά του στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία τους. Η εύλογη αξία αποτελεί επιμέτρηση που βασίζεται στην αγορά και δεν αφορά μια συγκεκριμένη οντότητα. Για ορισμένα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, δύναται να υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσιμες συναλλαγές στην αγορά ή πληροφορίες της αγοράς. Για άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, δύναται να μην υπάρχουν διαθέσιμες παρατηρήσιμες συναλλαγές ή δεδομένα στην αγορά ή πληροφορίες της αγοράς.

Στα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ο Όμιλος επιμετρά στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται χρηματοοικονομικά μέσα (περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις) τα οποία αναλύονται στον πίνακα που

ακολουθεί. Ο Όμιλος κατέχει και μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία και συγκεκριμένα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια τα οποία αποτιμώνται με την μέθοδο της αναπροσαρμογής της αξίας τους.

Για την αύξηση της συνέπειας και της συγκρισιμότητας στις επιμετρήσεις εύλογης αξίας και τις συναφείς γνωστοποιήσεις, ο Όμιλος υιοθετώντας σχετικές απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 13 έχει καθορίσει ιεραρχία εύλογης αξίας που κατηγοριοποιεί σε τρία επίπεδα τις εισροές στις τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για την επιμέτρηση της εύλογης αξίας. Η ιεράρχηση εύλογης αξίας δίνει μέγιστη προτεραιότητα στις επίσημες τιμές (χωρίς προσαρμογές) σε αγορές με σημαντικό όγκο συναλλαγών για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις (εισροές 1ου επιπέδου) και ελάχιστη προτεραιότητα σε μη παρατηρήσιμες εισροές (εισροές 3ου επιπέδου).

Οι εισροές δεδομένων 1ου επιπέδου είναι οι επίσημες χρηματιστηριακές τιμές (χωρίς προσαρμογή) στις αγορές για πανομοιότυπα περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στις οποίες έχει πρόσβαση η οντότητα κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

Οι εισροές δεδομένων 2ου επιπέδου είναι εισροές πέραν των επίσημων χρηματιστηριακών τιμών που περιλαμβάνονται στο 1ο επίπεδο οι οποίες είναι παρατηρήσιμες για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση είτε άμεσα είτε έμμεσα. Εάν το περιουσιακό στοιχείο ή η υποχρέωση διαθέτει προκαθορισμένη (συμβατική) διάρκεια, μια εισροή 2ου επιπέδου πρέπει να είναι παρατηρήσιμη για την πλήρη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου ή της υποχρέωσης.

Οι εισροές δεδομένων 3ου επιπέδου είναι μη παρατηρήσιμα δεδομένα ή συναλλαγές για το περιουσιακό στοιχείο ή την υποχρέωση.

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος και τα επιμετρά σε εύλογη αξία αναλύονται στην υπ' αριθμ. 5 σημείωση ενώ τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία και συγκεκριμένα τα ιδιοχρησιμοποιούμενα οικόπεδα και κτίρια αναλύονται στην υπ' αριθμ. 8 σημείωση.

5. Χρηματοοικονομικά μέσα – Εύλογες αξίες και διαχείριση κινδύνων

5.1. Λογιστικές ταξινομήσεις και εύλογες αξίες

Οι παρακάτω πίνακες εμφανίζουν τις λογιστικές και εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, καθώς και την κατανομή τους σε επίπεδο ιεράρχησης εύλογης αξίας (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ. 4 σημείωση ενότητα «Προσδιορισμός ευλόγων αξιών»). Δεν περιλαμβάνει πληροφορίες για τις περιπτώσεις των χρηματοοικονομικών στοιχείων που αναγνωρίζονται στην λογιστική τους αξία διότι η εύλογη αξία τους δεν διαφέρει ουσιωδώς.

31/12/18	Ο Όμιλος							
	Διαθέσιμα προς πώληση	Λογιστικές αξίες Δάνεια και απαιτήσεις	Άλλες χρημ/κές υποχρεώσεις	Σύνολο	1ο επίπεδο	2ο επίπεδο	3ο επίπεδο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία Επενδυτικοί τίτλοι	121	0	0	121	121	0	0	121
Σύνολο	121	0	0	121	121	0	0	121
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία Επενδυτικές συμμετοχές	459.306	0	0	459.306	0	0	0	0
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	0	74.858	0	74.858	0	0	0	0
Εμπορικές απαιτήσεις	0	16.522.663	0	16.522.663	0	0	0	0
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	0	1.576.140	0	1.576.140	0	0	0	0
Σύνολο	459.306	18.173.661	0	18.632.967	0	0	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	459.428	18.173.661	0	18.633.089	121	0	0	121
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώμενα στην εύλογη αξία								

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία								
Εμπορικές υποχρεώσεις	0	0	6.459.485	6.459.485	0	0	0	0
Δανεισμός	0	0	35.970.638	35.970.638	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	42.430.123	42.430.123	0	0	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	0	0	42.430.123	42.430.123	0	0	0	0

31/12/17	Ο Όμιλος							
	Διαθέσιμα προς πώληση	Λογιστικές αξίες Δάνεια και απαιτήσεις	Άλλες χρημ/κές υποχρεώσεις	Σύνολο	1ο επίπεδο	2ο επίπεδο	3ο επίπεδο	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επιμετρώμενα στην εύλογη αξία								
Επενδυτικοί τίτλοι	562	0	0	562	562	0	0	562
Σύνολο	562	0	0	562	562	0	0	562
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία								
Επενδυτικές συμμετοχές	461.843	0	0	461.843	0	0	0	0
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες	0	60.371	0	60.371	0	0	0	0
Εμπορικές απαιτήσεις	0	36.473.886	0	36.473.886	0	0	0	0
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	0	895.149	0	895.149	0	0	0	0
Σύνολο	0	37.429.406	0	37.429.406	0	0	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	562	37.429.406	0	37.429.968	562	0	0	562
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώμενα στην εύλογη αξία								
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που δεν έχουν επιμετρηθεί στην εύλογη αξία								
Εμπορικές υποχρεώσεις	0	0	5.976.514	5.976.514	0	0	0	0
Δανεισμός	0	0	55.913.950	55.913.950	0	0	0	0
Σύνολο	0	0	61.890.464	61.890.464	0	0	0	0
Σύνολο χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων	0	0	61.890.464	61.890.464	0	0	0	0

5.2. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος και τα επιμετρά σε εύλογη αξία, καταναμεμένα σε ένα από τα προαναφερόμενα επίπεδα ιεράρχησης (βλέπε σημείωση 5.1) κατά την 31/12/2018 και την 31/12/2017 αφορά αποκλειστικά χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (βλέπε σημείωση 12).

Δεν πραγματοποιήθηκε στην περίοδο αναφοράς αλλαγή επιπέδου ιεράρχησης του τρόπου επιμέτρησης της εύλογης αξίας για κάποια από τα χρηματοοικονομικά μέσα που διαθέτει ο Όμιλος.

5.3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου.

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Εταιρία και ο Όμιλος είναι εκτεθειμένοι σε σειρά χρηματοοικονομικών κινδύνων, όπως ο κίνδυνος επιτοκίου, ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο συναλλαγματικός κίνδυνος και ο κίνδυνος αποθεμάτων.

(α) Κίνδυνος επιτοκίου, Κίνδυνος ταμιακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων.

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμιακές ροές της εταιρίας είναι ουσιαστικά ανεξάρτητα από μεταβολές στις τιμές των επιτοκίων. Ο κίνδυνος μεταβολής των επιτοκίων προέρχεται από τις μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες τραπεζικές υποχρεώσεις. Δάνεια με μεταβλητό επιτόκιο εκθέτουν την εταιρία σε κίνδυνο ταμιακών ροών. Δάνεια με σταθερό επιτόκιο εκθέτουν την εταιρία σε κίνδυνο μεταβολής της εύλογης αξίας.

Την 31η Δεκεμβρίου 2018, οι δανειακές υποχρεώσεις της εταιρίας και του Ομίλου αναφέρονται στην σημείωση 21 των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων.

Η έκθεση του Ομίλου σε κίνδυνο επιτοκίου την 31η Δεκεμβρίου 2018 και την 31η Δεκεμβρίου 2017 αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	2018	2017
Στοιχεία σταθερού επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	0	0
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	0	0
Σύνολο	0	0
Στοιχεία κυμαινόμενου επιτοκίου		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	1.576.140	895.149
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις	-35.970.638	-55.913.950
Σύνολο	-34.394.498	-55.018.801

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία των αποτελεσμάτων και των ιδίων κεφαλαίων σε μία λογική μεταβολή των επιτοκίων της τάξης του +/- 1 %.

31/12/2018			31/12/2017		
Μεταβολή επιτοκίων	Αποτέλεσμα προ φόρων	Ίδια κεφάλαια	Μεταβολή επιτοκίων	Αποτέλεσμα προ φόρων	Ίδια κεφάλαια
1%	(459.423)	(326.190)	1%	(550.188)	(390.633)
-1%	459.423	326.190	-1%	550.188	390.633

Η έκθεση του Ομίλου στον κίνδυνο επιτοκίου διαφέρει κατά τη διάρκεια του έτους ανάλογα με τον όγκο των σχετικών έντοκων συναλλαγών και υπολοίπων. Παρόλα αυτά, η παραπάνω ανάλυση, αν και προσεγγιστική, θεωρείται αντιπροσωπευτική της έκθεσης της Εταιρείας στον κίνδυνο επιτοκίου.

(β) Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος συνίσταται στη αδυναμία του αντισυμβαλλόμενου μέρους να εξοφλήσει πλήρως τα ποσά που οφείλει όταν αυτά προκύπτουν. Συγκεκριμένα, ο εν λόγω κίνδυνος εστιάζεται περισσότερο στο κίνδυνο αδυναμίας είσπραξης από τον Όμιλο των απαιτήσεων του από πελάτες του.

Οι λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων αντιπροσωπεύουν το μέγιστο επίπεδο πιστωτικού κινδύνου.

Το υπόλοιπο των εμπορικών απαιτήσεων που παρατίθεται στην ανωτέρω σημείωση 5.1 αξίας την 31/12/2018 € 18.522.663 (2017: 36.473.886) το οποίο αφορά τις εμπορικές απαιτήσεις Ομίλου μετά απομειώσεων, παρουσιάζει τον μέγιστο βαθμό έκθεσης του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο.

Ο Όμιλος εφαρμόζει το πλαίσιο που ορίζει τον νέο ΔΠΧΑ 9 με βάση το οποίο ο υπολογισμός των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η Διοίκηση διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας μέσω προσεκτικής παρακολούθησης των προγραμματισμένων πληρωμών για μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, καθώς και των ταμειακών εκροών από την καθημερινή της δραστηριότητα. Οι ανάγκες ρευστότητας παρακολουθούνται σε διάφορες χρονικές ζώνες (καθημερινή, εβδομαδιαία, μηνιαία βάση). Γεγονός που θα βοηθήσει τη ρευστότητα του Ομίλου και αντίστοιχα θα μειώσει τον συνδεδεμένο κίνδυνο είναι η ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου που είναι σε εξέλιξη.

Η έκθεση του Ομίλου στο κίνδυνο ρευστότητας είναι σημαντική. Η έκθεση αυτή αντανακλάται από το γεγονός ότι το υπόλοιπο των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου την 31/12/2018 υπερβαίνει σημαντικά το αντίστοιχο υπόλοιπο των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου.

Η μείωση της έκθεσης εξαρτάται καταρχήν από τους κινδύνους που απορρέουν από το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον και τις προοπτικές της ελληνικής και παγκόσμιας αγοράς καθώς και στην εξέλιξη των διαρκών διαπραγματεύσεων με τα συνεργαζόμενα τραπεζικά ιδρύματα αναφορικά με την αναχρηματοδότηση των δανειακών υποχρεώσεων που έχουν καταστεί βραχυπρόθεσμες.

Ειδικά για τον κίνδυνο ρευστότητας στοιχεία που μπορούν να τον αυξήσουν είναι τα εξής:

- Η μη επιτυχής ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων με τις πιστώτριες τράπεζες στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης του δανεισμού (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ. 6 σημείωση).
- Η ενδεχόμενη μη συμμόρφωση του Ομίλου με περιοριστικές ρήτρες και άλλες προϋποθέσεις σε υφιστάμενες ή μελλοντικές δανειακές συμβάσεις ή συμφωνίες συνδεόμενες ή όχι με την αναδιάρθρωση του δανεισμού.
- Η μη ρύθμιση ή/και τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ασφαλιστικών εισφορών και φόρων-τελών.
- Η συνέχιση των παρουσών δύσκολων συνθηκών άντλησης ρευστότητας στην ελληνική αγορά μέσω της λειτουργικής, επενδυτικής ή χρηματοδοτικής της δραστηριότητας καθώς και
- Η τυχόν περαιτέρω επιδείνωση των μακροοικονομικών συνθηκών καθώς και των ειδικότερων συνθηκών των κλάδων που δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων. Παράλληλα παρατίθενται στοιχεία σε σχέση με τη δυνατότητα ρευστοποίησης των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου. Στα κονδύλια των υποχρεώσεων έχουν συμπεριληφθεί και οι τόκοι που αναλογούν στα αναφερόμενα χρονικά διαστήματα.

	Ο Όμιλος			
	Εντός 12 μηνών	Από 1 έως 5 έτη	Αργότερα από 5 έτη	Σύνολο
31/12/2018				
Εμπορικές υποχρεώσεις	8.341.571	0	0	8.341.571
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0	4.636.765	9.210.039	13.846.804
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	22.123.834	0	0	22.123.834
Σύνολο	30.465.405	4.636.765	9.210.039	44.312.209
	Εντός 12 μηνών	Από 1 έως 5 έτη	Αργότερα από 5 έτη	Σύνολο
31/12/2017				
Εμπορικές υποχρεώσεις	5.976.514	0	0	5.976.514
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	0	6.125.223	7.449.756	13.574.980
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	42.338.970	0	0	42.338.970
Σύνολο	48.315.484	6.125.223	7.449.756	61.890.464

δ) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Η μεγάλη πλειοψηφία των συναλλαγών του Ομίλου διεξάγονται κυρίως σε Ευρώ. Μέρος των αγορών εμπορευμάτων του Ομίλου πραγματοποιούνται σε Δολάριο Αμερικής, η άμεση πληρωμή των οποίων μειώνει σημαντικά τον συναλλαγματικό κίνδυνο. Επίσης δεν υπάρχουν δανειακές υποχρεώσεις σε έτερο πλην του Ευρώ νόμισμα. Ως εκ τούτου η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους αξιολογείται ως χαμηλή. Η Διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί διαρκώς τους συναλλαγματικούς κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν και αξιολογεί την ανάγκη λήψης σχετικών μέτρων.

Η έκθεση του Ομίλου σε συναλλαγματικό κίνδυνο την 31η Δεκεμβρίου 2018 και την 31η Δεκεμβρίου 2017 αναλύεται ως εξής:

31η Δεκεμβρίου 2018	Ο Όμιλος		
	EUR	GBP	BGN
Εμπορικές απαιτήσεις	17.501.545	522.374	498.744
Δάνεια	-35.970.638	0	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	-8.062.834	-244.441	-34.296

Καθαρή έκθεση συναλλαγματικού κινδύνου	-26.531.928	277.933	464.448
31η Δεκεμβρίου 2017	EUR	GBP	BGN
Εμπορικές απαιτήσεις	36.644.043	457.931	300.441
Δάνεια	-55.913.950	0	0
Εμπορικές υποχρεώσεις	-7.610.582	-145.310	0
Καθαρή έκθεση συναλλαγματικού κινδύνου	-26.880.489	312.621	300.441

6. Δυνατότητα ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου

Ο Όμιλος είχε επηρεαστεί σημαντικά από την οικονομική συγκυρία του ευρύτερου οικονομικού περιβάλλοντος καθώς και των κλάδων στους οποίους δραστηριοποιείται. Η παρατεταμένη οικονομική ύφεση που βίωσε η ελληνική αγορά την τελευταία δεκαετία σε συνδυασμό με την πολύ χαμηλή ρευστότητα, την υψηλή ανεργία και την χαμηλή καταναλωτική διάθεση είχε αποτέλεσμα τη μείωση κατά ένα σημαντικό μέρος της εγχώριας πελατειακής βάσης του Ομίλου και κατά επέκταση τη συρρίκνωση των κερδών και των λειτουργικών ταμιακών ροών του. Σε επίπεδο χρηματοοικονομικής θέσης του Ομίλου και της Εταιρείας οι παραπάνω οικονομικές συγκυρίες είχαν μεταξύ άλλων τις εξής συνέπειες:

- τα ίδια κεφάλαια να καταστούν αρνητικά κατά ένα σημαντικό ποσό.
- το σύνολο της αξίας των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων του Ομίλου υπερβαίνει τη συνολική αξία των κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων κατά το ποσό € 14,5 εκ.
- τα ζημιόγωνα αποτελέσματα του Ομίλου τα τελευταία έτη να κυμαίνεται σε σημαντικό ύψος.

Η Διοίκηση του Ομίλου παρόλες τις παραπάνω αρνητικές συγκυρίες εκτιμά ότι ο Όμιλος, βοηθούμενος από την αναμενόμενη ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, την αύξηση της επαγγελματικής απασχόλησης και την ενίσχυση της εγχώριας καταναλωτικής διάθεσης, έχοντας βαθιά γνώση της αγοράς, θα ανακτήσει πωλήσεις και μερίδια αγορών κυρίως στους κλάδους της εμπορίας – διανομής - καταναλωτικών αγαθών και προϊόντων τηλεπικοινωνιών και τεχνολογίας.

Βασική και απαραίτητη παράμετρος για τους παραπάνω σχεδιασμούς είναι η επιτυχής αντιμετώπιση των σημαντικών προβλημάτων ρευστότητας που αντιμετωπίζει ο Όμιλος, προϋπόθεση της οποίας αποτελεί η ολοκλήρωση της αναδιάρθρωσης του δανεισμού του, η τήρηση σχετικών δεσμεύσεων καθώς και η ρύθμιση ή/και τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ασφαλιστικών εισφορών και φόρων-τελών.

Η διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται σε διαρκείς διαπραγματεύσεις με τα συνεργαζόμενα τραπεζικά ιδρύματα για την αναχρηματοδότηση των δανειακών υποχρεώσεων που έχουν καταστεί βραχυπρόθεσμα.

Ως επιτυχές αποτέλεσμα αυτών των διαπραγματεύσεων η Εταιρεία υπέγραψε στις 30.06.2017 υπέγραψε αρχική συμφωνία θέσης βασικών όρων ρύθμισης δανεισμού με την Τράπεζα EFG η οποία μεταξύ άλλων προβλέπει τη διαγραφή τόκων υπερημερίας και κεφαλαίου με αποτέλεσμα η οφειλή της Εταιρείας στην τράπεζα θα ανέρχεται στο ποσό των € 4 εκατ. από € 30 εκατ.

Σημαντική προϋπόθεση της παραπάνω συμφωνίας ήταν η Εταιρεία να προχωρήσει σε συναινετική εκποίηση μέρους του ενεργητικού που είναι προσημειωμένο υπέρ της Τράπεζας συνολικού ύψους € 4,55 εκατ. για την αποπληρωμή μέρους του δανεισμού.

Στα πλαίσια υλοποίησης της ανωτέρω προϋπόθεσης η Εταιρεία προέβη στην πώληση του 37,5% που κατείχε στην συγγενή επιχείρηση της ΕΝΑΛΕΝ Α.Ε έναντι ποσού € 500 χιλ. και στην πώληση του 50% που κατείχε στην συγγενή επιχείρηση της ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε έναντι του ποσού € 10 εκατ. βάσει της πετυχημένης διαγωνιστικής διαδικασίας που είχε προκηρυχθεί και κατέληξε στην πλέον συμφέρουσα για τον Όμιλο αξία συναλλαγής. Σημειώνουμε ότι ενώ ο τελικός υπερθεματιστής για την αγορά του 50% της ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε αναδείχθηκε την 22.12.2017 η συναλλαγή ολοκληρώθηκε τον Φεβρουάριο του 2018.

Σε εκτέλεση της από 30.06.2017 Συμφωνίας Θέσης Βασικών Όρων Ρύθμισης Δανεισμού, στις 22.12.2017 υπογράφηκε ιδιωτικό συμφωνητικό ρύθμισης οφειλών της Εταιρείας με την Τράπεζα EUROBANK ERGASIAS για την ολοκλήρωση των λοιπών προϋποθέσεων για τη ρύθμιση του δανεισμού που περιλαμβάνει την πώληση του

13,45% που κατέχει η Εταιρεία στην συγγενή επιχείρηση DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. και είναι σήμερα ενεχυριασμένο στην Τράπεζα EUROBANK ERGASIAS και τη μεταβίβαση του ακινήτου της Εταιρείας επί της οδού Αριστοτέλους στις Αχαρνές στην Τράπεζα EUROBANK ERGASIAS η οποία διατηρεί σήμερα α' προσημείωση υποθήκης επ' αυτού. Η εν λόγω μεταβίβαση του ακινήτου ολοκληρώθηκε στην τρέχουσα χρήση 2019.

Επίσης η Εταιρεία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις και αναμένει την τελική έγκριση από την ALPHA BANK για αναχρηματοδότηση του υφιστάμενου Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου (ΜΟΔ) ποσού € 10 εκατ. περίπου και τη μετατροπή του σε προνομιούχες μετοχές με τελικό στόχο την κεφαλαιοποίηση αυτών.

Τέλος, η Εταιρεία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις και αναμένει την τελική έγκριση από την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΑΔΟΣ για την ρύθμιση του δανεισμού της που θα περιλαμβάνει την διαγραφή τόκων υπερημερίας και κεφαλαίου.

Η εκτίμηση της Διοίκησης είναι ότι οι ανωτέρω συμφωνίες θα ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2019 με θετικές επιπτώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας.

Συνοψίζοντας, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι ο Όμιλος παράλληλα με την ανάκαμψη της οικονομίας και ειδικότερα των κλάδων δραστηριοποίησης του και εφόσον ολοκληρωθούν με επιτυχία, η αναδιάρθρωση του δανεισμού του, οι προβλεπόμενες εκποιήσεις περιουσιακών στοιχείων, η ρύθμιση και τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων οφειλών φόρων – τελών και ασφαλιστικών εισφορών και γενικότερα η αναδιοργάνωση του, θα συνεχίσει απρόσκοπτα τη δραστηριότητά του.

7. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Ο Όμιλος διαθέτει τρεις στρατηγικούς τομείς δραστηριοποίησης, α) εμπόριο και διανομή, β) λογισμικό και γ) ενέργεια.

Οι παραπάνω λειτουργικοί τομείς παρακολουθούνται από τον επικεφαλής των λήψεων επιχειρηματικών και στρατηγικών αποφάσεων του Ομίλου (Διευθύνων Σύμβουλος του Ομίλου).

Η πληροφόρηση που σχετίζεται με κάθε τομέα της αναφοράς ορίζεται παρακάτω. Τα «αποτελέσματα προ φόρων» αποτελούν για τη Διοίκηση το πιο κατάλληλο κριτήριο αποδοτικότητας του κάθε τομέα.

Τα αποτελέσματα κατά τομέα δραστηριότητας του Ομίλου για την τρέχουσα και την προηγούμενη χρήση αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος 1/1-31/12/2018					Σύνολο
	Εμπόριο και διανομή	Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού	Λογισμικό	Ενέργεια	Διακοπεί- σες δραστηρι- ότητες	
Πωλήσεις						
Σε τρίτους	37.828.326	8.361.330	8.972.895	999.878	0	56.162.429
Ενδοεταιρικές Πωλήσεις	-108.485		-1.082.312	-515.511		-1.706.308
Καθαρές πωλήσεις	37.719.841	8.361.330	7.890.583	484.367	0	54.456.121
Αποτελέσματα						
Κέρδη προ φόρων	-8.078.970	167.227	-1.587.195	163.083		-9.335.856
EBITDA	-19.072.166	167.227	-218.468	163.652		-18.959.756
	1/1-31/12/2017					Σύνολο
	Εμπόριο και διανομή	Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού	Λογισμικό	Ενέργεια	Διακοπεί- σες δραστηρι- ότητες	
Πωλήσεις						

Σε τρίτους	36.268.323	7.969.958	11.569.014	269.192	0	56.076.487
Ενδοεταιρικές Πωλήσεις	-1.339.280	0	-44.565	0	0	-1.383.845
Καθαρές πωλήσεις	34.929.043	7.969.958	11.524.449	269.192	0	54.692.642
Αποτελέσματα						
Κέρδη προ φόρων	-2.881.949	181.472	-1.439.092	-310.059	917.021	-3.532.607
EBITDA	-2.544.779	181.472	238.814	-308.716	0	-2.433.210

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τις κεφαλαιακές δαπάνες και τις αποσβέσεις των λειτουργικών τομέων του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 31^η Δεκεμβρίου 2017:

	Ο Όμιλος 1/1-31/12/2018					Σύνολο
	Εμπόριο και διανομή	Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού	Λογισμικό	Ενέργεια	Διακοπεί-σες δραστηρι- ότητες	
Περιουσιακά στοιχεία	19.754.656	0	12.656.356	325.107	0	32.736.119
Υποχρεώσεις	45.747.274	7.975	14.076.533	331.914	0	60.163.696
Κεφαλαιακές δαπάνες	260.149	0	576.591	0	0	836.740
Αποσβέσεις	673.930	0	788.725	0	0	1.462.655
	1/1-31/12/2017					Σύνολο
	Εμπόριο και διανομή	Υπηρεσίες ανθρώπινου δυναμικού	Λογισμικό	Ενέργεια	Διακοπεί-σες δραστηρι- ότητες	
Περιουσιακά στοιχεία	42.846.516	0	15.479.537	468.616	8.749.849	67.544.518
Υποχρεώσεις	62.706.477	25.905	13.924.099	637.343	0	77.293.824
Κεφαλαιακές δαπάνες	102.125	0	819.255	0	0	921.380
Αποσβέσεις	589.222	0	1.077.996	1.132	0	1.668.350

8. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Η συμφωνία της λογιστικής αξίας των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικ ά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	2.025.499	5.381.375	42.648	796.799	5.313.665	13.559.986
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.840.000)	(41.581)	(612.659)	(3.990.109)	(6.484.349)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	2.025.499	3.541.375	1.067	184.140	1.323.556	7.075.637
Προσθήκες	0	64.302	0	9.944	105.869	180.115
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	(8.262)	0	(32.980)	0	(41.242)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(129.838)	(232)	(32.308)	(336.557)	(498.935)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.025.499	5.437.415	42.648	773.763	5.419.534	13.698.859
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.969.838)	(41.813)	(644.967)	(4.326.666)	(6.983.284)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.025.499	3.467.577	835	128.796	1.092.867	6.715.575
Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μηχ/κός εξοπλισμός	Μεταφορικ ά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	2.025.499	5.437.415	42.648	773.763	5.419.534	13.698.859
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.969.838)	(41.813)	(644.967)	(4.326.666)	(6.983.284)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	2.025.499	3.467.577	835	128.796	1.092.868	6.715.575
Προσθήκες	0	8.849	0	12.380	115.494	136.723
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	(208.364)	0	(24.581)	(179.005)	(411.949)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(769.920)	(2.701.655)	0	0	0	(3.471.575)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(270.916)	(253)	(19.012)	(316.462)	(606.643)

Αποσβέσεις πωληθέντων

/αποσυρθέντων

Λοιπές μεταφορές

Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων
κατεχόμενων προς πώληση

Λογιστική Αξία την 31/12/2018

Συσσωρευμένες Αποσβέσεις

**Καθαρή Λογιστική Αξία την
31/12/2018**

0	95.640	0	(50.838)	111.042	155.844
0	(1.142)	0	0	1.142	0
0	570.717	0	0	0	570.717
1.255.579	2.536.246	42.648	761.562	5.356.023	9.952.058
0	(1.575.539)	(42.066)	(714.817)	(4.530.944)	(6.863.365)
1.255.579	960.707	582	46.745	825.079	3.088.693

Η συμφωνία της λογιστικής αξίας των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας έχει ως εξής:

Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	2.025.499	4.832.718	246.718	3.477.740	10.582.675
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.655.889)	(233.151)	(2.649.992)	(4.539.032)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	2.025.499	3.176.829	13.567	827.749	6.043.643
Προσθήκες	0	0	0	37.123	37.123
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	(8.262)	0	0	(8.262)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(105.719)	(2.715)	(204.764)	(313.198)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.025.499	4.824.456	246.718	3.514.863	10.611.536
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.761.608)	(235.866)	(2.854.756)	(4.852.230)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	2.025.499	3.062.848	10.852	660.107	5.759.306
Ποσά σε €	Οικόπεδα	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	2.025.499	4.824.456	246.718	3.514.863	10.611.536
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.761.608)	(235.866)	(2.854.756)	(4.852.230)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	2.025.499	3.062.848	10.852	660.107	5.759.306
Προσθήκες	0	2.349	0	24.714	27.063
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	(200.330)	0	(169.804)	(370.133)
Περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κατεχόμενα προς πώληση	(769.920)	(2.701.655)	0	0	(3.471.575)
Αποσβέσεις περιόδου	0	(62.461)	(2.599)	(200.142)	(265.202)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	0	95.640		104.510	200.150
Συσσωρευμένες αποσβέσεις στοιχείων κατεχόμενων προς πώληση	0	570.717	0	0	570.717
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	1.255.579	1.924.820	246.718	3.369.773	6.796.890
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	0	(1.157.712)	(238.465)	(2.950.388)	(4.346.564)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	1.255.579	767.108	8.253	419.386	2.450.326

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα κτίρια (εκτός των εγκαταστάσεων κτιρίων σε ακίνητα τρίτων) και τις εδαφικές εκτάσεις που κατέχει, σύμφωνα με την μέθοδο αναπροσαρμογής, ενώ τα υπόλοιπα πάγια στοιχεία σύμφωνα με την μέθοδο του κόστους.

Ιεράρχηση εύλογης αξίας

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας για τα κτίρια και τις εδαφικές εκτάσεις έχει καταταχθεί στο 3^ο επίπεδο προσδιορισμού εύλογης αξίας (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ.3 σημείωση).

Τεχνική αποτίμησης και σημαντικά μη παρατηρήσιμα δεδομένα

Η επιμετρημένη εύλογη αξία των κτιρίων και των εδαφικών εκτάσεων στηρίζεται σε μελέτη που διενεργήθηκε σε παλαιότερα έτη με το δεδομένο ότι δεν προέκυψε ουσιώδης μεταβολή μέχρι και τη λήξη της παρουσιαζόμενης χρήσης 2018. Η εν λόγω μελέτη συντάχτηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή και βασίστηκε σε ενδείξεις της αγοράς που αφορούν παρόμοια ακίνητα, ενσωματώνοντας προσαρμογές για παράγοντες ειδικούς για τα αποτιμώμενα ακίνητα όπως μέγεθος των οικοπέδων και κτιρίων, χρήση, τοποθεσία και τυχόν βάρη.

Το σημαντικότερο μη παρατηρήσιμα δεδομένο για την παραπάνω διενεργηθείσα αποτίμηση σχετίζεται με τα ειδικά χαρακτηριστικά των εκτιμώμενων ακινήτων. Η βάση υπολογισμού της αποτίμησης εξαρτάται από

παρατηρήσιμες συναλλαγές για παρόμοια ακίνητα που δεν ενσωματώνουν στο σύνολό τους τα εν λόγω ειδικά χαρακτηριστικά. Παρόλα αυτά η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί ότι η αποτίμηση καταλήγει σε μια αντιπροσωπευτική αξία των ακινήτων.

Βάρη επί των ακινήτων

Επί των ακινήτων του Ομίλου υφίστανται εμπράγματα βάρη αξίας € 12.500.000 (σημείωση 41).

9. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Η συμφωνία της λογιστικής αξίας των προσθηκών και των αποσβέσεων των άυλων περιουσιακών στοιχείων του Ομίλου έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	Άδειες Λογισμικού	Δικαιώματα	Έρευνα	Υπεραξία	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	4.102.159	1.454.607	10.975.306	3.152.127	19.684.199
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(2.951.473)	(548.820)	(9.802.571)	(2.870.492)	(16.173.356)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	1.150.685	905.787	1.172.735	281.635	3.510.842
Προσθήκες	40.000	0	914.219		954.219
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	(273.274)	0		(273.274)
Αποσβέσεις περιόδου	(305.723)	(121.541)	(742.154)		(1.169.418)
Απομείωση αξίας	0	0	0	(281.635)	(281.635)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	4.142.159	1.181.333	11.889.525	3.152.127	20.365.144
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(3.257.196)	(670.361)	(10.544.725)	(3.152.127)	(17.624.410)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	884.961	510.972	1.344.800	0	2.740.733
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	4.142.159	1.181.333	11.889.525	3.152.127	20.365.144
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(3.257.196)	(670.361)	(10.544.725)	(3.152.127)	(17.624.410)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	884.962	510.972	1.344.800	0	2.740.734
Προσθήκες	601	0	699.415	0	700.017
Πωλήσεις /αποσύρσεις	(1.823.479)	(522.767)	(8.587.020)	0	(10.933.265)
Λοιπές κινήσεις	0	0		(3.152.127)	(3.152.127)
Αποσβέσεις περιόδου	(253.977)	(176.399)	(425.637)	0	(856.012)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	1.823.479	522.767	8.587.020	0	10.933.265
Λοιπές κινήσεις	(65.655)	0	65.655	3.152.127	3.152.127
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	2.319.281	658.566	4.001.920	0	6.979.768
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.753.349)	(323.993)	(2.317.688)	0	(4.395.030)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	565.932	334.573	1.684.233	0	2.584.738

Η συμφωνία της λογιστικής αξίας των προσθηκών και των αποσβέσεων των άυλων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας έχουν ως εξής:

Ποσά σε €	Λογισμικά	Δικαιώματα/ Άδειες	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	1.611.087	1.236.575	2.847.662
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.191.782)	(417.900)	(1.609.682)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	419.305	818.675	1.237.980
Πωλήσεις /αποσύρσεις	0	(273.274)	(273.274)
Αποσβέσεις περιόδου	(116.347)	(76.342)	(192.689)
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	1.611.087	963.301	2.574.388
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.308.129)	(494.242)	(1.802.371)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	302.957	469.059	772.017
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	1.611.087	963.301	2.574.388
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(1.308.129)	(494.242)	(1.802.371)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	302.958	469.059	772.017
Προσθήκες	601	0	601
Πωλήσεις /αποσύρσεις	(890.132)	(304.735)	(1.194.867)
Αποσβέσεις περιόδου	(106.125)	(234.486)	(340.610)
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	890.043	304.735	1.194.778
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	721.556	658.566	1.380.122
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	(524.211)	(423.993)	(948.203)
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	197.345	234.573	431.919

Τα Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία του Ομίλου και της Εταιρείας την 31.12.2018 και 31.12.2017 αφορούν σε δικαιώματα χρήσης (ενσώματων και άυλων στοιχείων), λογισμικά προγράμματα, έξοδα ανάπτυξης και σε υπεραξία επενδύσεων σε θυγατρικές συγγενείς επιχειρήσεις και αναλύονται ως εξής:

10. Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις

10.1. Θυγατρικές επιχειρήσεις

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των θυγατρικών επιχειρήσεων που ελέγχονται από τον Όμιλο και τα οικονομικά στοιχεία τους ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου:

Επωνυμία	Έδρα	Κύρια δραστηριότητα	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος ενοποίησης	Σχέση συμμετοχής
ATCOM AE	Ελλάδα	Υπηρεσίες Λογισμικού & Διαδικτύου	75%	Ολική	Άμεση
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ	Ελλάδα	Εμπόριο & Διανομή	33%	Ολική	Άμεση
DIONIC CONSULTING MARKETING SERVICES AE	Ελλάδα	Ενέργεια	97%	Ολική	Άμεση
ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	Ελλάδα	Ενέργεια	51%	Ολική	Άμεση
ATCOM BULGARIA LTD	Βουλγαρία	Υπηρεσίες Λογισμικού & Διαδικτύου	75%	Ολική	Έμμεση
SHOP 365 A.E.	Ελλάδα	Ηλεκτρονικό εμπόριο	90%	Ολική	Άμεση
ATCOM INTERNET & MULTIMEDIA LIMITED	Μεγάλη Βρετανία	Υπηρεσίες Λογισμικού & Διαδικτύου	75%	Ολική	Έμμεση

Σε σχέση με τη προηγούμενη χρήση δεν περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες καταστάσεις της χρήσης οι εταιρίες DIONIC PARTICIPATION LTD και DIONIC TRADING LTD, που είχαν ενσωματωθεί τη προηγούμενη χρήση με ποσοστό 100%, καθώς έπαψαν να λειτουργούν και απομειώθηκαν πλήρως στις εταιρικές καταστάσεις.

10.2. Σημαντική κρίση

Η Εταιρεία κατέχει συμμετοχικά δικαιώματα που αντιπροσωπεύουν το 33% του συνόλου επί της θυγατρικής εταιρείας στο ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ παρόλα αυτά υφίσταται έλεγχος διότι υπάρχει, μέσω της διοικητική δομής της θυγατρικής επιχείρησης, εξουσία ρύθμισης των οικονομικών και λειτουργικών πολιτικών της, ώστε να προκύπτουν οφέλη από τις δραστηριότητές της.

10.3. Θυγατρική εταιρεία με σημαντική μη ελεγχόμενη συμμετοχή

Ο Όμιλος κατέχει τον έλεγχο της θυγατρικής εταιρείας ATCOM A.E. στην οποία συμμετέχει τρίτος με ποσοστό 25%.

Ανάλυση των δικαιωμάτων επί των συνολικών εσόδων του Ομίλου και καθαρής θέσης που αναλογεί στην εν λόγω συμμετοχή παρατίθεται παρακάτω:

Επωνυμία	Ποσοστό μη ελεγχόμενης συμμετοχής		Συνολικό έσοδο κατανεμόμενο στην μη ελεγχόμενη συμμετοχή		Σωρευτικό ποσό μη ελεγχόμενης συμμετοχής	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
ATCOM AE	75%	75%	-458.360	-332.391	-543.001	225.567

Δεν δόθηκαν μερίσματα από τη μη ελεγχόμενη συμμετοχή κατά τη διάρκεια της αναφερόμενης περιόδου 2018 καθώς και στην συγκρίσιμη περίοδο 2017, λόγω των ζημιολογίων αποτελεσμάτων των τελευταίων ετών.

Στη συνέχεια παρατίθενται τα βασικά οικονομικά κονδύλια (προ απαλοιφών ενοποίησης) της εν λόγω θυγατρικής όπως αυτά περιλήφθηκαν στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου:

	ATCOM AE	
	2018	2017
Μη κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία	3.386.517	3.387.924
Κυκλοφοριακά περιουσιακά στοιχεία	8.239.276	11.289.365
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	11.625.794	14.677.289

ATCOM ΑΕ		
	2018	2017
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις	1.027.966	179.107
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	12.769.829	13.595.916
Σύνολο υποχρεώσεων	13.797.796	13.775.023
Καθαρή θέση που αναλογεί στη μητρική εταιρεία	-1.629.002	676.700
Μη ελεγχόμενη συμμετοχή	-543.001	225.567
	2018	2017
Πωλήσεις	8.563.927	11.274.803
Αποτέλεσμα που αναλογεί στην μητρική εταιρεία	-1.375.079	-997.172
Αποτέλεσμα που αναλογεί στην μη ελεγχόμενη συμμετοχή	-458.360	-332.391
Συνολικά έσοδα που αναλογούν στην μητρική εταιρεία	-1.365.970	-997.172
Συνολικά έσοδα που αναλογούν στην μη ελεγχόμενη συμμετοχή	-455.324	-332.391

10.4. Ανάλυση και εξέλιξη του κονδυλίου

Ο λογαριασμός των συμμετοχών σε επίπεδο Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

Ανάλυση λογιστικής αξίας στις μονάδες					
Χρήση 2018					
Επωνυμία	Λογιστική αξία την	Μικτή λογιστική αξία	Ζημία απομείωσης	Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	Λογιστική αξία την
ATCOM ΑΕ	4.246.542	4.246.542	0	0	4.246.542
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ	791.500	791.500	0	0	791.500
DIONIC CONSULTING MARKETING SERVICES ΑΕ	300.000	2.740.659	0	-2.440.659	300.000
ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	96.390	96.390	0	0	96.390
DIONIC PARTICIPATION LTD	300.000	1.355.624	-300.000	-1.055.624	0
SHOP 365 Α.Ε.	336.003	336.003	0	0	336.003
ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΕΒΕ - ΑΥΛΩΝΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Ε.	4.995	4.995	-4.995	0	0
Σύνολο	6.075.430	9.571.713	-304.995	-3.496.283	5.770.435
Χρήση 2017					
Επωνυμία	Λογιστική αξία την έναρξη της χρήσης	Μικτή λογιστική αξία	Αύξηση κεφαλαίου	Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	Λογιστική αξία την λήξη της χρήσης
ATCOM ΑΕ	4.246.542	4.246.542	0	0	4.246.542
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ	791.500	791.500	0	0	791.500
DIONIC CONSULTING MARKETING SERVICES ΑΕ	300.000	2.740.659	0	-2.440.659	300.000
ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΕ	96.390	96.390	0	0	96.390
DIONIC PARTICIPATION LTD	300.000	1.355.624	0	-1.055.624	300.000
SHOP 365 Α.Ε.	336.003	336.003	0	0	336.003
ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΕΒΕ - ΑΥΛΩΝΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ Ε.Ε.	4.995	4.995	0	0	4.995
Σύνολο	6.075.430	9.571.713	0	-3.496.283	6.075.430

Η εξέλιξη του κονδυλίου αναλύεται ως εξής:

Η Εταιρεία		
	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	6.075.430	6.075.430

Απομείωση συμμετοχών	(304.995)	0
Υπόλοιπο λήξεως	5.770.435	6.075.430

10.5. Έλεγχος απομείωσης

Η Εταιρεία διενεργεί ελέγχους απομείωσης σε όλες τις συμμετοχές σε θυγατρικές επιχειρήσεις για τις οποίες υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση. Τέτοια περίπτωση αποτέλεσε η συμμετοχή στη θυγατρική εταιρεία ATCOM A.E.

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά τον έλεγχο απομείωσης της θυγατρικής εταιρείας ATCOM A.E. είναι οι ακόλουθες:

Ο μέσος όρος μικτού περιθωρίου κέρδους που υπολογίστηκε για την μονάδα ανερχόταν σε 54% (2017: 51%) και ο ρυθμός ανάπτυξης 1 % (2017: 1,50%) και προκειμένου να καθοριστεί το προεξοφλητικό επιτόκιο των μονάδων χρησιμοποιήθηκε η μεθοδολογία του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (Μ.Σ.Κ.Κ. ή WACC) και το επιτόκιο που προέκυψε ήταν 11,4% (2017: 10,6%).

Ως ανακτήσιμο ποσό για την συμμετοχή λήφθηκε η αξία λόγω χρήσης (value in use). Ο υπολογισμός αυτός χρησιμοποιεί προβλέψεις ταμειακών ροών που προκύπτουν από οικονομικό προϋπολογισμό ο οποίος έχει εγκριθεί από τη Διοίκηση, πιστοποιηθεί από ανεξάρτητη ελεγκτική εταιρεία και καλύπτουν αναλυτική πενταετή περίοδο. Βασικές παραδοχές αποτελούν ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές, το επιτόκιο προεξόφλησης καθώς και το προϋπολογιζόμενο μικτό περιθώριο κέρδους.

Οι αξίες που αποδίδονται στις βασικές παραδοχές αντανακλούν την εμπειρία του παρελθόντος και είναι σύμφωνες προς τις εξωτερικές πηγές πληροφόρησης. Ο ρυθμός ανάπτυξης στο διηνεκές και τα μικτά κέρδη υπολογίζονται σύμφωνα με τα μεγέθη που πραγματοποιήθηκαν το αμέσως προηγούμενο έτος καθώς και στο τρέχον έτος προσαρμοσμένα κατά την προσδοκώμενη βελτίωση απόδοσης.

11. Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

11.1. Συγγενείς επιχειρήσεις

Στον παρακάτω πίνακα παρατίθενται στοιχεία των συγγενών επιχειρήσεων των οποίων τα οικονομικά στοιχεία ενσωματώνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου με την μέθοδο της Καθαρής Θέσης:

Επωνυμία	Έδρα	Κύρια δραστηριότητα	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος ενοποίησης
ΦΟΡΜΙΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	Εμπόριο	20%	Καθαρή θέση
I.M.C.G. BRANDS Α.Ε.	Ελλάδα	Συμβουλές επικοινωνίας	30%	Καθαρή θέση

Στα πλαίσια υλοποίησης των όρων της αναδιάρθρωσης δανεισμού της η Εταιρεία προέβη τη προηγούμενη χρήση 2017:

- Στην πώληση του 37,5% που κατείχε στην συγγενή επιχείρηση της ENALEN Α.Ε έναντι ποσού € 500 χιλ. Από την πώληση προέκυψε κέρδος ύψους € 340 χιλ. το οποίο ωφέλησε τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της εταιρείας και αντίστοιχα ζημία ύψους € 1,8 εκατ. η οποία επιβάρυνε τα χρηματοοικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου.
- Στην πώληση του 50% που κατείχε στην συγγενή επιχείρηση της ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε έναντι του ποσού € 10 εκατ. βάσει της διαγωνιστικής διαδικασίας που είχε προκηρυχθεί, η οποία ολοκληρώθηκε το Φεβρουάριο του 2018. Αναφέρεται πως η ALVE INTERNET VE REKLAM που αναφερόταν το 2017 στις συγγενείς, ήταν συμμετοχή της ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε.
- Στην πώληση του 4% που κατέχει η Εταιρεία στην συγγενή επιχείρηση DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. έναντι ποσού € 220 χιλ. ενώ αναμένεται η πώληση και του υπολοίπου ποσοστού 13,45% εντός της χρήσης 2019.

Με τα παραπάνω δεδομένα, οι συμμετοχές της Εταιρείας στην ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε και DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε. αναταξινομήθηκαν στο λογαριασμό «Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων» τη προηγούμενη χρήση (βλέπε σημείωση 19).

11.2. Συμφωνία λογιστικής αξίας συμμετοχών

Η λογιστική αξία των επενδύσεων σε συγγενείς επιχειρήσεις σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

Επωνυμία	Ο Όμιλος Ανάλυση λογιστικής αξίας στις μονάδες Χρήση 2018						
	Λογιστική αξία την έναρξη της χρήσης	Μικτή λογιστική αξία	Μερίδιο στην μεταβολή της καθαρής περιουσίας	Πωλήσεις	Αναταξινόμηση	Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	Λογιστική αξία την λήξη της χρήσης
I.M.C.G. BRANDS A.E.	49.108	288.000	29.097	0	0	-243.900	73.197
ΦΟΡΜΙΩΝ Α.Ε.	4.800	4.800	-3.139	0	0	0	1.661
PIONEER FIELD INC LIMITED	6.463	6.463	0	0	-6.463	0	0
Σύνολο	60.371	299.263	25.958	0	-6.463	-243.900	74.858

Επωνυμία	Χρήση 2017						
	Λογιστική αξία την έναρξη της χρήσης	Μικτή λογιστική αξία	Μερίδιο στην μεταβολή της καθαρής περιουσίας	Πωλήσεις	Αναταξινόμηση	Συσσωρευμένη ζημία απομείωσης	Λογιστική αξία την λήξη της χρήσης
ΕΝΑΛΕΝ Α.Ε.Κ.Ε.	2.292.895	2.292.895	0	-2.292.895	0	0	0
ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε	6.231.647	6.192.500	939.147	0	-7.131.647	0	0
I.M.C.G. BRANDS A.E.	49.108	288.000	5.008	0	0	-243.900	49.108
DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING A.E	2.225.636	2.391.651	196.978	-591.786	-1.618.202	-378.641	0
ΝΤΙΑΝΑ Α.Ε.Κ.Ε	48.778	816.000	0	-48.778	0	-767.222	0
ΦΟΡΜΙΩΝ Α.Ε.	4.800	4.800	0	0	0	0	4.800
PIONEER FIELD INC LIMITED	6.463	6.463	0	0	0	0	6.463
Σύνολο	10.859.327	11.992.309	1.141.133	-2.933.459	-8.749.849	-1.389.763	60.372

Αναφέρεται πως το 2018 η PIONEER FIELD INC LIMITED αναταξινομήθηκε στο κονδύλι «Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων», καθώς η συμμετοχή της Εταιρίας στο μετοχικό κεφάλαιο αυτής είναι κάτω του 20%.

11.3. Εξέλιξη του κονδυλίου

Η εξέλιξη του κονδυλίου αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	60.371	10.859.326	55.363	8.147.327
Αύξηση/(μείωση) ποσοστού σε υφιστάμενες επενδύσεις	0	(2.966.127)	0	(625.430)
Μεταφορά από συγγενείς	(6.463)	0	(6.463)	0
Μεταφορά θυγατρικής σε διάθεσιμο προς πώληση χαρτοφυλάκιο	0	(8.749.849)	0	(7.466.534)
Κέρδος/(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	20.950	917.021	0	0
Υπόλοιπο λήξης	74.858	60.371	48.900	55.363

12. Χρηματοοικονομικά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ο λογαριασμός αφορά την 31/12/2018 επενδυτικούς τίτλους εισηγμένους στο χρηματιστήριο αξίας € 121 (2017: € 562) και τίτλους σε μη εισηγμένες επιχειρήσεις αξίας € 452.843 (2017: € 461.843). Οι επενδυτικοί τίτλοι αξίας € 121 (2017: € 562) αφορούν σε μετοχές εισηγμένης εταιρείας στο Χ.Α.

Εντός του 2018, στο εν λόγω κονδύλι αναταξινομήθηκε και η συμμετοχή στην PIONEER FIELD INC LIMITED από τις συγγενείς επιχειρήσεις.

13. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Οι λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται στον παρακάτω πίνακα :

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δοσμένες εγγυήσεις	53.526	105.852	7.426	33.004
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	180.000	1.689.536	0	1.689.536
Σύνολο	233.526	1.795.389	7.426	1.722.541

Οι απαιτήσεις αυτές πρόκειται να εισπραχθούν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης. Οι «λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις» τη προηγούμενη χρήση αφορούσαν διακανονισμό με πελάτη για εξόφληση του υπολοίπου του σε δόσεις.

14. Αποθέματα

Τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρίας αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή λογιστική αξία	3.380.391	4.928.450	2.325.800	3.969.066

Η διαφορά αποτίμησης στη καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία που εμφανίζεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας, σχηματίζεται για απαξιωμένα και ελαττωματικά προς καταστροφή εμπορεύματα. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία των εμπορευμάτων των εταιριών του ομίλου εξετάζεται σε κάθε ημερομηνία της κατάστασης οικονομικής θέσης και η αρνητική διαφορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα. Δεν υπάρχουν δεσμεύσεις επί των αποθεμάτων του Ομίλου έναντι δανεισμού ή άλλων υποχρεώσεων.

15. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρίας, αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Πελάτες	39.275.249	51.140.756	28.575.843	40.996.715
Γραμμάτια εισπρακτέα	33.902	553.127	0	452.956
Γραμμάτια σε καθυστέρηση	66.269	144.488	0	144.488
Επιταγές εισπρακτέες	511.660	2.052.933	40.000	1.358.000
Επιταγές σε καθυστέρηση	0	42.129	0	17.993
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(23.364.417)	(17.459.546)	(18.238.022)	(14.476.494)
Καθαρές εμπορικές απαιτήσεις	16.522.663	36.473.887	10.377.821	28.493.658

Η ανάλυση και η κίνηση του λογαριασμού «προβλέψεις απομείωσης» έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο έναρξης	(17.459.545)	(15.384.973)	(14.476.494)	(12.176.494)
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	14.476.264		14.476.264	

Πρόσθετες προβλέψεις
Επίδραση ΔΠΧΑ 9
Υπόλοιπο λήξης

(13.829.810)	(2.074.572)	(13.186.467)	(2.300.000)
(6.551.325)	-	(5.051.325)	
(23.364.416)	(17.459.545)	(18.238.021)	(14.476.494)

Ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων ζημιών απομείωσης, σε σχέση με τις απαιτήσεις από πελάτες και λοιπές απαιτήσεις, για τον προσδιορισμό των οποίων χρησιμοποιείται πίνακας χρονολογικής ανάλυσης και ποσοστών με τη χρήση ιστορικών δεδομένων (3 ετών) και εύλογων προβλέψεων.

Η αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών δεν εξαρτάται πλέον από την αρχική αναγνώριση της κάθε απαίτησης. Αντίθετα, ο Όμιλος εξετάζει ένα ευρύτερο φάσμα πληροφοριών κατά την εκτίμηση του πιστωτικού κινδύνου και τη μέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, συμπεριλαμβανομένων των παρελθόντων γεγονότων, των τρεχουσών συνθηκών, εύλογων και υποστηρικτικών προβλέψεων που επηρεάζουν την αναμενόμενη είσπραξη των μελλοντικών ταμειακών ροών του μέσου.

Η ανάλυση των προβλέψεων επί των εμπορικών απαιτήσεων με βάση τα ενήμερα και σε καθυστέρηση υπόλοιπα παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί:

	Ο Όμιλος					
	31/12/2018			31/12/2017		
	Λογιστική αξία	Πρόβλεψη απομείωσης	Απομειωμένη αξία	Λογιστική αξία	Πρόβλεψη απομείωσης	Απομειωμένη αξία
Πελάτες που δεν είναι σε καθυστέρηση	15.977.100	0	15.977.100	18.589.713	0	18.589.713
Πελάτες με κίνηση στην περίοδο σε καθυστέρηση	9.468.338	9.468.338	0	2.185.801	769.249	1.416.552
Πελάτες χωρίς κίνηση στην περίοδο σε καθυστέρηση	13.829.810	13.829.810	0	30.365.242	15.440.297	14.924.945
Αξιόγραφα εισπρακτέα	545.563	0	545.563	716.955	0	716.955
Αξιόγραφα σε καθυστέρηση	66.269	66.269	0	2.075.722	1.250.000	825.722
Σύνολο	39.887.080	23.364.417	16.522.663	53.933.433	17.459.546	36.473.887

Οι εύλογες αξίες των απαιτήσεων συμπίπτουν περίπου με τις λογιστικές αξίες. Ομοίως η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη εγγυήσεις και πιστωτικές ενισχύσεις, ταυτίζεται με τις λογιστικές αξίες των απαιτήσεων.

Η γενική πολιτική της εταιρείας και του Ομίλου είναι να διακανονίζονται οι απαιτήσεις, σε διάστημα 0 έως 180 ημέρες (λαμβάνοντας πάντα υπόψη και τις δύσκολες οικονομικά συνθήκες που επικρατούν στην αγορά).

16. Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής :

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Απαιτήσεις από Ελληνικό Δημόσιο	41.207	56.701	20.000	0
Απαιτήσεις από Φ.Π.Α.	2.436	1.965	400	528
Προκαταβολές σε προμηθευτές	630.455	1.145.962	66.994	668.572
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	524.329	636.508	348.817	472.146
Χρεώστες διάφοροι	1.657.895	4.425.895	1.003.313	2.888.093
Απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες	6.045	3.798	0	0
Προβλέψεις απομείωσης λοιπών απαιτήσεων	(1.062.235)	(3.384.284)	(800.884)	(3.133.720)
Καθαρές λοιπές απαιτήσεις	1.800.132	2.886.545	638.641	895.618

Η ανάλυση και η κίνηση του λογαριασμού «προβλέψεις απομείωσης» έχει ως εξής:

Υπόλοιπο έναρξης

Χρησιμοποιημένες προβλέψεις

Πρόσθετες προβλέψεις

Επίδραση ΔΠΧΑ 9

Υπόλοιπο λήξης

Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
(3.384.284)	(2.933.720)	(3.133.720)	(2.833.720)
2.736.746	-	2.736.746	
(188.884)	(450.564)	(178.096)	(300.000)
(225.813)	-	(225.813)	
(1.062.236)	(3.384.284)	(800.884)	(3.133.720)

Η ανάλυση των λοιπών απαιτήσεων με βάση τα ενήμερα και σε καθυστέρηση υπόλοιπα παρατίθεται στον πίνακα που ακολουθεί:

Λοιπές Απαιτήσεις Ομίλου	Ο Όμιλος					
	Λογιστική αξία	31/12/2018 Πρόβλεψη απομείωσης	Απομειωμένη αξία	Λογιστική αξία	31/12/2017 Πρόβλεψη απομείωσης	Απομειωμένη αξία
Χρεώστες διάφοροι που δεν είναι σε καθυστέρηση	1.232.160	0	1.232.160	2.985.100	0	2.985.100
Ελληνικό Δημόσιο	43.643	0	43.643	138.828	0	138.828
Λογαριασμοί διαχείρισης προκαταβολών και πιστώσεων	524.329	0	524.329	2.679.726	0	2.679.726
Επιταγές εισπρακτέες σε δικηγόρο	0	0	0	1.373.076	1.373.076	0
Χρεώστες διάφοροι σε καθυστέρηση	1.062.235	1.062.235	0	1.815.680	1.711.208	104.472
Προκαταβολές σε προμηθευτές σε καθυστέρηση	0	0	0	606.071	300.000	306.071
Σύνολο	2.862.367	1.062.235	1.800.132	9.598.481	3.384.284	6.214.197

17. Λοιπά κυκλοφορικά περιουσιακά στοιχεία

Τα λοιπά κυκλοφορικά στοιχεία του ενεργητικού του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής :

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αγορές υπό παραλαβή	3.627	150.362	0	150.362
Έξοδα επομένων χρήσεων	121.711	189.253	6.151	6.026
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	1.247.422	1.420.488	110.449	105.911
Λοιποί μεταβατικοί λογ/μοί	0	76.068	0	0
Σύνολο	1.372.759	1.836.171	116.601	262.299

Το κονδύλι «Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα» στην παρουσιαζόμενη χρήση 2018 και στην συγκρίσιμη χρήση αφορά σχεδόν στο σύνολο του παροχή υπηρεσιών από την θυγατρική εταιρεία ATCOM A.E..

18. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα ταμειακών διαθεσίμων

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Διαθέσιμα στο ταμείο	69.471	76.472	0	2
Διαθέσιμα στις τράπεζες σε €	818.913	686.144	189.532	353.005
Διαθέσιμα στις τράπεζες σε ΞΝ	557.276	43.902	538.778	26
Δεσμευμένες βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	831	831	831	831
Δεσμευμένες καταθέσεις	129.648	87.800	0	0
Σύνολο	1.576.140	895.149	729.142	353.864

Οι δεσμευμένες καταθέσεις αποτελούν εγγύηση έναντι δανεισμού του Ομίλου.

19. Μη χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Τα μη κυκλοφοριακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων την 31/12/2018 αφορούν την αξία της συμμετοχής της Εταιρείας στη συγγενή εταιρεία DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε., την οποία η Εταιρεία θα πωλήσει μέσα στη χρήση 2019 στα πλαίσια πλήρωσης όρων της αναδιάρθρωσης του δανεισμού του Ομίλου που βρίσκεται σε εξέλιξη (βλέπε σχετικά τις υπ' αριθμ. 6 και 11.1 σημειώσεις). Περιλαμβάνεται επίσης ακίνητο (οικόπεδο και κτίριο) στις Αχαρνές (Αριστοτέλους 95) το οποίο η Εταιρεία εκπλειστηριάστηκε μέσα στο 2019 στα πλαίσια πλήρωσης όρων της αναδιάρθρωσης του δανεισμού της.

Συγκεκριμένα η ανάλυση των κονδυλίου έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αξία συμμετοχής στη συγγενή επιχείρηση ΣΚΡΟΥΤΖ Α.Ε.	0	7.131.647	0	6.192.500
Αξία αποτίμησης ακινήτου στις Αχαρνές	932.575		932.575	
Αξία συμμετοχής στη συγγενή επιχείρηση DIADIKASIA BUSINESS CONSULTING Α.Ε.	676.000	1.618.202	676.000	1.274.034
Σύνολο	1.608.575	8.749.849	1.608.575	7.466.534

Η παραπάνω συμμετοχή στη DIADIKASIA ΑΕ, αποτιμήθηκε στην αναμενόμενη αξία ρευστοποίησης της όπως αυτή αναφέρεται στην υπογεγραμμένη σύμβαση για την αναδιάρθρωση του δανεισμού της Εταιρείας. Επίσης, το αναφερόμενο ακίνητο στις Αχαρνές αποτιμήθηκε στη ρευστοποιήσιμη αξία του. Ο εκπλειστηριασμός του ολοκληρώθηκε το 2019. Διευκρινίζεται πως η ζημία από την αποτίμηση του εν λόγω ακινήτου στη ρευστοποίηση αξία του επιβάρυνε το αποθεματικό αναπροσαρμογής που είχε δημιουργηθεί στα Ίδια Κεφάλαια για αυτό, και το υπολειπόμενο ποσό επιβάρυνε τα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας.

Οι παραπάνω συμμετοχές αποτελούν την διακοπτόμενη για τον Όμιλο δραστηριότητα της προηγούμενης χρήσης 2017, η οποία δραστηριότητα απέφερε κέρδη στον Όμιλο και στην Εταιρεία στην χρήση 2017 συνολικού ποσού € 917.021 και € 32.886 αντίστοιχα. Το ποσό αυτό σε επίπεδο Ομίλου αφορούσε μερίδιο στην μεταβολή της καθαρής θέσης των συγγενών και σε επίπεδο Εταιρείας αφορούσε μερίσματα.

20. Ίδια κεφάλαια

i. Μετοχικό κεφάλαιο και κεφάλαιο υπέρ το άρτιο

Το μετοχικό κεφάλαιο και το υπέρ το άρτιο του Ομίλου και της Εταιρείας δεν παρουσίασε μεταβολές στην τρέχουσα χρήση 2018.

	Αριθμός μετοχών	Αξία / μετοχή	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο κεφαλαίου
01.01.2018	5.867.311	0,30	1.760.193	11.348.609	13.108.802
Μεταβολή	0	0	0	0	0
31.12.2018	5.867.311	0,30	1.760.193	11.348.609	13.108.802

Σημειώνεται ότι η Γενική Συνέλευση στις 10.3.2017 αποφάσισε την έκδοση ενός Μετατρέψιμου Ομολογιακού Δανείου σύμφωνα με το άρθρο 3α του κ.ν. 2190/20 και το άρθρο 8 του ν.3156/2003 συνολικής ονομαστικής αξίας (κεφαλαίου) έως ποσού Ευρώ δώδεκα εκατομμυρίων (€ 12.000.000) με το οποίο θα χορηγείται στους ομολογιούχους δανειστές δικαίωμα μετατροπής των ομολογιών της σε κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου μετοχές της Εταιρείας. Λεπτομερής αναφορά επί του θέματος γίνεται στην υπ' αριθμ. 22 σημείωση.

Η μετοχή της ΝΤΙΟΝΙΚ Α.Ε.Β.Ε. είναι στη κατηγορία επιτήρησης στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Το υπέρ το άρτιο μετοχικό κεφάλαιο προέκυψε από την έκδοση μετοχών έναντι μετρητών σε αξία μεγαλύτερη της ονομαστικής τους αξίας.

ii. Ίδιες Μετοχές

Η εταιρεία δεν κατέχει την 31η Δεκεμβρίου 2018 ίδιες μετοχές, ούτε τη προηγούμενη χρήση.

iii. Αποθεματικά

Τα αποθεματικά του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

Ανάλυση αποθεματικών	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Αποθεματικό από επανεκτίμηση παγίων	0	1.557.360	0	1.557.360
Τακτικό και λοιπά αποθεματικά	1.127.478	1.403.084	1.094.949	1.370.555
Σύνολο	1.127.478	2.960.444	1.094.949	2.927.915

Το τακτικό αποθεματικό σχηματίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής Νομοθεσίας κατά την οποία ποσό τουλάχιστον ίσο με το 5% των ετησίων καθαρών (μετά φόρων) κερδών. Το τακτικό αποθεματικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί για κάλυψη ζημιών μετά από απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, και ως εκ τούτου δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για οποιοδήποτε άλλο λόγο.

Το Αποθεματικό από επανεκτίμηση παγίων συμψηφίστηκε με σχετική ζημιά αποτίμησης ακινήτου του Ομίλου στη ρευστοποίηση αξία του (βλέπε σχετικά την υπ' αριθμ. 19 σημείωση).

21. Δανεισμός

Τα δάνεια του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	22.123.834	42.338.970	13.844.937	34.341.100
Μακροπρόθεσμες δανεισμός	13.846.804	13.574.980	13.846.804	13.542.004
Σύνολο υποχρεώσεων	35.970.638	55.913.950	27.691.741	47.883.104

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπρόθεσμα δάνεια				
Έως 1 έτος	590.833	748.473	590.833	0
2 - 5 έτη	4.636.765	6.092.248	4.636.765	6.092.248
5 έτη και άνω	9.210.039	7.449.756	9.210.039	7.449.756
Σύνολο υποχρέωσης σε δάνεια	14.437.637	14.290.477	14.437.637	13.542.004

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Βραχυπρόθεσμα δάνεια υπό ρύθμιση	20.075.167	13.325.991	12.529.366	13.325.991

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο υποχρέωσης σε αλληλόχρ. λογ/μούς	2.048.667	964.486	724.738	216.013

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έως 1 έτος	0	8.244	0	0
2 - 5 έτη	0	32.975	0	0
5 έτη και άνω	0	0	0	0
Σύνολο υποχρέωσης σε Leasing	0	41.219	0	0

Εμπρόθεσμο δάνειο

Τα εμπρόθεσμα δάνεια ποσού € 14.437.637 αφορούν κατά ποσό € 590.833 βραχυπρόθεσμο δάνειο, κατά ποσό € 4.636.765 δάνεια λήξεως το 2020 και 2022, και κατά ποσό € 7.475.554 Μετατρέψιμο Ομολογιακό Δάνειο (ΜΟΔ) μετατρέψιμο σε μετοχές και ποσό € 1.734.485 μη μετατρέψιμο λήξεως το 2027.

Αναφορικά με το ΜΟΔ η Γενική Συνέλευση στις 10.3.2017 αποφάσισε την έκδοση του σύμφωνα με το άρθρο 3α του κ.ν. 2190/20 και το άρθρο 8 του ν.3156/2003 συνολικής ονομαστικής αξίας (κεφαλαίου) έως ποσού € 12.000.000 με το οποίο θα χορηγείται στους ομολογιούχους δανειστές δικαίωμα μετατροπής των ομολογιών της σε κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου μετοχές της Εταιρείας. Η απόφαση για την έκδοση θα υλοποιηθεί στο άμεσα προσεχές διάστημα στο πλαίσιο αναδιάρθρωσης του τραπεζικού δανεισμού της Εταιρείας με την ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. με στόχο την μακροπροθεσμοποίησή του και τη ρύθμιση του με ευνοϊκότερους όρους, το οποίο αποφασίστηκε να καλυφθεί με ιδιωτική τοποθέτηση της ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ Α.Ε. και με κατάργηση για το λόγο αυτό κατ' άρθρο 13 παρ. 10 του κ.ν. 2190/1920, του δικαιώματος προτίμησης όλων των παλαιών μετόχων. Η διάρκεια του ομολογιακού δανείου ανέρχεται σε 120 μήνες (10ετές) και το συμβατικό επιτόκιο είναι σταθερό 1,5% για όλη την διάρκεια του δανείου. Η ονομαστική αξία κάθε ομολογίας ορίζεται σε €1,00. Ο λόγος μετατροπής εκάστης ομολογίας ορίζεται ως εξής: Κάθε τρεις (3) ομολογίες παρέχουν στον ομολογιούχο δικαίωμα μετατροπής τους σε δέκα (10) κοινές ονομαστικές μετοχές της Εταιρείας με δικαίωμα ψήφου, ονομαστικής αξίας σήμερα €0,30 εκάστη. Το δικαίωμα μετατροπής του ομολογιούχου θα μπορεί να ασκηθεί την επόμενη εργάσιμη ημέρα κάθε μηνιαίας επετείου της ημερομηνίας εκδόσεως των ομολογιών και κατά την ημερομηνία λήξεως του ομολογιακού δανείου με ανέκκλητη έγγραφη δήλωση που θα απευθύνει ο ομολογιούχος στην Εταιρεία ή στον ορισθέντα εκπρόσωπο ομολογιούχων και διαχειριστή πληρωμών πέντε (5) εργάσιμες ημέρες προ της εκάστοτε ημερομηνίας μετατροπής, στην οποία θα επισυνάπτονται και παραδίδονται οι τίτλοι των ομολογιών των οποίων ζητείται η μετατροπή προς ακύρωση.

Ο Ομολογιούχος έχει άνευ όρων δικαίωμα μετατροπής μερικώς ή στο σύνολο του των ομολογιών του ΜΟΔ σε κάθε επέτειο της ημερομηνίας μετατροπής.

Σε περίπτωση όπου η Ομολογιούχος Δανείστρια ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ ασκήσει το δικαίωμα μετατροπής των Ομολογιών της σε μετοχές της Εκδότριας εν μέρει ή ολικά, θα αποκτήσει μετοχές και δικαιώματα ψήφου που δύνανται να ανέλθουν σε ποσοστό έως 87, 21% του υφιστάμενου μετοχικού κεφαλαίου της Εκδότριας με συνέπεια την απόκτηση του Ελέγχου της Εταιρείας από τη Δανείστρια ALPHA ΤΡΑΠΕΖΑ και την ανάλογη απομείωση (dilution) μετοχικού ποσοστού των υφισταμένων μετόχων στην Εκδότρια, εκ των οποίων ουδείς θα έχει ποσοστό μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου άνω του 5%.

Βραχυπρόθεσμα δάνεια υπό ρύθμιση

Η Διοίκηση του Ομίλου βρίσκεται σε διαρκείς διαπραγματεύσεις με τα συνεργαζόμενα τραπεζικά ιδρύματα για την αναχρηματοδότηση των δανειακών υποχρεώσεων που έχουν καταστεί βραχυπρόθεσμες. Τα αποτελέσματα των μέχρι τώρα συζητήσεων/συμφωνιών, οι προϋποθέσεις και οι προοπτικές της εν λόγω αναδιάρθρωσης αναφέρονται στην ανωτέρω υπ αριθμ. 6 σημείωση.

Επίσης, η Εταιρεία βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις και αναμένει την τελική έγκριση από την ALPHA BANK και την ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ της ΕΛΛΑΔΟΣ για την επαναρύθμιση του δανεισμού της που θα περιλαμβάνει την διαγραφή τόκων υπερημερίας και κεφαλαίου. Η εκτίμηση της Διοίκησης είναι ότι οι ανωτέρω συμφωνίες θα ολοκληρωθούν μέχρι την 31/12/2019 με θετικές επιπτώσεις στα οικονομικά αποτελέσματα της Εταιρείας.

Το μέσο επιτόκιο δανεισμού του Ομίλου και της Εταιρείας για το 2018 είναι 7,39% και 4,61% αντίστοιχα.

22. Αναβαλλόμενος φόρος

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις / υποχρεώσεις όπως προκύπτουν από τις σχετικές προσωρινές φορολογικές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων και υπολογίζονται βάσει του συντελεστή φορολογίας εισοδήματος που αναμένεται να ισχύει στις χρήσεις κατά τις οποίες αναμένεται να αναστραφούν οι προσωρινές φορολογητέες και εκπεστές διαφορές, έχουν ως εξής:

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)

Ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις
Αποθέματα
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις
Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού
Φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό με μελλοντικά κέρδη
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων

ΟΜΙΛΟΣ								
	Υπόλοιπο την 1/1/18	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/18	Υπόλοιπο την 1/1/17	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/17
Ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(867.432)	1.093.047	-	225.615	(956.660)	89.228	-	(867.432)
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	(432.236)	432.236	-	-	(689.805)	257.569	-	(432.236)
Αποθέματα	1.126.940	(754.479)	-	372.461	981.940	145.000	-	1.126.940
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	27.361	(3.663)	-	23.698	-	27.361	-	27.361
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	121.800	(114.638)	-	7.162	58.000	63.800	-	121.800
Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού	(1.447.283)	1.131.402	-	(315.881)	(1.301.553)	(145.730)	-	(1.447.283)
Φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό με μελλοντικά κέρδη	750.000	(638.886)	-	111.114	750.000	-	-	750.000
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία	66.405	(2.934)	741	64.211	66.007	(718)	(70)	66.405
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	-	(1.062.227)	-	(1.062.227)	-	-	-	-
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	(654.445)	79.857	741	(573.847)	(1.092.071)	436.510	(70)	(654.445)

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις/(υποχρεώσεις)

Ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις
Αποθέματα
Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού
Φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό με μελλοντικά κέρδη
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων

ΕΤΑΙΡΙΑ								
	Υπόλοιπο την 1/1/18	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/18	Υπόλοιπο την 1/1/17	(Χρέωση)/ Πίστωση στα αποτελέσματα	(Χρέωση)/ Πίστωση στην καθαρή θέση	Υπόλοιπο την 31/12/17
Ενσώματα και άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία	(516.561)	666.581	-	150.020	(546.950)	30.389	-	(516.561)
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις	(432.236)	432.236	-	-	(689.805)	257.569	-	(432.236)
Αποθέματα	1.118.240	(745.779)	-	372.461	973.240	145.000	-	1.118.240
Λοιπά κυκλοφοριακά στοιχεία ενεργητικού	(1.370.523)	1.370.523	-	-	(1.263.328)	(107.195)	-	(1.370.523)
Φορολογικές ζημιές μεταφερόμενες σε επόμενες χρήσεις προς συμψηφισμό με μελλοντικά κέρδη	600.000	(600.000)	-	-	600.000	-	-	600.000
Παροχές προσωπικού εξόδου από την υπηρεσία	10.961	(746)	1.586	11.801	10.397	634	(70)	10.961
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	-	(1.062.227)	-	(1.062.227)	-	-	-	-
Συμψηφισμός Αναβαλλόμενων Φορολογικών Απαιτήσεων και Υποχρεώσεων	(590.119)	60.587	1.586	(527.945)	(916.446)	326.397	(70)	(590.119)

Σύμφωνα με το Νόμο 4334/2015 που δημοσιεύτηκε τη 16/7/2015 και το Ν. 4336/2015 που δημοσιεύτηκε τη 14/8/2015, ο συντελεστής φορολογίας εισοδήματος νομικών προσώπων στην Ελλάδα ανέρχεται σε 29% (31.12.2017: 29%).

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23 του Ν.4579/2018, μειώνεται σταδιακά ο φορολογικός συντελεστής των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα που αποκτούν τα νομικά πρόσωπα και οι νομικές οντότητες κατά μία ποσοστιαία μονάδα ανά έτος, αρχής γενομένης της μείωσης για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019. Συγκεκριμένα, για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2018 θα εφαρμοστεί ο ήδη ισχύων φορολογικός συντελεστής (29%), ενώ για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2019 ο φορολογικός συντελεστής ορίζεται σε είκοσι οκτώ τοις εκατό (28%), για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2020 σε είκοσι επτά τοις εκατό (27%), για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2021 σε είκοσι έξι τοις εκατό (26%) και για τα εισοδήματα του φορολογικού έτους 2022 και επομένων ο συντελεστής ορίζεται σε είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

Ο Όμιλος μεταφέρει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις έναντι φορολογικών ζημιών ποσού € 111 χιλ.. Οι απαιτήσεις αυτές υπολογίστηκαν βάσει των φορολογικών ζημιών θυγατρικής της για τις οποίες υφίσταται νόμιμο δικαίωμα μεταφοράς σε επόμενες χρήσεις και συμψηφισμού τους με μελλοντικά κέρδη.

23. Παροχές προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Το υπόλοιπο του λογαριασμού των παροχών προσωπικού αφορά την υποχρέωση που διαμορφώνεται από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών του Ομίλου που ισχύει για τους εργαζόμενους στην Ελλάδα. Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτό το πρόγραμμα αφορούν αποζημιώσεις του προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης που προκύπτουν από τις διατάξεις του νόμου 2112/20, όπως τροποποιήθηκε από το νόμο 4093/12. Σύμφωνα με την Ελληνική νομοθεσία, δεν προβλέπεται η δημιουργία και η χρηματοδότηση, με την μορφή εισφορών, ειδικού ταμείου (αποθεματικού) για την κάλυψη των αποζημιώσεων αποχώρησης των νόμων 2112/20 και 3026/54, όπως τροποποιήθηκαν από το νόμο 4093/12, καθώς και άλλων σχετικών παροχών. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μην έχει δημιουργηθεί κάποιο ειδικό ταμείο από τον Όμιλο ως εργοδότη από το οποίο θα μπορούσε να γίνει η εξόφληση της υποχρέωσης. Οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από τους νόμους 2112/20 και 3026/54, όπως τροποποιήθηκαν από το νόμο 4093/12, είναι αποκλειστικά εφάπαξ αποζημιώσεις, οι οποίες δίδονται μόνο στις περιπτώσεις κανονικής αποχώρησης, απόλυσης και για όσους υπόκεινται στο νόμο 3026/54, στο θάνατο και στην οικειοθελή αποχώρηση υπό προϋποθέσεις.

Η ανάλυση της υποχρέωσης παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία της Εταιρείας έχει ως ακολούθως:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Καθαρή υποχρέωση καθορισμένων παροχών	256.846	233.743	47.204	37.798

Το παραπάνω πρόγραμμα δημιουργεί έκθεση του Ομίλου σε αναλογιστικούς κινδύνους, όπως τον κίνδυνο λόγω χρήσης παραδοχών μακροζωίας και επιτοκίου προεξόφλησης των παραδοχών.

i. Μεταβολές της υποχρέωσης των καθορισμένων παροχών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τη συμφωνία των υπολοίπων έναρξης και λήξης των παρουσιαζόμενων χρήσεων των υποχρεώσεων που απορρέουν από το πρόγραμμα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	246.677	216.444	35.853	37.815
Περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα				
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	29.067	25.725	2.419	2.341
Διακανονισμοί/περικοπές/αποχωρήσεις κέρδη/(ζημιές)	30.967	22.306	0	0
Κόστος τόκων (έσοδο)	4.207	4.408	680	666
	64.242	52.439	3.099	3.007
Περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα				
Επαναμετρήσεις ζημιές (κέρδη):				
- Αναλογιστικές ζημιές (κέρδη) προκύπτοντα από:				
- Χρηματοοικονομικές παραδοχές	-5.502	-4.880	-777	-601
- Εμπειρικές αναπροσαρμογές	7.725	25.902	-5.531	842
Συνολικό ποσό που περιλαμβάνεται στα συνολικά εισοδήματα	2.222	21.023	-6.307	241
	66.464	73.462	-3.208	3.248
Λοιπά				
Κόστος μεταφοράς προσωπικού	0	0	0	820
Παροχές πληρωτέες	38.916	29.639	0	0
	44.350	44.350	820	820
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	233.743	233.743	37.798	37.798

ii. Παραδοχές της αναλογιστικής μελέτης

Οι ακόλουθες ήταν οι κύριες υποθέσεις που λήφθηκαν υπόψη στην αναλογιστική μελέτη του προγράμματος

καθορισμένων παροχών που ήταν σε ισχύ την 31/12/2018 (εκφρασμένες με σταθμικό μέσο όρο):

	31/12/2018	31/12/2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,7%	1,8%
Ποσοστό μελλοντικής αύξησης αμοιβών	2,0%	2,0%
Πληθωρισμός	2,0%	2,0%
Πίνακες υπηρεσίας	EVK 2000	

Προυπηρεσία	Turnover rate		
	Η Εταιρεία	ATCOM A.E. & ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ	NTIONIK ENERGY A.E. - SHOP365
Από 0 έως 1	9%	12%	9%
Από 1 έως 5	6%	8%	6%
Από 5 έως 10	4%	5%	4%
Από 10 και άνω	2%	3%	2%

iii. Ανάλυση ευαισθησίας

Οι βασικές αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό των υποχρεώσεων είναι το επιτόκιο προεξόφλησης και η αναμενόμενη μεταβολή των μισθών. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει συνοπτικά τις επιδράσεις στην αναλογιστική υποχρέωση από τυχόν μεταβολές των εν λόγω παραδοχών. Συγκεκριμένα στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στην Παρούσα Αξία της Υποχρέωσης μίας μεταβολής του επιτοκίου προεξόφλησης κατά +0,5% ή -0,5% και την επίδραση στο Κόστος Τρέχουσας Απασχόλησης μίας μεταβολής του ρυθμού αύξησης μισθών κατά +0,5% ή -0,5%:

Προεξοφλητικό επιτόκιο

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΙΑ	
	0,50%	-0,50%	0,50%	-0,50%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	230.673	286.567	24.891	32.417
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών				
Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΙΑ	
	0,50%	-0,50%	0,50%	-0,50%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	286.320	230.625	32.383	24.885

24. Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Η ανάλυση των λοιπών μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Ασφαλιστικοί Οργανισμοί	4.311.006	4.256.508	3.490.858	3.506.527
Προβλέψεις διαφορών φορολογικού ελέγχου	0	286.692	0	70.000
Υποχρεώσεις Απόδοσης παρακρατούμενων φόρων	344.820	403.452	344.820	403.452
Σύνολο	4.655.826	4.946.652	3.835.678	3.979.979

Στις λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις περιλαμβάνονται ποσά υποχρεώσεων από παρακρατούμενους φόρους και ασφαλιστικές εισφορές τα οποία έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις σε δόσεις και αφορούν σε καταβολή πληρωμών σε διάστημα πέραν των επόμενων δώδεκα μηνών.

Το 2018 οι προβλέψεις των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας αναταξινομήθηκαν στο κονδύλι «Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις».

25. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των εμπορικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας έχει ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές	5.260.122	3.367.226	3.390.825	2.199.229
Γραμμάτια Πληρωτέα	0	1.087.243	0	1.087.243
Επιταγές Πληρωτέες	1.199.363	1.522.045	396.616	307.000
Προκαταβολές πελατών	1.882.086	1.779.378	1.271.904	1.128.261
Σύνολο	8.341.571	7.755.892	5.059.345	4.721.732

Οι εμπορικές υποχρεώσεις διακανονίζονται σε Όμιλο και Εταιρία εντός διαστήματος 180 ημερών περίπου.

26. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ακολουθεί ανάλυση των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μισθοί και ημερομίσθια πληρωτέα	131.150	90.585	30.309	
Ασφαλιστικοί οργανισμοί (τρέχουσες υποχρεώσεις - ρυθμισμένες)	2.418.792	236.191	1.897.723	421.531
Ασφαλιστικοί οργανισμοί (σε καθυστέρηση)	1.487.777	2.413.362	1.487.776	1.663.312
Πιστωτές διάφοροι	145.291	69.321	218.673	3.717
Δεδουλευμένα έξοδα	116.739	30.687	0	0
Μερίσματα πληρωτέα	0	2.502	0	2.502
Εγγυήσεις ενοικίων	1.500	1.400	1.500	1.400
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	87.322	0	0	0
Σύνολο	4.388.571	2.844.049	3.635.981	2.092.462

Όπως αναφέρεται στη σημείωση υπ' αριθμ. 6 αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ομαλή συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου, η ρύθμιση ή/και τακτοποίηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων ασφαλιστικών εισφορών και φόρων-τελών που εμφανίζονται στον παραπάνω πίνακα.

27. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

Ακολουθεί ανάλυση των φορολογικών υποχρεώσεων:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Λοιποί φόροι	18.941	798	5.410	
Οφειλόμενος Φόρος εισοδήματος	39.406	52.635	0	0
Υποχρεώσεις απόδοσης παρακρατούμενων φόρων (τρέχουσες υποχρεώσεις - ρυθμισμένες)	2.285.690	2.845.416	23.605	456.735
Υποχρεώσεις απόδοσης παρακρατούμενων φόρων (σε καθυστέρηση)	2.539.955	2.046.245	2.539.955	2.046.245
Προβλέψεις για ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις	1.058.185	0	998.185	0
Σύνολο	5.942.177	4.945.094	3.567.155	2.502.980

Στο εν λόγω κονδύλι περιλαμβάνονται οι προβλέψεις των ανέλεγκτων φορολογικά χρήσεων του Ομίλου και της Εταιρίας όπως αυτές αναλύονται στην σημείωση 40. Παρότι η έκβαση του φορολογικού ελέγχου δεν είναι δυνατόν να προβλεφθεί αξιόπιστα, οι εταιρείες του Ομίλου χρησιμοποιώντας στατιστικά στοιχεία από

φορολογικούς ελέγχους παρελθόντων ελεγμένων φορολογικά χρήσεων, έχουν σχηματίσει πρόβλεψη για τις ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις που θα προκύψουν από τον φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων. Η συνολική πρόβλεψη κατά την 31.12.2018 ανέρχεται σε ποσό € 1.058.185 συνολικά για τον Όμιλο και σε € 998.185 για την μητρική Εταιρεία.

28. Πωλήσεις

Οι πωλήσεις στις οικονομικές καταστάσεις αναλύονται ως εξής

Πωλήσεις	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Πωλήσεις εμπορευμάτων	34.958.678	29.374.268	24.436.905	20.002.165
Πωλήσεις υπηρεσιών	19.497.443	25.318.374	10.230.274	13.859.937
Σύνολο	54.456.121	54.692.642	34.667.179	33.862.102

Η ανάλυση των πωλήσεων παρατίθεται και ως ακολούθως:

1/1 - 31/12/2018	Ο Όμιλος			Η Εταιρεία		
	Εμπόριο και διανομή	Πωλήσεις υπηρεσιών	Σύνολο	Εμπόριο και διανομή	Πωλήσεις υπηρεσιών	Σύνολο
Ελλάδα	22.239.712	18.705.362	40.945.073	11.717.939	10.230.274	21.948.213
Μεγάλη Βρετανία	0	197.421	197.421	0	0	0
Κύπρος	0	142.627	142.627	0	0	0
Βουλγαρία	12.718.966	369.522	13.088.488	12.718.966	0	12.718.966
Λοιπές Χώρες στην Ευρώπη	0	69.590	69.590	0	0	0
Χώρες εκτός Ευρώπης	0	12.922	12.922	0	0	0
Σύνολο	34.958.678	19.497.443	54.456.121	24.436.905	10.230.274	34.667.179

1/1 - 31/12/2017	Ο Όμιλος			Η Εταιρεία		
	Εμπόριο και διανομή	Πωλήσεις υπηρεσιών	Σύνολο	Εμπόριο και διανομή	Πωλήσεις υπηρεσιών	Σύνολο
Ελλάδα	16.189.742	24.695.955	40.885.697	7.283.199	13.859.937	21.143.136
Μεγάλη Βρετανία	465.560	323.693	789.253	0	0	0
Κύπρος	0	66.182	66.182	0	0	0
Βουλγαρία	12.718.966	54.269	12.773.235	12.718.966	0	12.718.966
Λοιπές Χώρες στην Ευρώπη	0	56.904	56.904	0	0	0
Χώρες εκτός Ευρώπης	0	121.372	121.372	0	0	0
Σύνολο	29.374.268	25.318.374	54.692.642	20.002.165	13.859.937	33.862.102

29. Κόστος πωληθέντων

Το κόστος πωληθέντων αναλύεται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Κόστος αποθεμάτων αναγνωριζόμενο ως έξοδο	33.588.570	27.952.241	24.689.669	20.907.699
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	7.727.975	8.704.375	6.361.666	7.796.458
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	2.579.880	7.160.762	6.218	2.787.938
Παροχές τρίτων	1.688	217.095	1.688	1.520
Φόροι τέλη	548	22.274	548	500
Διάφορα έξοδα	1.815	196.945	1.815	1.181
Αποσβέσεις παγίων	10.783	599.776	10.783	9.005

Σύνολο	43.911.260	44.853.468	31.072.387	31.504.301
---------------	-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

30. Λοιπά έσοδα

Τα λοιπά έσοδα για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

Λοιπά έσοδα	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Έσοδα από επιχορηγήσεις / επιδοτήσεις	0	2.940	0	0
Κέρδη από πώληση / επανεκτίμηση παγίων	8	51.801	0	51.801
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	15.499	44.166	103.939	111.440
Συναλλαγματικές διαφορές	429	0	0	0
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	6.590	0	6.590	0
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	249.916	43.699	175.426	43.383
Λοιπά έσοδα	272.442	142.605	285.955	206.623

31. Λειτουργικά έξοδα

i. Έξοδα διοίκησης

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.535.732	1.474.050	104.527	75.236
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	746.245	1.731.333	58.685	45.422
Παροχές τρίτων	310.154	280.675	15.932	14.346
Φόροι τέλη	54.155	31.218	5.172	4.722
Διάφορα έξοδα	451.284	311.606	17.132	11.150
Αποσβέσεις παγίων	622.783	359.849	101.777	84.989
Προβλέψεις	0	2.993	0	0
Σύνολο	3.720.354	4.191.724	303.225	235.865

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 αφορούν τη παροχή πιστοποιητικού συμμόρφωσης για τη βεβαίωση χρηματοοικονομικών δεικτών δανείου της μητρικής εταιρίας για τη περίοδο που έληξε την 30/6/2018 και τη χρήση που έληξε την 31/12/2017.

ii. Έξοδα διάθεσης

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	1.558.850	1.231.391	506.584	364.627
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	1.023.750	1.713.272	284.414	220.136
Παροχές τρίτων	356.163	263.432	77.212	69.526
Φόροι τέλη	64.813	42.131	25.066	22.883
Διάφορα έξοδα	429.540	266.151	83.031	54.038
Αποσβέσεις παγίων	712.655	647.140	493.253	411.893
Προβλέψεις	0	1.969	0	0

Σύνολο	4.145.772	4.165.486	1.469.559	1.143.103
---------------	------------------	------------------	------------------	------------------

iii. Έξοδα έρευνας

	Ο Όμιλος	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Αμοιβές και έξοδα προσωπικού	169.344	111.628
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	189.704	512.793
Παροχές τρίτων	42.441	26.505
Φόροι τέλη	10.386	2.677
Διάφορα έξοδα	19.057	24.069
Αποσβέσεις παγίων	116.433	72.635
Προβλέψεις	0	0
Σύνολο	547.365	750.307

Η μητρική εταιρεία δεν πραγματοποίησε έξοδα έρευνας κατά τις παρουσιαζόμενες χρήσεις.

32. Λοιπά έξοδα

Τα έξοδα εκμετάλλευσης για τις χρήσεις 2018 και 2017 έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Λοιποί φόροι τέλη, πρόστιμα και προσαυξήσεις	6.604.235	795.873	6.077.085	490.541
Λοιπά έξοδα εκμετάλλευσης	143.452	90.203	0	0
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	12.702.204	3.071.297	12.536.545	2.602.186
Έξοδα προηγούμενων χρήσεων	11.801	152.539	5.297	152.539
Ζημιά από πώληση, διαγραφή και επανεκτίμηση ενσώματων παγίων	175.082	84.275	170.074	84.275
Απομείωση υπεραξίας	0	281.634		
Προβλέψεις απομείωσης αποθεμάτων	3.189.449	500.000	3.179.449	500.000
Σύνολο	22.826.223	4.975.822	21.968.450	3.829.542

33. Χρηματοοικονομικά έσοδα / έξοδα

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα αναλύονται ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Χρηματοοικονομικά Έξοδα				
Τόκοι και έξοδα δανείων	2.184.591	4.473.243	1.582.523	3.948.749
Λοιπές προμήθειες τραπεζών	40.530	60.256	3.559	16.001
Χρηματοοικονομικό κόστος παροχών προσωπικού	4.148	0	680	0
Λοιπά Χρηματοοικονομικά έξοδα	245	289	0	0
Λοιπά έξοδα τραπεζών	69.018	25.773	50.496	16.921
Χρηματοοικονομικά έσοδα	2.298.532	4.559.560	1.637.259	3.981.670

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα αναλύονται ως εξής:

Χρηματοοικονομικά Έσοδα

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 – 31/12/2018	1/1 – 31/12/2017	1/1 – 31/12/2018	1/1 – 31/12/2017
Έσοδα τόκων τραπεζών	237	1.281	232	1.272
Τόκοι Χορηγηθέντων Δανείων	22.026	2.015	0	0
Έσοδα χρεογράφων	31.868	0	31.868	32.668
Έσοδα από διαγραφές κεφαλαίων και τόκων δανεισμού	13.017.219	6.511.005	13.017.219	6.511.005
Χρηματοοικονομικά έσοδα	13.071.350	6.514.301	13.049.319	6.544.945

34. Επενδυτικά αποτελέσματα

Τα επενδυτικά αποτελέσματα αναλύονται ως εξής:

Επενδυτικά αποτελέσματα	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Κέρδη/ (ζημιές) από πώληση συμμετοχών	1.731.338	(3.125.481)	2.670.485	99.570
Αποτέλεσμα συγγενών	20.950	917.021		
Κέρδη/ (ζημιές) από αποτίμηση επενδύσεων	(1.438.549)	(94.350)	(1.313.952)	0
Σύνολο	313.739	(2.302.810)	1.356.533	99.570

35. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος με βάσει τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές αναλύεται ως εξής:

Ποσά σε €	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τρέχον έξοδο φόρου	-14.934	0	0	0
Αναβαλλόμενος φόρος αποτελεσμάτων	79.855	436.510	60.586	326.397
Σύνολο φόρου εισοδήματος	64.921	436.510	60.586	326.397

36. Κέρδη ανά μετοχή

Τα κέρδη ανά μετοχή υπολογίστηκαν με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών.

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017	1/1 - 31/12/2018	1/1 - 31/12/2017
Κέρδη/(Ζημιές) κατανεμόμενες στους μετόχους	-8.730.793	-2.678.522	-7.031.307	377.824
Μέσος σταθμισμένος αριθμός μετοχών	5.867.311	5.867.311	5.867.311	5.867.311
Βασικά κέρδη ανά μετοχή	-1,4880	-0,4565	-1,1984	0,0644

Δεν παρουσιάζονται απομειωμένα κέρδη ανά μετοχή καθώς ο υπολογισμός οδηγεί σε αύξηση του δείκτη (anti dilution effect).

37. Αριθμός απασχολούμενου προσωπικού

Ο αριθμός του απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας χρήσης 2018 για τον Όμιλο και στην Εταιρία ήταν 410 και 231 άτομα αντίστοιχα, ενώ στο τέλος της χρήσης 2017 ήταν 429 και 274 άτομα αντίστοιχα. Σημειώνεται ότι το σημαντικότερο μέρος του προσωπικού του Ομίλου και της Εταιρείας (218 άτομα) αφορά προσωπικό που απασχολείται στον κλάδο «ενοικίασης ανθρώπινου δυναμικού».

38. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Οι παρακάτω συναλλαγές και υπόλοιπα αποτελούν τις συναλλαγές των συνδεδεμένων με τον Όμιλο μερών. Οι συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών που περιλαμβάνονται ολικά στις ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου απαλείφονται.

ΔΙΑΤΕΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 31/12/2018															
Υποχρέωση															
		NTIONIK	ATCOM AE	ATCOM UK	ATCOM BULGARI A	ΠΡΟΤΥΠ Ο	SHOP36 5	DIONIC ENERG Y	DIONIC ΑΙΟΛΙΚ Η	Λοιπές εταιρείε ς	Μέλη Δ.Σ.	Σύνολα			
ΑΠΑΙΤΗΣΗ	NTIONIK		23.519	0	0	3.151	97.460	0	43.787	699.498	103.961	971.375			
	ATCOM AE	1.256.694		550.156	307.122	5.344	74	2.916	2.816	299.796	342.896	2.767.815			
	ATCOM UK	2.458	31.075		0	0	0	0	0	0	0	33.533			
	ATCOM BULGARI A	0	297.000	0		0	0	0	0	0	0	297.000			
	ΠΡΟΤΥΠΟ	152	0	0	0		0	0	0	0	0	152			
	SHOP365	66.317	0	0	0	0		0	0	0	1.500	67.817			
	DIONIC ENERGY	135.532	0	0	0	0	0		0	0	0	135.532			
	DIONIC ΑΙΟΛΙΚΗ	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0			
	Λοιπές εταιρείες	148.701	128	0	0	0	0	0	0		0	148.829			
	Μέλη Δ.Σ.	3.318	0	0	0	0	0	0	9.932	0		13.250			
Σύνολα		1.613.17	1	351.722	550.15	6	307.122	8.495	97.534	2.916	56.535	999.294	448.35	7	4.435.303
ΔΙΑΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΞΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ - ΑΓΟΡΕΣ															
ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ															
		NTIONIK	ATCOM AE	ATCOM UK	ATCOM BULGARI A	ΠΡΟΤΥΠ Ο	SHOP36 5	DIONIC ENERG Y	DIONIC ΑΙΟΛΙΚ Η	Λοιπές εταιρείε ς	Μέλη Δ.Σ.	Σύνολα			
ΠΩΛΗΣΗ	NTIONIK		1.166.190	0	0	0	3.600	514.300	0	239.355	52.060	1.975.505			
	ATCOM AE	102.926		0	0	0	3.938	0	1.400	582.463	66.645	757.372			
	ATCOM UK	0	0		0	0	0	0	0	0	0	0			
	ATCOM BULGARI A	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0			
	ΠΡΟΤΥΠΟ	0	0	0	0		0	0	0	0	0	0			
	SHOP365	60	0	0	0	0		0	0	181	17	258			
	DIONIC ENERGY	0	0	0	0	0	0		0	0	0	0			
	DIONIC ΑΙΟΛΙΚΗ	0	0	0	0	0	0	0		0	0	0			
	Λοιπές εταιρείες	12.599	4.000	0	0	0	10.968	58.000	0		0	85.567			
	Μέλη Δ.Σ.	42.840	17.721	0	0	0	0	0	0	0		60.561			
Σύνολα		158.425	1.187.91	0	0	0	18.506	572.30	0	1.400	821.999	118.72	2	2.879.263	

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ - ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ 31/12/2017								
ΥΠΟΧΡΕΩΣΗ								
	NTIONIK A.E.B.E.	ATCOM A.E.	DIONIC TRADING LTD / DIONIC CYPRUS LTD	D.C.M.S. A.E.	ATCOM U.K.	SHOP365 A.E.	ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	ΣΥΝΟΛΑ
ΑΠΑΙΤΗΣΗ	NTIONIK A.E.B.E.	0,00	0,00	232.252,00	0,00	0,00	35.037,32	267.289
	ATCOM A.E.	1.159.566,12	0,00	1.040,85	(8.000)	74	50.096,00	1.202.777
	DIONIC TRADING LTD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	D.C.M.S. A.E.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ATCOM U.K.	2.458,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.458,00
	SHOP365 A.E.	212,96	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	212
	ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	151,93	0,00	0,00	(8.926)	0,00	0,00	(8.774)
	ΣΥΝΟΛΑ	1.162.389,01	0,00	0,00	233.292,85	(16.926)	74	85.133,32

ΔΙΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΕΣΟΔΑ - ΕΞΟΔΑ - ΑΓΟΡΕΣ 1/1 - 31/12/2017								
ΑΓΟΡΑΣΤΗΣ								
	NTIONIK A.E.B.E.	ATCOM A.E.	DIONIC TRADING LTD / DIONIC CYPRUS LTD	D.C.M.S. A.E.	ATCOM U.K.	SHOP365 A.E.	Λοιπές Εταιρείες	ΣΥΝΟΛΑ
ΠΩΛΗΣΗ	NTIONIK A.E.B.E.	1.059.060,00	0,00	0,00	0,00	53,38	279.995,28	1.339.108
	ATCOM A.E.	1.197	0,00	719	0,00	882	41.766	44.564
	DIONIC TRADING LTD	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	D.C.M.S. A.E.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ATCOM U.K.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	SHOP365 A.E.	171,73	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	171
	ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
	ΣΥΝΟΛΑ	1.368	1.059.060	0,00	719	0,00	935	321.761,28

Οι παραπάνω συναλλαγές και υπόλοιπα μεταξύ των εταιρειών που ενοποιούνται, έχουν απαλειφθεί από τα ενοποιημένα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών της διοίκησης	179.282	55.113	179.282	24.171
Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	448.357	212.909	103.961	16.708
Υποχρεώσεις προς τα διευθυντικά στελέχη και μέλη της διοίκησης	13.250	3.318	3.318	3.318

39. Μερίσματα

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 30/6/2018 αποφάσισε την μη διανομή μερισμάτων για την χρήση 2017 λόγω ζημιών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, επίσης προτίθεται να προτείνει στην επόμενη Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων, τη μη διανομή μερίσματος για τη χρήση του 2018 λόγω του σημαντικού ζημιογόνου αποτελέσματος.

40. Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

ι. Εγγυητικές επιστολές

Η Εταιρία κατά την 31/12/2018 είχε χορηγήσει εγγυητικές επιστολές υπέρ τρίτων συνολικού ποσού €333.500 και ο Όμιλος €483.500 αντίστοιχα (για το 2017 η αξία των εγγυητικών επιστολών ήταν € 605.300 για την Εταιρία και € 638.935 για τον Όμιλο). Δεν αναμένεται να προκύψουν επιβαρύνσεις από τις ανωτέρω δοθείσες εγγυητικές επιστολές. Επίσης, η Εταιρία έχει κάνει εκχωρήσεις συμβάσεων πελατών αξίας € 477.819 για τη κάλυψη του δανεισμού της.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία είναι πιθανό να εμπλακούν σε δικαστικές υποθέσεις και διαδικασίες επιδιαιτησίας στα πλαίσια της κανονικής λειτουργίας τους. Ο Όμιλος θα σχηματίσει προβλέψεις στις Οικονομικές Καταστάσεις σχετικά με εκκρεμείς νομικές υποθέσεις, εφόσον εκτιμηθεί ως πιθανή η εκροή πόρων για τον διακανονισμό της υποχρέωσης και το ποσό αυτό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Η Διοίκηση καθώς και οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι δεν αναμένεται να υπάρξουν αρνητικές επιδράσεις στην ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου ή της Εταιρείας, ή στα αποτελέσματα της λειτουργίας τους.

ii. Ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις

Η Μητρική εταιρία NTIONIK A.E.B.E. δεν έχει ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις 2009 και 2010. Για τις χρήσεις 2011-2012 είχε χορηγηθεί φορολογικό πιστοποιητικό με συμπέρασμα χωρίς επιφύλαξη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82, παρ. 5, του νόμου 2238/1994. Σημειώνεται ότι, την 31/12/2018 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2012 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 36 Ν.4174/2013. Οι χρήσεις 2013 έως και 2018 δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά. Ο Όμιλος προβαίνει σε ετήσια εκτίμηση των ενδεχόμενων υποχρεώσεων που αναμένεται να προκύψουν από τον έλεγχο παρελθουσών χρήσεων λαμβάνοντας τις αντίστοιχες προβλέψεις όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο. Η Διοίκηση θεωρεί ότι, τυχόν ποσά φόρων που πιθανόν να προκύψουν δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στην καθαρή θέση, στα αποτελέσματα χρήσης και στις ταμειακές ροές του Ομίλου και της Εταιρείας.

Αναφορικά με τις θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες, δεν έχουν ελεγχθεί φορολογικά από τις φορολογικές αρχές για τις χρήσεις, που παρουσιάζονται παρακάτω, και ως εκ τούτου, οι φορολογικές υποχρεώσεις τους όσον αφορά τις χρήσεις αυτές δεν έχουν καταστεί οριστικές:

ΘΥΓΑΤΡΙΚΗ	ΑΝΕΛΕΓΚΤΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
NTIONIK A.E.B.E.	2013-2018
ATCOM AE	2013-2018
ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ AE	2014-2018
D.C.M.S. A.E.	2015-2018
NTIONIK ΑΙΟΛΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ AE	2012, 2016-2018
ENALEN A.E.	2012, 2015-2018
I.M.C.G. BRANDS A.E.	2012-2018
DIONIC PARTICIPATION LTD	2006-2018
DIONIC TRADING LTD	2006-2018
SHOP 365 A.E.	2018
NTIONIK AEBE - ΑΥΛΩΝΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ E.E.	2012-2018
ATCOM INTERNET & MULTIMEDIA LIMITED	2008-2018

Όπως αναφέρεται στη σημείωση υπ' αριθμ. 26 και 27 ο Όμιλος εμφανίζει σημαντικά ποσά ληξιπρόθεσμων οφειλών ασφαλιστικών εισφορών, φόρων και τελών των οποίων η ρύθμιση/τακτοποίηση αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ομαλή συνέχιση της δραστηριότητας του Ομίλου.

Για τις ανέλεγκτες χρήσεις ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν σχηματίσει προβλέψεις ποσού € 1.058.185 και € 998.185 αντίστοιχα.

iii. Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν συνάψει συμφωνίες μίσθωσης για τη μίσθωση κτιρίων γραφείων και αυτοκινήτων. Τα μελλοντικά ελάχιστα πληρωτέα συνολικά μισθώματα σύμφωνα με τις συμβάσεις των λειτουργικών μισθώσεων έχουν ως εξής:

	Ο Όμιλος		Η Εταιρεία	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εντός 1 έτους	201.847	178.399	43.426	42.000
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	294.702	457.803	70.431	108.500
Σύνολο	496.549	636.202	113.857	150.500

41. Υφιστάμενα εμπράγματα βάρη

Επί των παγίων και ακινήτων του Ομίλου υφίστανται τα κάτωθι εμπράγματα βάρη:

α) Επί του ακινήτου της ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΕΒΕ που βρίσκεται στην Δημοτική Κοινότητα Αυλώνος του Δήμου Ωρωπού της Περιφερειακής Ενότητας Αττικής της Περιφέρειας Αττικής και στη θέση Πάτημα ή Τσούμπα έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης, προς εξασφάλιση των ομολογιούχων δανειστών της από 25-6-2008 συμβάσεως υπό τον τίτλο «Πρόγραμμα όρων εκδόσεως Ομολογιακού Δανείου με Μετατρέψιμες Ομολογίες Μετά Συμβάσεως Καλύψεως και Πρωτογενούς Διαθέσεως και Ορισμού Διαχειριστή Πληρωμών» και της από 1-12-2011 συμβάσεως τροποποιήσεως αυτής, για το ποσό των € 4.000.000, πλέον τόκων και εξόδων, υπέρ των ομολογιούχων δανειστών εκπροσωπούμενων από την Τράπεζα ALPHA BANK Α.Ε..

β) Επί του ακινήτου της ΝΤΙΟΝΙΚ ΑΕΒΕ που βρίσκεται στον Δήμο Αχαρνών και επί της οδού Αριστοτέλους αρ. 95 του Δήμου Αχαρνών Αττικής έχει εγγραφεί προσημείωση υποθήκης για το ποσό των € 8.500.000 υπέρ της τράπεζας EFG Eurobank Ergasias Α.Ε. για απαιτήσεις της που απορρέουν εκ της υπ' αριθμ. 386/5-10-1998 σύμβασης παροχής πιστώσεως με ανοικτό (αλληλόχρονο) λογαριασμό και της υπ' αριθμ. 1299/4-6-2009 έγγραφης σύμβαση δανείου, πλέον τόκων και εξόδων. Το εν λόγω ακίνητο εκπλειστηριάστηκε το 2019.

γ) Επίσης στα πλαίσια της συνολικής αναδιάρθρωσης του συνολικού δανεισμού της Εταιρείας, η εταιρία τον Απρίλιο του 2013 παραχώρησε Ενέχυρο 1ης τάξης επί του ποσοστού συμμετοχής της Εταιρείας στις θυγατρικές εταιρείες D.C.M.S. ΑΕ, ATCOM ΑΕ, και ΠΡΟΤΥΠΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΝΟΜΩΝ ΑΕ, υπέρ των τραπεζών ALPHA BANK Α.Ε. και EUROBANK Α.Ε. για τις απαιτήσεις αυτών κατά της εταιρίας.

42. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων

Δεν υπάρχουν, πέραν των ήδη αναφερθέντων στις σημειώσεις 6 και 11.1, άλλα γεγονότα μετά την ημερομηνία του ισολογισμού τα οποία να έχουν σημαντική επίπτωση στις οικονομικές καταστάσεις και θα έπρεπε να αναφερθούν.

Αχαρνάι, 25 Απριλίου 2019

**Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.
& Διευθύνων Σύμβουλος**

Το Μέλος του Δ.Σ.

Ο Λογιστής

**Δημοσθένης Βατικιώτης
Α.Δ.Τ X 710959**

**Θωμάς Ρούμπας
Α.Δ.Τ. ΑΒ 595985**

**Κωνσταντίνος Βιολαντζής
ΑΡ.ΑΔ. Α'ΤΑΞΗΣ 2232**